Florin Ioniță
Mihail Stan
Marilena Lascăr

LIMBA ŞI LITERATURA ROMÂNĂ

EVALUARE NAȚIONALĂ

ART
Grup Editorial

Florin Ioniță
Mihail Stan
Marilena Lascăr

Limba și literatura română

Evaluare națională 2011

Scanned with OKEN Scanner

ISBN 978-973-124-592-8

Pentru **comenzi** vă puteți adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 78, O.P. 32, sector 1, Bucureşti

telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870
Se acordă importante **reduceri**.

© EDITURA ART, 2010, pentru prezenta ediție

Tipărit la C.N.I. „CORESI“ S.A.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Înainte şi în timpul evaluării naționale...

Să presupunem că, furat de o mână nevăzută, timpul a trecut şi ne aflăm în preziua examenului. Ipotetic, „antrenamentul" tău s-a finalizat cu bine şi abia aştepți să te confrunți cu realitatea. Cu toții vrem să ştim, chiar înainte de vreme, cât suntem de buni. Mai ai însă, puțină răbdare! Încă nu eşti total pregătit pentru marea performanță. Trebuie să mai afli încă destule lucruri despre ceea ce te poate aştepta, aşa că acordă-ne încrederea ta. Ia aminte la înțelesul unui străvechi proverb: *Cu răbdare, picătura de apă găureşte şi cea mai dură piatră*!

Dar să revenim la ale noastre! În **preziua evaluării**, toată activitatea ta să fie direcționată către *pregătirea psihologică şi organizatorică* a momentului mult aşteptat. Iată câteva recomandări, pe care te rugăm să le respecți, pentru a avea încredințarea că nu ai lăsat nimic la voia întâmplării.

La şcoală:

- interesează-te la avizier sau la secretariat dacă au apărut modificări în organizarea evaluării, față de ceea ce ştii până acum (ora maximă la care poți intra în şcoală/ în clasă, locul precis în care se ține examenul, alte condiții stabilite de conducerea şcolii);
- dacă este posibil, inspectează locul din clasa/ din banca în care vei sta la examen (spre exemplu, echipele sportive care joacă în deplasare, înaintea meciului țin un antrenament de acomodare cu terenul adversarei, pentru a se familiariza cu atmosfera locului şi a se încredința că nu există nimic din ceea ce ar putea să le perturbe jocul);
- nu da crezare zvonurilor de tot felul pe care le auzi în rândul colegilor (din nefericire, unii „se distrează" pe seama acestui moment, inventând o gamă, practic inepuizabilă, de „veşti din surse sigure");

– păstrează-ți calmul în oricare împrejurare, nu amplifica tensiunea care se simte în jur, nu participa – dacă nu eşti invitat – la disputele dintre colegi, evită controversele, încurajează-i pe cei din jur.

Acasă:

– pregăteşte-ți din timp toate cele necesare pentru examenul de a doua zi (două pixuri cu pastă albastră sau un stilou cu două rezerve, sugativă, şervețele, sticla cu apă etc.);
– în cel mult o oră, „frunzăreşte" materialul pe care l-ai studiat până acum (fie şi pentru a avea un motiv de satisfacție pentru munca depusă);
– relaxează-te (ascultă muzica preferată, vezi un film care să-ți întărească tonusul sufletesc, joacă-te, participă la activități pe care le ai programate în familie, dar nu la vizite, la onomastici, la alte „sărbători" care mai degrabă te obosesc, decât te deconectează);
– revizuieşte-ți programul pentru a doua zi, în funcție de informațiile pe care le ai în acest moment (ora trezirii, micul dejun, programul până când pleci la şcoală etc.);

Din momentul în care ai luat loc în banca din clasa în care susții testarea, poți spune că ai intrat în faza finală a drumului pe care l-ai parcurs până acum. Fireşte că ai emoții înainte de a vedea subiectele, dar nu-ți fie teamă, eşti bine pregătit pentru a întâmpina acest moment! Iată cum trebuie să procedezi în mod normal:

– păstrează-ți permanent calmul, vorbeşte cu voce scăzută cu cei din jur, zâmbeşte, încurajează-i şi nu te lăsa contaminat de frica unora (ştiu ei de ce o au!), dar nici de falsul entuziasm al altora (sunt dintre cei care îşi fac un titlu de glorie din a poza în viteji cu orice preț);
– nu-ți pierde răbdarea, dacă se întâmplă ca subiectele să întârzie peste ora oficială a desfăşurării examenului (pot fi impedimente create de erori umane, de întreruperea curentului electric, de blocajul copiatorului etc.; fii sigur că toți din comisia de examen lucrează cu maximum de grabă pentru a se remedia deficiențele, iar tu vei avea la dispoziție timpul necesar rezolvării cerințelor – două ore, din momentul în care primeşti efectiv subiectul);
– la primirea foii cu subiectele, verifică pe loc dacă este o xerocopie corespunzătoare calitativ şi completă; în caz contrar, solicită să ți se dea/ să ți se aducă o copie corespunzătoare, iar timpul oficial să înceapă din momentul în care intri efectiv în posesia acesteia;

Scanned with OKEN Scanner

– înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă, rezervă-ți câteva minute pentru citirea de cel puțin două ori a subiectelor, astfel: prima dată, pentru a înțelege cele două texte (literar şi nonliterar) şi cerințele care le privesc, iar a doua oară – când poți face şi adnotări/ sublinieri/ atenționări pe foaia tipărită –, pentru a identifica eventualele dificultăți ale subiectului sau a încerca o rezolvare „în orb" a unora dintre cerințe;
– verifică dacă ai completat pe foaia de concurs toate datele cerute într-o asemenea împrejurare şi numai după aceea treci la rezolvarea subiectelor, în ordinea în care apar în subiectul oficial (în xerocopia primită);
– respectă, în scriere, numerotarea din subiectul oficial şi normele obligatorii de aşezare în pagină (margine, alineate, scrierea până la capăt de rând, rânduri drepte, egale, cu aceeaşi distanță între cuvinte sau între literele componente ale cuvântului, corectări cât mai puțin vizibile, ştersături şi adăugiri minime etc.);
– concentrează-te exclusiv asupra rezolvării cerințelor, nu vorbi, nu te lăsa absorbit de „peisaj", lucrează ritmic, aşa cum ai fost obişnuit, verifică periodic timpul rămas până la predarea lucrării, utilizează ciorna numai atunci când este necesar, fii încrezător că a venit clipa în care ai prilejul să te afirmi;
– rezervă-ți circa 10 minute pentru corectarea lucrării, înainte de a o preda.

Scanned with OKEN Scanner

I.
REZOLVAREA SUBIECTELOR. REDACTAREA RĂSPUNSURILOR

un capitol care dă răspunsuri/ clarifică cele mai importante „aspecte-problemă" ale rezolvării cerințelor și ale redactării răspunsurilor la subiectele de examen, așa cum rezultă din programa pentru evaluarea națională 2011 și, mai ales, din modelele oferite de CMEE:

- textul literar și textul nonliterar
- cum se citește un text literar sau nonliterar
- înțelegerea baremului, a cerințelor și răspunsul la acestea
- modurile principale de expunere
- eul liric
- cum rezolv cerințele complexe ale subiectului
- așezarea textului în pagină
- caligrafia
- exprimarea corectă

Scanned with OKEN Scanner

În introducere ți s-a arătat cum să-ți elaborezi un proiect pentru un antrenament al învățării pentru evaluarea națională, şi nu numai, urmărit din faza elaborării lui până în final. În acest capitol vei afla tot ce trebuie să ştii pentru a susține acest antrenament în condiții de performanță.

Ce trebuie să faci? Nimic mai mult, decât să citeşti cu atenție acest capitol şi să foloseşti în antrenamentul tău informațiile, modelele şi sfaturile pe care ți le oferim. Unele dintre ele ți se vor părea scrise într-un limbaj mai puțin accesibil, altele – banale, ştiute de când lumea. Acordă-le importanță egală în învățare, convins fiind că numai aşa vei asimila deprinderile de lucru şi noțiunile teoretice cu care vei opera la nivel de performanță.

Pur şi simplu unele dintre noțiuni nu pot fi utilizate decât într-un asemenea limbaj de specialitate, ca o condiție necesară şi suficientă, pentru a proba soliditatea şi profunzimea învățării la acest nivel.

STRUCTURĂ-TIP

Subiectul I (text literar: 42 de puncte)

A.

1. **Vocabular (formarea cuvintelor; categorii semantice: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; sensul cuvintelor în context; arhaisme, regionalisme şi neologisme).** **6 puncte**
2. **Fonetică; semne ortografice şi de punctuație.** **6 puncte**
3. **Figuri de stil (în textul liric şi în descrierea literară în proză); eul liric; elemente de structură şi de compoziție în textele epice şi dramatice (selectarea unor indici de timp şi de spațiu, idei principale, moduri de expunere dominante, ordinea logică şi cronologică a ideilor/ a întâmplărilor); modalități de caracterizare a personajelor, momentele subiectului.** **6 puncte**
4. **Trăsături specifice genului epic şi liric şi ale speciilor literare studiate.** **6 puncte**
5. **Valori expresive la nivelurile limbii (fonetic, lexical şi morfosintactic).** **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Exprimarea unei opinii cu privire la valorile etice şi culturale identificate într-un text literar (mesajul transmis; semnificaţia unor replici/ gesturi şi comportamente ale personajului X; semnificaţia unor fragmente sau a unor formulări din context etc.); scrierea despre textul literar (semnificaţia titlului, rezumatul; caracterizarea sumară a unui personaj, motivarea apartenenţei la genul epic sau liric); aprecieri personale referitoare la fragmentul dat (moduri de expunere, procedeele de expresivitate artistică, statutul şi comportamentul personajelor). 12 puncte

Subiectul al II-lea (textul nonliterar: 36 de puncte)

A.

1. Elemente ale situaţiei de comunicare în textul dat (autor/ emiţător, receptor, context, mesaj); identificarea unor elemente-cheie ale textului dat. 6 puncte

2. Selectarea unor aspecte ale conţinutului (idei, opinii, argumente, fapte, date relevante, indici spaţio-temporali, organizare grafică şi logică, tema textului). 6 puncte

3. Sintaxa frazei (tipuri de propoziţii; relaţii sintactice; topică şi punctuaţie; dezvoltarea şi contragerea). 6 puncte

4. Morfologia şi sintaxa propoziţiei (părţile de vorbire şi funcţiile lor sintactice; probleme de acord). 6 puncte

B. Scrierea despre textul nonliterar (rezumarea; scrierea unor idei principale, ordonate logic şi/ sau cronologic); exprimarea argumentată a unui punct de vedere (motivarea unei idei/ a unei opinii a autorului; motivarea propriei opinii despre o idee/ un aspect din text; formularea unei concluzii şi motivarea acesteia). 12 puncte

Notă! Se acordă 10 puncte din oficiu.

Fireşte, structura ar putea fi modificată, îndeosebi în ordinea cerinţelor pentru fiecare subiect în parte, dar este puţin probabil ca într-o situaţie reală să conţină răsturnări spectaculoase. Lectura atentă a acestei structuri-tip te va ajuta:

- să înţelegi distribuţia conţinuturilor programei pe diferitele etaje ale subiectului;
- să te familiarizezi cu punctajul acordat pentru răspunsurile corecte şi complete;
- să te autoevaluezi cât mai aproape de realitate (ceea ce ştii şi nu ştii în momentul de faţă);
- să-ţi defineşti priorităţile (cu ce începi antrenamentul în învăţare).

Scanned with OKEN Scanner

Despre textul literar şi textul nonliterar

Aşa cum se vede în testele oferite ca model pentru evaluarea naţională 2011, textul literar şi textul nonliterar au pondere egală în economia subiectelor. Nu intra în panică, este chiar mai simplu decât crezi. De altminteri, ai studiat la clasă câte ceva despre textul nonliterar (raportul dintre realitate şi literatură, articolul de dicţionar, reclama, anunţul, ştirea, diferenţele dintre textele literare şi nonliterare, mersul trenurilor, textul publicitar etc.).

Înţelegem că până acum nu le-ai dat importanţa cuvenită, pentru simplul motiv că... nu se cereau la examen. Pentru a recupera timpul pierdut, te vom ajuta să sintetizezi informaţiile risipite aiurea, prin cărţi şi în notiţe, ca să înţelegi **asemănările**, dar mai ales **deosebirile** dintre aceste două tipuri de texte. Studiază, mai întâi, cu atenţie tabelul de mai jos şi apoi rezolvă, treptat, pe grade de dificultate, testele propuse în această carte.

TEXTUL LITERAR	TEXTUL NONLITERAR
- conţine *o situaţie de comunicare* în care sunt omniprezente mijloacele artistice (figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice);	- conţine *o situaţie de comunicare* din care lipsesc mijloacele artistice; pot fi folosite repetiţii, enumeraţii, comparaţii etc., dar acestea nu sunt folosite cu intenţie artistică;
- se bazează mai ales pe *sensul figurat* al cuvintelor, în stare să sugereze acţiuni, stări, atitudini, trăiri etc. ale unui personaj/ ale eului liric;	- se bazează pe *sensul propriu* al cuvintelor, menit să exprime date, idei şi informaţii despre realitate;
- *emiţătorul* este subiectiv, recreând o lume fictivă, pornind sau nu de la realitate; poate fi naratorul, personajul, eul liric etc., deci o convenţie/ o ficţiune;	- *emiţătorul* este obiectiv, prezentând realitatea în datele ei generale sau particulare; poate fi autorul textului sau o persoană, de obicei identificabilă cu nume şi/ sau cu statut real;
- *receptorul* poate fi cititorul sau chiar un personaj al operei literare;	- *receptorul* poate fi cititorul sau o persoană reală, identificabilă;
- *contextul* în care are loc comunicarea se raportează la elemente cu care se operează în literatură: acţiune, narator, personaje, conflicte, eu liric, indici spaţio-temporali etc.;	- *contextul* în care are loc comunicarea diferă, în funcţie de ideile autorului, de tipul de text nonliterar, de factori din afara literaturii (date, fapte, evenimente, concepte, demonstraţii, idei, raţionamente etc.);
- *subiectul*, aparţinând ficţiunii, priveşte semnificaţia acţiunii/ a conflictelor, statutul, psihologia şi destinul personajelor, ideile poetice, valorile etice şi morale;	- *subiectul*, aparţinând lumii reale, fără apel la ficţiune, este, de obicei, neutru şi priveşte ideile şi opiniile autorului, semnificaţia informaţiilor, a datelor, a faptelor şi a evenimentelor prezentate;

Scanned with OKEN Scanner

TEXTUL LITERAR	TEXTUL NONLITERAR
- *mesajul* poate fi interpretat în mai multe feluri sau din mai multe perspective (plurivalență și ambiguitate); - *comunicarea* pune în mișcare personaje sau sugerează stări, atitudini, trăiri ale eului liric; organizarea textului (compoziția) este destinată obținerii expresivității; - *limbajul* conferă textului *expresivitate* și *unicitate* (sens figurat, bogăție lexicală, polisemantism, expresivitate, capacitate de a sensibiliza; creații lexicale, sensuri noi ale cuvântului în context); - *conținutul de idei* se adresează emoției estetice a cititorului, sensibilității și imaginației sale.	- *mesajul* este unic, neutru, rareori putând fi interpretat în mai multe feluri sau din mai multe perspective; - *comunicarea* se referă la persoane, date, informații, evenimente reale; organizarea textului este aleasă pentru informarea rapidă și complexă a cititorului; - *limbajul* are ca scop principal transmiterea de informații și presupune exactitate, precizie, claritate (sensuri proprii ale cuvintelor, termeni tehnici și științifici specifici domeniului, neologisme, folosirea unor formule și construcții fixe, concentrație lexicală); - *conținutul de idei* se adresează mai ales rațiunii/ gândirii cititorului.

Reține că, în esență, un text nonliterar are ca scop **transmiterea de informații** către cititor. Acest tip de text are o varietate de forme, practic nelimitată: articolul de ziar sau de revistă, reclama, instrucțiunile de folosire a unui aparat, enunțul unei probleme (la matematică), o schemă sau o descriere științifică (la biologie, la geografie, la istorie...), anunțul, textul unei legi, un text științific incluzând grafice, tabele, ilustrații sau o adeverință, o cerere, referatul, interviul etc.

Din tabelul comparativ de mai sus, vei observa cu ușurință că cele două tipuri de texte operează cu elemente comune (situație de comunicare, emițător, receptor, mesaj, subiect, conținut de idei, limbaj...), numai că acestea au caracteristici diferite. Dacă le vei învăța în esența lor, vei putea să răspunzi cerințelor formulate pentru un text nonliterar, pentru că acestea nu diferă esențial de cerințele care pot fi formulate pentru un text literar.

Amintește-ți că pentru un text literar narativ puneai câteva **întrebări fundamentale**. Aceleași întrebări le vei pune și pentru textul nonliterar, dar răspunsurile sunt diferite, sintetic formulate, ca în tabelul de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

ÎNTREBĂRI	TEXTUL LITERAR	TEXTUL NONLITERAR
- „cine" povesteşte/ prezintă?	- naratorul sau unul dintre personaje	- autorul sau o persoană reală, identificabilă
- „ce" se povesteşte/ se prezintă?	- fapte şi întâmplări imaginare (acţiunea relatată)	- date, idei, informaţii, evenimente, întâmplări reale
- „cine" ia parte la acţiune/ este implicat?	- personajele, cărora li se relevă trăsături fizice şi morale	- autorul însuşi, persoane reale, instituţii, organizaţii
- „unde" şi „când" se întâmplă?	- indicii spaţio-temporali ai acţiunii	- indicii spaţio-temporali ai situaţiei prezentate
- „cum" şi „în ce context/ împrejurare"?	- descrierea sau sugerarea situaţiei în care acţionează personajele	- descrierea ştiinţifică a situaţiei în care au loc evenimentele şi întâmplările reale
- „ce semnificaţie au faptele prezentate"/ „pentru ce"?	- mesajul este interpretat în mai multe feluri sau din mai multe perspective	- mesaj unic, neutru

După cum observi, întrebările sunt aceleaşi sau similare, răspunsurile însă diferă în funcţie de tipul de text avut în vedere. Adaptează informaţiile concentrate în tabelele de mai sus şi vei putea, cu uşurinţă, să răspunzi la cerinţele care apar în testele reale sau pentru antrenament în vederea evaluării naţionale. După câteva exersări, nimic nu ţi se va părea dificil. Încearcă!

Despre cum se citeşte un text literar sau nonliterar

Probabil că eşti nedumerit în faţa unui asemenea titlu: *Cum adică, după opt ani de şcoală nu pot să citesc un text?* Fireşte că poţi! Ceea ce vrem să te învăţăm este cum să citeşti oricare text cu ochi critic, cu metodă, eficient, pătrunzând în structurile de adâncime, pentru a putea să-i decodezi structura şi semnificaţiile.

Se ştie de multă vreme că, dacă vrei să afli câtă „şcoală" are cineva, este suficient să-l asculţi cum povesteşte chiar şi o banală întâmplare. Dacă se va pierde în detalii, nu esenţializează sau nu ordonează faptele şi întâmplările, va folosi un limbaj rudimentar sau inadecvat, va recurge la repetiţii şi la clişee etc., este clar că respectivul nu prea este familiarizat cu lectura. Dimpotrivă, dacă va fi coerent, logic, expresiv, cu un limbaj adecvat situaţiei de comunicare, atunci te afli în prezenţa unui cititor avizat. Este o legătură directă între calitatea unei povestiri şi gradul de instrucţie, de cultură al celui care povesteşte.

Scanned with OKEN Scanner

În situația evaluării naționale, te afli în ipostaza unui cititor avizat, bineînțeles, la nivelul tău de vârstă și de cunoaștere. Așa că, vrei, nu vrei, ești nevoit să respecți regula jocului și să te comporți în fața unui text, literar sau nonliterar, altfel decât cititorul comun. Trebuie să răspunzi unor cerințe care presupun înțelegerea de profunzime a textului dat. Pentru a realiza acest lucru în condiții optime, îți propunem să citești atent oricare text dat, în trei faze, fiecare dintre ele având obiective clar delimitate:

Faza I constă într-o primă lectură, în care descifrezi *aspectele generale ale textului*: autorul, titlul, organizarea conținutului, tema, personajele, faptele, ideile esențiale etc. Această fază, echivalentă cu *înțelegerea elementară a textului*, preponderent emoțională, este comună tuturor cititorilor obișnuiți, care lecturează un text pentru propria plăcere sau pentru a-și satisface nevoia de informare asupra unei probleme oarecare.

Faza a II-a constă într-o *lectură direcționată*, vizând explorarea și interpretarea textului, potrivit unor intenții sau sarcini de lucru, astfel:

- descifrarea sensului din context al unor cuvinte/ expresii/ locuțiuni, a unor cuvinte-cheie etc.;
- identificarea ipostazelor naratorului/ ale eului liric/ ale autorului;
- clarificarea sensurilor relaționale ale textului, care sunt răspunsuri la întrebări de genul: *cine?, ce?, unde?, când?, cum?/ în ce context?, pentru ce?*;
- identificarea modurilor de expunere dominante și a caracteristicilor acestora în textul dat; în textul poetic – identificarea elementelor de versificație;
- delimitarea unor idei principale/ a unor idei poetice;
- identificarea modalităților de caracterizare a personajului;
- identificarea unor *semnificații specifice* (având ca bază expresivitatea în context sau capacitatea de sugestie a unor cuvinte/ construcții, figuri de stil, imagini și procedee artistice, idei etc.).

Faza a III-a presupune o *lectură selectivă*, în care se realizează o *privire sintetică* asupra textului ca întreg. Acum se pătrunde în *structurile de adâncime* ale textului, când are loc *interpretarea*, aceasta presupunând, în funcție de cerințele la care trebuie să răspunzi, diferite sarcini de lucru:

- stabilirea semnificației/ semnificațiilor titlului;
- rezumarea textului;
- punerea în relație a ideilor textului cu mijloacele artistice;
- interpretarea semnificațiilor textului/ ale unor idei ale textului și exprimarea de opinii despre acestea;
- motivarea/ argumentarea unor idei sau a unor situații, comportamente, atitudini și reacții ale personajelor;
- caracterizarea sumară a personajelor;
- descifrarea și interpretarea mesajului operei/ al fragmentului etc.

Scanned with OKEN Scanner

În funcție de sarcinile de lucru pe care le ai de rezolvat, citeşte textul dat în maniera indicată şi *vei vedea cum lucrurile se clarifică*, în esența lor. Fireşte, este nevoie de exercițiu sistematic, pentru ca această manieră de lucru să devină obişnuită pentru tine. Nu spunem că este uşoară, nici măcar plăcută, dar te asigurăm că este necesară şi eficientă.

Despre înțelegerea baremului, a cerințelor şi despre răspunsul la acestea

Fireşte că atunci când te afli în fața unui subiect, primul lucru la care te gândeşti este cum să rezolvi corect şi complet cerințele pe care le ai (sarcinile de lucru). Însă, mai întâi, trebuie să ştii şi cum este organizat un barem de evaluare şi notare, altminteri rişti ca răspunsul dat să nu „cadă" pe soluțiile promovate de acesta şi să primeşti alt punctaj decât cel scontat. În acest capitol vei afla câteva informații strict necesare despre principiile fundamentale de alcătuire a unui barem, despre cum să citeşti cerințele subiectului dat şi cum să-ți adecvezi răspunsul la rigorile acestuia.

Un barem de evaluare şi de notare nu este nimic altceva decât o schemă/o grilă, în care apar criteriile după care se judecă răspunsul dat de tine şi punctajul care se acordă acestuia. În alcătuirea lui, specialiştii țin seama de o serie de principii, dintre care cele ce te interesează pe tine, în mod direct, sunt următoarele:

- un răspuns foarte bun la o cerință dată primeşte punctajul maxim, dar aceasta nu înseamnă ca, pentru un alt răspuns, mai slab sau incomplet, să ți se acorde un punctaj mai mare decât meriți (*principiul noncompensării*); pentru a primi punctajul maxim, toate răspunsurile trebuie să fie corecte şi complete;
- un răspuns corect şi complet, dar care nu este identic sau similar soluțiilor din barem, primeşte punctajul maxim (*principiul echivalenței soluțiilor*);
- un răspuns parțial corect sau incomplet primeşte un punctaj inferior (*principiul diferențierii în aprecierea răspunsurilor*);
- primeşte punctajul stabilit doar răspunsul dat, nu cel intenționat sau considerat ca implicit, printr-o formulare accidentală (*principiul cotării răspunsului dat*); altfel spus, ceea ce nu ai scris înseamnă că nu ştii;
- între cerința subiectului şi criteriul după care se judecă răspunsul dat este o corespondență (*principiul corespondenței*); cu alte cuvinte, criteriul de judecată a răspunsului dat respectă specificul cerinței propuse spre rezolvare;
- un răspuns care depăşeşte cadrul de rezolvare corectă a unei cerințe nu primeşte vreun punctaj suplimentar (*principiul necotării răspunsului care depăşeşte cadrul cerinței*);

Scanned with OKEN Scanner

– un răspuns asupra căruia evaluatorul are îndoieli, primeşte nota corespunzătoare, ca şi cum acestea nu ar exista (*principiul dubiului în favoarea celui evaluat*).

Sfatul nostru este să pui alături modele oficiale ale subiectelor pentru testarea naţională şi baremele de evaluare şi notare şi să observi cum aceste principii se reflectă în barem. Totodată, pentru fiecare dintre testele din prezenta carte ai un barem detaliat sau schematizat de evaluare, care, fii sigur, respectă în totalitate principiile enunţate. În acest fel vei vedea cum este cotat răspunsul tău, pe care îl dorim corect şi complet, nu parţial corect sau incomplet.

În cele care urmează, te vom sfătui cum să înţelegi multe dintre cerinţele subiectului şi cum să-ţi adecvezi răspunsul, pentru a avea satisfacţia reuşitei depline.

1. Cerinţa trebuie citită foarte atent, în întregul ei, până când este înţeleasă corect şi complet, în litera şi în spiritul în care a fost concepută. Pentru a o înţelege corect, procedează astfel:

– descompune cerinţa în elemente distincte (unităţi informaţionale de bază);
– reflectează asupra sensului pe care îl are în context verbul de „comandă" (*transcrie, scrie, precizează, prezintă, alcătuieşte un enunţ, explică, motivează* etc.);
– continuă, pas cu pas, cu celelalte componente ale enunţului, până eşti convins că le-ai priceput înţelesul;
– reciteşte cerinţa, pentru a-i reconstitui sensul global, trăgând concluziile care se impun.

Iată cum poţi proceda. Să presupunem că te afli în faţa cerinţei: *Transcrie, din strofa a doua, un fragment conţinând o imagine auditivă.* Descompunem cerinţa, în minte sau chiar pe foaia tipărită, în patru elemente de bază sau unităţi de informaţie: *Transcrie,// din strofa a doua,// un fragment// conţinând o imagine auditivă//.* Luăm pe rând fiecare element şi îl analizăm astfel:

– *transcrie* – deci trebuie să preiau ceva din text, nemodificat, şi să-l transpun pe foaia de testare;
– *din strofa a doua* – deci nu din altă parte a textului;
– *un fragment* – deci nu un vers sau o grupare de versuri;
– *conţinând o imagine auditivă* – deci o singură imagine, iar aceea să fie auditivă.

Abia după aceşti paşi necesari poţi trece la redactarea răspunsului. Este logic faptul că mai întâi trebuie să ştii *ce răspunzi*, apoi *sub ce formă o faci* şi, în sfârşit, *să formulezi corect răspunsul aşteptat*.

Scanned with OKEN Scanner

2. Răspunsul nu trebuie să fie „telegrafic", ci trebuie să aibă o structură, fie ea şi minimală, a unui enunţ corect alcătuit sub aspect logic şi gramatical.

Spre exemplu, pentru cerinţa următoare: *Desparte în silabe cuvintele: „poiana", „departe", „duios", „deschide"*, răspunsul corect şi complet este de tipul: *Despărţirea cuvintelor în silabe: „po-ia-na", „de-par-te", „du-ios", „des-chi-de".*

3. În situaţia în care se cere *transcrierea unor cuvinte/ sintagme/ locuţiuni/ propoziţii* etc., punctajul se acordă numai dacă transcrierea este exactă, limitată strict la cerinţa formulată.

Nu se acordă niciun fel de punctaj pentru transcrierea incompletă sau pentru cea care depăşeşte cadrul cerinţei, uneori chiar şi cu un singur cuvânt (ceea ce ar proba fie o greşeală gramaticală, fie cunoaşterea aproximativă a răspunsului).

Dacă se respectă prima parte a cerinţei (de exemplu: *Transcrie din text două substantive...*), dar nu se îndeplineşte şi a doua parte a ei (de exemplu: *...în cazul nominativ*), ci se transcriu substantivele din alt caz decât în nominativ, răspunsul va fi considerat greşit şi nu se va acorda niciun punctaj parţial.

4. Atenţie la răspunsul care priveşte *precizarea valorii morfologice sau a funcţiei sintactice* a unui cuvânt dintr-un context dat! Este posibil ca, pentru identificarea la nivel primar a valorii morfologice sau a funcţiei sintactice: *pronume..., conjuncţie..., atribut..., complement...*, fără determinanţii: *pronume relativ, pronume personal..., conjuncţie subordonatoare..., atribut adjectival, complement circumstanţial de timp...*, să nu se acorde punctaj intermediar, cu atât mai puţin punctajul maximal, stabilit pentru răspunsul corect.

5. Dacă se cere *precizarea/ transcrierea/ menţionarea/ stabilirea unui număr X de sinonime/ antonime/ omonime/ derivate* etc. ale unui cuvânt oarecare, în evaluarea răspunsului se va respecta *principiul ordinii exemplelor, în limita numărului X.*

De pildă, dacă la cerinţa: *Menţionează doi termeni din familia lexicală a adjectivului „blând"* răspunsul va conţine trei sau mai multe exemple, vor fi luate în considerare numai primele două exemple şi nu va acţiona principiul compensaţiei. Dacă unul dintre cele două exemple este greşit, se va obţine numai jumătate din punctajul stabilit, nefiind evaluate şi celelalte răspunsuri.

Drept urmare, limitează-ţi răspunsurile la numărul pe care ţi-l impune cerinţa, respectă întocmai ordinea răspunsurilor pe care, explicit sau implicit, o stabileşte respectiva cerinţă.

6. Aşa cum ai văzut din prezentarea unor principii ale alcătuirii baremului, răspunsul corect, care depăşeşte sau nu se încadrează condiţiilor stabilite

Scanned with OKEN Scanner

prin cerință, nu capătă un punctaj suplimentar față de cel stabilit inițial, putând fi chiar penalizat. Fireşte, răspunsurile incomplete, parțial corecte sau cele care nu respectă litera şi spiritul cerinței nu vor primi punctajul maxim, ci un punctaj intermediar, mai mic.

În virtutea unui asemenea principiu, în cazul unei cerințe de tipul: *Scrie o compunere de 10 – 15 rânduri, în care să prezinți semnificația titlului poeziei X, prin raportare la conținutul fragmentului citat*, iar în reperele cerinței este prevăzută, în mod expres, specificația: *încadrarea în limita de spațiu prevăzută –Y puncte*, un răspuns scris sub 10 rânduri sau pe mai mult de 15 rânduri, indiferent cu cât, nu primeşte punctajul alocat acestui reper. Limitează-te strict la condițiile impuse de cerință!

7. Atunci când cerința este de tipul *Scrie/ Alcătuieşte o frază în care să existe şi o subordonată completivă indirectă, având ca regent verbul Z*, răspunsul corect va implica efectuarea tuturor operațiilor obişnuite de analiză sintactică a frazei: sublinierea predicatelor, marcarea elementelor de relație, delimitarea textului în propoziții, precizarea felului propozițiilor, precizarea raporturilor sintactice în frază, în formă simplificată/ schematizată. Neefectuarea unor asemenea operații riscă depunctarea sau punctajul parțial acordat. Concluzionând, oricare cerință ce priveşte sintaxa frazei presupune implicit efectuarea operațiilor de analiză, amintite mai sus.

8. În principiu, pentru orice răspuns care nu este punctual (format dintr-un cuvânt, grup de cuvinte, structură...), se acordă punctajul pe baza a două criterii de notare: *corectitudinea enunțului/ a răspunsului formulat* şi *respectarea întocmai a condițiilor stabilite prin cerință*. Nu se va acorda punctaj intermediar pentru respectarea doar a unuia dintre cele două criterii amintite. Regula de care trebuie să ții seama în asemenea situații este aceea că răspunsul dat trebuie *să fie adecvat cerinței stabilite şi corect alcătuit, prin respectarea normelor de exprimare, de ortografie şi de punctuație.*

9. În cazul explicării semnificației unui vers (sau a unei imagini artistice, a unei figuri de stil etc.), *punctajul maxim* se acordă pentru un răspuns nuanțat (conținând toate informațiile necesare şi suficiente, raportate la contextul din care versul a fost extras), convingător/ persuasiv, redactat corect, într-un registru stilistic adecvat.

Punctajul parțial se acordă dacă răspunsul este corect, dar incomplet, sau dacă este complet, dar conține greşeli de exprimare, de ortografie şi de punctuație.

Este imperios necesar ca *afirmațiile care se fac în răspunsul dat să fie dublate de argumentație/ de motivare* (prin exemplificare, prin comentare, prin comparare etc.). Simpla afirmație, lipsită de argumentare/ de motivare, riscă să fie

Scanned with OKEN Scanner

interpretată ca un răspuns incomplet sau chiar incorect, şi astfel să nu obții punctajul aşteptat.

10. În redactarea unor compuneri cu cerințe date (Subiectul I-B, Subiectul al II-lea-B), răspunsul dat trebuie să respecte principiul *unității de conținut şi de formă*, ceea ce presupune asumarea obligatorie a următorilor indicatori de bază, indiferent cum sunt ei distribuiți şi cotați în barem:

- conținut adecvat cerinței;
- respectarea convențiilor de redactare a tipului de text cerut (organizarea textului, moduri de expunere, registrul stilistic adecvat etc.);
- respectarea unității introducere-cuprins-încheiere (în caracterizarea unui personaj, în exprimarea unei opinii despre un aspect din textul dat etc.);
- aşezarea corectă a textului în pagină;
- exprimarea corectă, ortografia şi punctuația.

În mare, acestea sunt „regulile jocului" pe care, dacă le respecți, nu vei fi penalizat. Treptat, va trebui, ca oricare jucător creativ, să înveți să le foloseşti în favoarea ta. Mai întâi, însă, trebuie să le cunoşti foarte bine şi să le aplici întocmai. Reține că, dacă joci „curat", poți fi creativ în interiorul limitelor impuse de regulă, nu în afara acestora. Aşa este şi în viața reală.

Despre modurile principale de expunere

Ştim că modurile de expunere într-un text literar sau nonliterar ți-au creat uneori probleme, mai ales în situația identificării trăsăturilor acestora şi a redactării unei compuneri în care să motivezi prezența sau semnificația utilizării lor în textul dat.

Faptul are mai multe cauze, între care cea mai importantă ni se pare aceea legată de absența unei sistematizări a trăsăturilor generale şi specifice ale acestor moduri de expunere. De aceea, în rândurile de mai jos, ți le vom prezenta sintetic, acolo unde este cazul, cu indicații de rezolvare a unor cerințe diverse, care le privesc.

1. Prin ***descriere*** – fie *ştiințifică*, întâlnită în textul nonliterar, fie *literară/ artistică*, întâlnită în opera literară în proză sau în versuri – se înțelege:

- un *mod principal de expunere* (de organizare a conținutului) într-un text, literar sau nonliterar;
- o *tehnică de construcție* a textului nonliterar, ce constă în „zugrăvirea" trăsăturilor generale şi particulare/ specifice ale unei situații, ale unui lucru, fapt, fenomen etc., pe baza unui *limbaj ştiințific*, exact, lipsit de culoare artistică;

Scanned with OKEN Scanner

– o *tehnică artistică*, în textul literar în proză sau în versuri, prin care se prezintă *cum este* un personaj, un peisaj, un comportament, o situație etc., pe baza unor *mijloace artistice* (figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice);
– un *text nonliterar descriptiv* sau un *text literar descriptiv* (*opera literară*, în proză sau în versuri, care se bazează pe acest mod de expunere/ pe această tehnică artistică, de obicei denumită *descriere literară* sau *descriere artistică*).

În raport cu subiectul pe care îl prezintă, descrierea literară sau artistică poate apărea astfel:
– *de tip tablou* (tabloul unei lupte, tabloul desfăşurării unei furtuni, tabloul iernii etc.);
– *de tip portret* (axată pe o prezentare sumară sau amănunțită a trăsăturilor fizice şi/ sau morale ale unui personaj, reunite într-un *portret literar*, ce poate fi complex realizat sau doar o schiță de portret).

De asemenea, descrierea, ştiințifică şi literară/ artistică, prin raportare la ceea ce prezintă în textul dat, poate fi de diferite tipuri:
– *statică* (picturală, o prezentare în imagini a unui tablou tip „carte poştală ilustrată", în care apar şi verbe ce exprimă stări, existențe, deveniri lente);
– *dinamică* (surprinzând un fenomen/ un eveniment în plin proces, verbele folosite fiind de mişcare, uneori accelerată);
– *combinată*, bazată pe *alternanța static-dinamic* (mai întâi, descrierea este statică, apoi – dinamică sau invers, implicând o *gradație ascendentă, descendentă* sau *completă*).

Într-o operă literară bazată pe descrierea literară/ artistică, *emițătorul*, respectiv cel care priveşte şi „vorbeşte" (reprezentat de *narator* sau de *personaje* – în opera epică, de *eul liric* – în opera lirică – sau de *autor* şi de *personaje* – în opera dramatică) se situează, de obicei, în diferite ipostaze:
– *contemplativul* care priveşte şi meditează la ceea ce vede, simte şi îl impresionează;
– *observatorul*, neutru sau implicat, aflat în interiorul sau în exteriorul cadrului, al peisajului, al fenomenului descris;
– *martorul* unui eveniment, fapt, fenomen etc.

În textul nonliterar bazat pe descriere, ipostaza autorului sau a unei persoane este mai ales cea de *observator*, neutru sau implicat, de *martor ocular*, de *purtător al unei calități/ al unui statut*: publicist, persoană oficială, călător, turist etc.; uneori, din fragmentul dat spre analiză, pur şi simplu nu se poate identifica ipostaza celui care recurge la descriere, decât în date generale.

Când este integrată într-o *operă epică* (pentru că *nu există narațiune fără descriere, cum nu există descriere fără narațiune*), descrierea are şi alte roluri decât

Scanned with OKEN Scanner

pe cel de *a arăta cum este cineva sau ceva*, respectiv un rol *informativ* şi/ sau unul *explicativ*: de a încetini ritmul acţiunii, de a amâna desfăşurarea unor evenimente, de a crea suspansul etc.

Într-o *operă lirică*, descrierea artistică, pe lângă rolurile amintite, are mai ales rolul de *a sugera*, prin intermediul *figurilor de stil* şi al *imaginilor artistice* (care devin dominante), trăsături/ caracteristici, detalii, viziuni şi percepţii subiective etc., aşadar, având un marcat *rol persuasiv* (de convingere) şi *estetic* (de a impresiona şi a trezi în cititor emoţia estetică).

Când citeşti/analizezi oricare tip de descriere, îţi indicăm să urmăreşti:
- cine efectuează descrierea;
- din ce perspectivă (cum priveşte/ consideră cele descrise) şi ce percepe acesta;
- care sunt aspectele descrise şi contextul lor spaţio-temporal;
- cum se oglindesc în text cele percepute;
- ce sugerează imaginile artistice (în cadrul textului literar descriptiv);
- ce este particular/ specific în descrierea respectivă etc.

Din înlănţuirea răspunsurilor pe care le dai la aceste întrebări, vei obţine *conţinutul* unei compuneri prin care motivezi specificul, rolul, prezenţa descrierii în textul dat. Drept *introducere* a compunerii vei scrie una-două fraze prin care defineşti descrierea, după caz, ştiinţifică sau literară/ artistică, iar drept *încheiere*, exprimarea motivată a unei opinii despre particularităţile descrierii din text. Gata compunerea de care te înfricoşai atât! Restul este o problemă de exerciţiu perseverent.

A, mai era ceva! Probabil că îţi pui fireasca întrebare: *Care este proporţia optimă între introducere, cuprins şi încheiere?* Răspunsul nostru este următorul:
- *introducerea* – 1/ 7 – 2/ 7 din spaţiul cerut sau propus pentru compunere;
- *cuprinsul* – 4/ 7 – 5/ 7 din spaţiul cerut sau propus pentru compunere;
- *încheierea* – 1/ 7 – 2/ 7 din spaţiul cerut sau propus pentru compunere.

Din fracţiile precizate mai sus poţi face diferite combinaţii, care să se potrivească cel mai bine situaţiei concrete în care te afli: 1/ 7 + 5/ 7 + 1/ 7, 2/ 7 + 4/ 7 + 1/ 7, 1/ 7 + 4/ 7 + 2/ 7.

În mod similar vei proceda în orice situaţie care presupune redactarea unei compuneri, cu un spaţiu limitat sau fără limită de spaţiu (dar atunci trebuie să-ţi propui tu, de la începutul redactării, un spaţiu anumit, altminteri compunerea ta va ieşi dezechilibrată).

Scanned with OKEN Scanner

2. *Dialogul* este *modul principal de expunere* care, formal, constă în succesiunea/ în totalitatea replicilor din convorbirea a două *persoane* (în viața reală) sau a două *personaje* (în opera literară epică sau dramatică). Prin dialog, se comunică, în modul cel mai direct cu putință, idei, informații, opinii, explicații etc.

Acest fapt se face prin următoarele mijloace:

– prin cuvinte (*componenta verbală*);
– prin elemente care exprimă atitudinea: gesturi, mimică, poziții corporale, intonația/ accentuarea unor cuvinte, ritmul și intensitatea vorbirii etc., care însoțesc sau înlocuiesc cuvintele (*componenta nonverbală și paraverbală*).

În opera literară, asemenea elemente care exprimă atitudinea le vei găsi:

– *redate* prin notații ale naratorului: — *Așa o fi, răspunse Ghiță hotărât, dar eu nu-ți pot spune…*;
– *sugerate* prin semnele de punctuație din dialog/ din replică: — *M-oi duce, dacă spui; dar e bine să-mi arăți ce și cum; ca să știu ce să fac!*.

De aceea, când analizezi un dialog dintre două personaje, trebuie să pui în evidență:

– și *ce se spune*, respectiv *ce semnificație au cele* spuse (componenta verbală);
– și *cum se spune*, respectiv *ce semnificație are acest fapt* (componenta nonverbală și paraverbală).

Trebuie să ai în vedere faptul că, prin dialog, personajele (din opera literară) și persoanele (din textul nonliterar) *comunică* un conținut oarecare *și se comunică*, respectiv își manifestă implicit atitudinea/ reacțiile/ stările sufletești…, și astfel se trădează mai mult decât o arată cuvintele rostite.

Dialogul este astfel *o modalitate de caracterizare*, fie că pune în lumină relațiile dintre două personaje, fie prin conținutul său, fie prin ceea ce sugerează (detalii de comportament, de atmosferă, intenții etc.).

Deși nu face obiectul evaluării naționale, poți să ai în vedere și opera dramatică. Aici, dialogul (*dialogul dramatic* sau schimbul de replici dintre personaje, pe baza căruia se încheagă acțiunea) are o serie de caracteristici care îl particularizează față de cel din opera epică:

– este o *formă mascată de narare*, care face să avanseze acțiunea;
– este *mijlocul esențial* prin care se pun în evidență atitudinea, mentalitățile, psihologia personajelor dramatice;
– este *principala modalitate de caracterizare a personajelor*;
– are, obligatoriu, un *dublu rol*: de *comunicare* între personajele din scenă și de *transmitere* către spectatori a gândurilor, a faptelor, a intențiilor și a aspirațiilor acestora.

Scanned with OKEN Scanner

Uneori dialogul își găsește reprezentarea chiar și în *opera lirică* (de exemplu, ***Revedere*** de Mihai Eminescu), ce are conținutul organizat pe baza relației *întrebare-răspuns* (*structură dialogică*). Rolurile se distribuie între *eul liric* și un *„personaj liric"* (în poezia eminesciană, codrul).

Dacă într-o operă lirică, întregul conținut se axează pe o adresare a eului liric, ce nu primește răspunsul sau „replica" așteptată (ca în poezia ***Izvorul nopții*** de Lucian Blaga), atunci există un *monolog adresat* (mărcile lexico-gramaticale ale acestuia fiind cele specifice adresării: verbe, pronume și adjective pronominale de persoana a II-a singular, vocative, imperative, interjecții etc.).

3. ***Narațiunea*** este un *mod principal de expunere* și *de organizare compozițională*, dar și *opera epică*, în versuri sau în proză, realizată pe baza acestuia (*basmul, balada, fabula, schița, nuvela, romanul* etc.). Accentul într-o narațiune cade pe *ce se întâmplă*. Drept urmare, există și multe *texte nonliterare* care au ca mod de expunere narațiunea, numai că aceasta nu are culoare artistică, ci este o înșiruire de fapte, de întâmplări, de evenimente, la care este prezent sau participă autorul sau o persoană reală.

Dacă într-o descriere, accentul cade pe grupul nominal (substantiv + adjectiv, cu rol de epitet), într-o narațiune, accentul se deplasează către grupul verbal (al cărui nucleu este reprezentat de verb).

Textul narativ sau opera epică se definește prin situația în care există *narator, acțiune, personaje, narațiune* ca mod principal de expunere, la care se mai pot adăuga alte două elemente – *subiectul* și *conflictul/ conflictele*.

Vom trece în evidență aceste elemente care sunt mărci ale unei narațiuni/ ale unei opere epice.

a. ***Naratorul*** (povestitorul) relatează faptele și întâmplările din operă, în care sunt implicate personajele.

Atunci când vei identifica ipostaza naratorului într-un text narativ/ într-o operă epică, va trebui să identifici și tipul acestuia. Pentru aceasta, te vei folosi de următoarea schemă:

- naratorul *subiectiv* (implicat afectiv, marca definitorie a implicării fiind relatarea la persoana I singular, ceea ce presupune perspectiva/ viziunea proprie asupra evenimentelor relatate);
- naratorul *obiectiv* (detașat/ neimplicat afectiv, relatarea făcându-se la persoana a III-a singular);
- naratorul *omniscient* (este singurul care știe cum gândesc și acționează personajele, în spatele cărora se află și pe care le prezintă în diferite ipostaze/ înfățișări și situații);
- *naratorul-personaj* în propria narațiune (relatează la persoana I, iar narațiunea este marcat subiectivă);

Scanned with OKEN Scanner

– uneori este, pur şi simplu, *o „voce"* care relatează şi care nu poate fi identificată cu cineva anume.

Uneori există mai mulți naratori în aceeaşi operă, care prezintă din perspectivă proprie acelaşi eveniment sau evenimente diferite, acest lucru întâlnindu-se mai ales în roman.

b. ***Subiectul*** unei narațiuni/ al unei opere epice, de cele mai multe ori, presupune:
– plasarea într-un *context spațio-temporal*;
– organizarea, de obicei, într-o succesiune de *momente* (expoziţiune, intrigă, desfăşurarea/ dezvoltarea acțiunii, punctul culminant/ puncte culminante – în funcție de evoluția conflictului/ a conflictelor –, deznodământul) sau pe baza relației *situație inițială – transformare/ evoluție – situație finală*.

În unele opere, mai ales în cele moderne, nu pot fi identificate momente propriu-zise ale subiectului, accentul punându-se pe relatarea unor fapte, situații, comportamente ş.a.m.d. Aici, subiectul se constituie dintr-o multitudine de aspecte/ de detalii care se asamblează într-un întreg, menit să oglindească psihologia unui personaj, atmosfera unei epoci, viziunea subiectivă asupra teme precum viața, moartea, dragostea, timpul etc.

Reține faptul că modul de construire a subiectului este propriu fiecărui autor, ce respectă sau nu anumite reguli încetățenite pentru o specie literară sau pentru un anume tip de personaj, ce are o concepție proprie asupra modului de a scrie o operă sau de a relata.

c. Totalitatea faptelor şi a întâmplărilor dintr-o operă epică formează ***acțiunea***, care poate fi de următoarele tipuri:
– *simplă, liniară, incluzând un singur fir narativ* (întâmplările se înşiruie unele după altele şi decurg unele din celelalte, de obicei pe baza unei relații de tipul cauză-efect, precum în schița ***D-l Goe...***);
– *complexă, ramificată, cu diferite planuri narative care se întrepătrund* (are aspectul grafic al coroanei unui arbore, ca într-un roman, unde există mai multe fire narative/ planuri narative, care se intersectează, se despart, trec în prim-plan şi apoi în plan secundar etc.).

Nu putem vorbi de acțiune în absența unui *context spațio-temporal*. Uneori este limitată, ca în schiță, sau cunoaşte o amploare în timp şi în spațiu, ca în roman. *Indicii spațio-temporali* fixează cadrul acțiunii, permit raportarea înțelegerii cititorului la o experiență şi cunoaştere proprie, facilitează înțelegerea atmosferei unei epoci etc.

Scanned with OKEN Scanner

Reține faptul că în acțiunea unei opere, în *narațiunea propriu-zisă* sau în *relatare/* în *povestire*, din rațiuni de construcție a subiectului sau a personajelor, pot fi intercalate:

– *secvențe descriptive* (care încetinesc sau chiar întrerup narațiunea);
– *secvențe dialogate* (prin dialog se obține impresia de autenticitate/ de desfășurare a conflictelor chiar în fața ochilor cititorului, în același timp acțiunea concentrându-se, prin omiterea unor etape ale acesteia, chiar axându-se pe un singur aspect, considerat ca fiind esențial pentru conturarea unui episod din viața personajului, a unui comportament sau a unei atitudini/ reacții);
– *secvențe evocative* (prin care se conturează *ce* și *cum* a fost cândva/ undeva);
– *secvențe meditative* (prin care naratorul sau unul dintre personaje reflectează asupra unor idei, întâmplări, situații, comportamente, înfățișări).

d. ***Conflictele*** pun în mișcare acțiunea și determină comportamentul, reacțiile, atitudinile, gândurile personajelor. Simplificând, se poate afirma că un conflict reprezintă „ciocnirea" de pasiuni și de interese dintre personaje, într-un context dat.

Într-o operă literară, conflictele pot fi privite din mai multe perspective:
– în funcție de numărul de personaje implicate, conflictul poate fi *individual/ individualizat* (legat de un singur personaj și, în genere, axat pe reliefarea trăirilor personajului, pe evoluția comportamentului, a atitudinilor și a reacțiilor acestuia) sau *colectiv* (între două sau mai multe colectivități, una dintre ele putând fi întruchipată de un singur personaj care, în acest caz, devine *exponent/ reprezentant* al respectivei colectivități, în numele căreia vorbește și acționează);
– în funcție de domeniul la care se referă, conflictele pot fi *sociale, istorice, morale, psihologice, erotice* etc.;
– în funcție de relațiile dintre personaje și de specificul acțiunii pot fi *în stare latentă* (potențiale/ pe cale de a izbucni), *evolutive* (ascendente/ în plină desfășurare, uneori conducând la o situație explozivă), *principale/ centrale* sau *secundare, simple* (liniare, în desfășurare continuă) sau *ramificate* (împletite, imprevizibile, complicate, cu structură arborescentă) etc.

e. ***Personajele*** sunt acele nume/ entități/ ficțiuni care participă la *acțiune* în diferite grade (personaje *principale, secundare, episodice, de fundal*). Personajele pot fi clasificate în *individuale/individualizate, colective, exponențiale/ reprezentative*, iar din perspectiva construcției subiectului pot fi *simple* (schematizate, axate pe o singură trăsătură fundamentală de caracter,

Scanned with OKEN Scanner

precum în schiță) sau *complexe* (cu o varietate de trăsături de caracter, cu o psihologie complexă, uneori complicată, precum în roman) etc.

Într-o operă epică (sau dramatică) personajul poate fi situat într-o singură *ipostază* (de exemplu, Goe întruchipează imaginea copilului răsfățat şi obraznic, dintr-o familie cu pretenții, în realitate vulgară, cu apucături de mahala) sau în *ipostaze diferite* (complementare, care contribuie la conturarea unei personalități complexe, nuanțate). Spre exemplu, părintele Trandafir, personajul principal al nuvelei ***Popa Tanda*** de Ioan Slavici se află în diferite ipostaze: preot de țară, întâiul gospodar al satului, soț şi tată.

Atunci când ai de redactat caracterizarea unui personaj, fie ea şi sumară, trebuie mai întâi să identifici modalitățile/ procedeele de caracterizare, orientându-te după schema de mai jos:

MODALITĂȚI DIRECTE DE CARACTERIZARE	MODALITĂȚI INDIRECTE DE CARACTERIZARE
Caracterizare directă efectuată de către: - narator (trăsături fizice şi/ sau morale; statutul inițial al personajului); - alte personaje (caracterizare subiectivă, în raport de relațiile dintre personaje) - personaj însuşi (autocaracterizarea/ autoportretul; defineşte modul subiectiv în care personajul se defineşte pe sine sau în raport cu lumea, faptele, întâmplările etc.)	Caracterizare desprinsă, prin interpretare, din: - gânduri, fapte, atitudini, comportament; - relațiile cu celelalte personaje; - limbaj (al personajului însuşi sau al personajelor/ al naratorului, care vorbesc despre personajul dat; important este şi *ce se spune* despre personajul dat, şi *cum se spune*); - mediul în care personajul este situat (societatea, epoca istorică, împrejurările concrete ale conflictului); - relația om-natură; - nume; - alte procedee: descrierea, antiteza, analiza psihologică etc.

Atunci când efectuezi o caracterizare, fie şi sumară, a unui personaj, chiar dacă nu ți se indică prin cerința subiectului dat, trebuie, în partea de introducere, alături de alte elemente, să introduci 1-2 fraze, prin care să precizezi modalitățile/ procedeele de caracterizare a personajului, identificate în textul dat.

Scanned with OKEN Scanner

În partea de conținut a lucrării, vei sublinia trăsăturile personajului, începând cu cele fizice, şi apoi cu cele morale, identificate prin modalitățile/ procedeele enunțate de tine în introducere. Sunt două moduri consacrate de a sublinia trăsăturile:

– fie prin raportarea la ordinea modalităților/ a procedeelor de caracterizare (de exemplu, te referi, mai întâi, la caracterizarea directă, efectuată de către narator şi prezinți trăsăturile identificate, apoi la caracterizarea directă efectuată de către alte personaje ş.a.m.d.);
– fie prin sublinierea unor trăsături pe care le ierarhizezi, în funcție de importanța lor pentru evoluția personajului (dar atunci trebuie să menționezi separat şi modalitatea sau modalitățile de caracterizare prin care respectiva trăsătură este reliefată în text).

Reține că nu este indicat să combini, în aceeaşi lucrare, cele două moduri de organizare a lucrării, pentru că, aproape invariabil, scade calitatea compunerii.

Exersează, pe rând, ambele moduri de organizare, vezi care dintre ele este mai potrivit pentru maniera ta de a redacta şi perfecționează-l!

Despre eul liric

***Eul liric*/** eul poetic este acea *instanță* (acel *cineva*, mai mult sau mai puțin identificabil) care comunică – prin textul poetic – idei, gânduri, sentimente (similar naratorului dintr-o operă epică şi reprezentând un fel de „voce" a *emițătorului*, care este o abstracțiune şi care nu trebuie confundată cu persoana fizică, respectiv cu poetul/ cu scriitorul/ cu autorul în carne şi oase).

Simplificând lucrurile, *eul liric* este un alt chip al poetului (transpus într-o anumită ipostază: contemplativul, meditativul, nostalgicul, observatorul, îndrăgostitul etc.) şi care comunică, prin textul poetic (ce se caracterizează prin sens figurat, prin varietatea figurilor de stil şi a imaginilor artistice şi prin marea capacitate de sugestie a unor idei, gânduri, sentimente), cu un potențial cititor.

Mărcile lexico-gramaticale (însemne/ embleme, formate din cuvinte şi din structuri morfologice şi sintactice) ale *prezenței eului liric* într-un text poetic pot fi următoarele:

a. Dacă apar *verbe, pronume şi adjective pronominale de persoana I singular*, în situația în care acestea sunt dominante, se poate vorbi de o *confesiune lirică* (destăinuire/ mărturisire directă a gândurilor şi a sentimentelor) sau doar de *elemente de confesiune lirică*, când acestea apar în mod sporadic.

Scanned with OKEN Scanner

Un asemenea text poetic este obligatoriu marcat de *perspectiva subiectivă* (mod propriu de a privi lucrurile, de a gândi şi de a simți), ce se reflectă în ideile poetice exprimate sau sugerate, în conturarea atmosferei poetice, în preferința pentru anumite figuri de stil şi imagini artistice, chiar în specificul elementelor de versificație (strofă, vers, ritm, rimă, măsură) etc.

b. Dacă apar *verbe, pronume şi adjective pronominale de persoana a II-a singular, verbe la imperativ, substantive în vocativ, interjecții exclamative,* atunci se poate vorbi de un *discurs liric* (de un *monolog adresat,* când nu există replică de răspuns la ideile/ întrebările/ gândurile şi sentimentele exprimate), respectiv de o *adresare directă* către un *„personaj liric"* (precum în poezia ***Ce te legeni...*** de Mihai Eminescu, în care codrul joacă rolul unui asemenea *„personaj liric"*).

Perspectiva subiectivă este identificabilă prin aceleaşi elemente ca mai sus, cu observația că, mai ales în intervenția eului liric, pot apărea şi elemente de *confesiune,* de *descriere* sau de *evocare* (prezentare a *ceea ce a fost* şi a *cum a fost cândva/ undeva*). De obicei, *discursul liric* presupune o organizare a conținutului pe o relație de tipul: *eu-tu, eu-voi, atunci-acum* etc.

c. Dacă apar *verbe, pronume şi adjective pronominale de persoana I plural,* atunci ipostaza eului liric este cea de *exponent/* de *reprezentant* al unei colectivități, în numele căreia „vorbeşte".

Aparent, eul liric nu este decât un *transmițător,* cel mult un *interpret,* al ideilor, al idealurilor, al aspirațiilor colectivității. Ca atare, *perspectiva subiectivă* în *discursul liric* (ceea ce presupune o relație de tipul: *noi-voi, ale noastre-ale voastre*) pare că aparține doar respectivei colectivități. De fapt, şi în acest caz, perspectiva subiectivă implică însuşi eul liric, prin selecția şi organizarea ideilor în textul poetic, prin mijloacele artistice prin care se susțin aceste idei, prin mesajul transmis etc.

d. Dacă apar *verbe, pronume şi adjective pronominale de persoana a III-a* (singular sau plural), eul liric nu se mai resimte ca implicat afectiv (adoptă masca unei *„voci" impersonale, obiective,* care emite idei şi/ sau descrie un peisaj, un cadru, o situație etc.).

Într-un asemenea caz, se vorbeşte despre *lirism obiectiv* (spre deosebire de *lirismul subiectiv,* din situațiile precedente). Şi aici se poate vorbi despre o *perspectivă subiectivă,* numai că aceasta este implicită (ascunsă/ mascată/ disimulată), dar având trăsături similare celor precizate mai sus, prin care poate fi identificată.

În unele texte lirice, pot apărea diferite combinații de ipostaze ale eului liric, astfel încât se pot împleti elementele de confesiune cu cele de descriere,

Scanned with OKEN Scanner

de meditație sau de evocare, cu interferențe între persoanele I, a II-a şi a III-a ale verbelor.

Caracterul subiectiv al unui **text nonliterar** este vizibil prin prezența verbelor şi a pronumelor la persoana I şi a II-a, singular şi plural, prin indicii spațio-temporali raportați la emițător. Subiectivitatea indică faptul că textul este centrat pe transmiterea sentimentelor, a experiențelor, a stărilor sufleteşti ale celui care scrie textul.

Despre cum rezolv cerințele complexe ale subiectului

Am ajuns într-un punct în care trebuie să abordăm şi problema rezolvării unor cerințe complexe ale subiectului pentru evaluarea națională. Ştim că aceasta este problema-cheie şi că eventualele tale încercări de rezolvare a cerințelor aici au întâmpinat cele mai mari dificultăți, presupunând volumul de muncă cel mai ridicat.

Mai întâi, să vedem ce tipuri de texte îți impune ție să redactezi programa pentru evaluarea națională. Chiar dacă nu le denumeşte aşa, programa îți impune să ştii cum se redactează următoarele trei tipuri de texte:

- textul *descriptiv* (axat pe *cum arată cineva sau ceva*; altfel spus, ți se cere să faci o descriere de tip portret sau de tip tablou);
- textul *narativ* (centrat pe *ce s-a întâmplat*, uneori – pe *ce şi cum s-a întâmplat*; cu alte cuvinte, ți se cere să povesteşti ceva, despre cineva sau despre ceva);
- textul *argumentativ* (elaborat cu un scop precis: *de a convinge pe cineva despre ceva*; acesta este un text care încearcă să convingă un interlocutor, un evaluator, un ascultător etc. să-ți accepte punctul de vedere, pe baza argumentelor/ a justificărilor pe care le aduci).

Aceasta este o clasificare didactică, în realitate întâlnindu-se frecvent interferențe între cele trei tipuri de texte. Ceea ce are importanță este faptul că trăsăturile tipului de text pe care ți se solicită să-l redactezi să fie dominante în textul elaborat de tine. Ştii deja că nu poți redacta un text pur descriptiv, pentru că el va conține fie şi minime elemente de narațiune, şi invers.

Cât priveşte *textul argumentativ*, lucrurile sunt numai în aparență complicate. Credem că, mai degrabă, te sperie denumirea tipului de text, decât redactarea în sine. Un text argumentativ are o structură specifică, ce este similară structurii *introducere – cuprins – încheiere*, numai că se numeşte altfel, din cauza faptului că se operează cu alte concepte, deci cu alte înțelesuri. Pe scurt, *structura unui text argumentativ* este următoarea:

Scanned with OKEN Scanner

– drept *introducere*, apare *ipoteza*, respectiv definirea/ enunțarea clară a opiniei tale despre faptul, ideea, semnificația... care îți este indicată prin cerință;
– în partea de *conținut* a compunerii/ a textului vei scrie *argumentele, motivațiile, justificările* cerute (mai întâi se enunță argumentul şi apoi se justifică prin exemplificare, prin explicarea sintetică, prin comentare, prin comparare cu alte fapte de acelaşi tip, prin dezvoltare etc.);
– în partea de *încheiere* vei scrie *concluzia* ta, care trebuie să întărească ipoteza, de obicei reprezentând o sinteză a argumentelor aduse; în niciun caz concluzia nu trebuie să contrazică ipoteza/ opinia de la care ai pornit.

Cel mai delicat lucru din această schemă este legat de scrierea argumentelor (enunțare şi justificare). Pentru a te asigura că nu vei întâmpina dificultăți într-o situație reală de testare, trebuie să te obişnuieşti cu un algoritm de lucru, ai cărui paşi ți-i propunem mai jos.

Când te afli în fața rezolvării unei probleme complexe, oricare ar fi aceasta:
– *analizează* atent toate datele problemei pe cale le ai la dispoziție sau pe care eşti capabil să le identifici;
– *concepe* un „sistem" în funcție de care să distribui răspunsurile posibile (format din elementele, datele, condițiile... care apar în problema ta; în situația unor sarcini complexe de lucru ce privesc textul literar sau nonliterar, mai poți adăuga şi altele, desprinse din interpretarea semnificațiilor textului);
– *propune* cât mai multe soluții posibile pentru fiecare element al sistemului pe care l-ai conceput (nu uita că orice problemă are cel puțin două soluții diferite!);
– *selectează*, în final, răspunsurile pe care le consideri că sunt cele mai potrivite sau care te avantajează cel mai mult.

Cu puțin exercițiu, este sigur că-ți vei îmbunătăți considerabil tehnica de elaborare a răspunsurilor în funcție de o analiză a datelor/ a elementelor pe care le ai la îndemână. Depinde numai de tine dacă vei persevera sau nu. Dacă o vei face, te vei antrena să iei decizii în cunoştință de cauză, dacă nu..., atunci ai o problemă!

După modelul de mai sus îți recomandăm să îți selectezi argumentele, justificările, motivările de care ai nevoie în redactarea oricărui text argumentativ (exprimarea unui punct de vedere asupra semnificației titlului, a mesajului transmis, a semnificației unui gest/ fapt/ comportament etc.).

Îți vom oferi un alt exemplu despre modul în care poți folosi informațiile căpătate mai sus, aici referindu-ne la *prezentarea semnificațiilor titlului unei opere literare*.

Scanned with OKEN Scanner

Conform paşilor stabiliți pentru soluționarea unei probleme, mai întâi analizăm datele problemei pe care o avem de rezolvat. Identificăm, pentru început, două elemente în funcție de care vom distribui răspunsul nostru: *titlul* (privit ca o structură semantică/ referitoare la sensul lexical al cuvintelor componente şi gramaticală) şi *textul* la care se referă.

Apoi încercăm să analizăm relația care se creează între cele două elemente. Vom constata, relativ cu uşurință, că titlul *exprimă ceva*, în mod direct, în legătură cu textul, şi *sugerează şi altceva*, prin raportare la interpretarea semnificațiilor textului.

În acest moment, avem distribuția răspunsurilor posibile, în funcție de anumiți parametri. Semnificațiile titlului se vor obține prin însumarea răspunsurilor la întrebările de mai jos:

- care este structura (semantică şi gramaticală) a titlului?
- ce exprimă, în mod direct, titlul în raport cu textul?
- ce mai poate sugera tiltlul, prin raportare la semnificațiile textului (desprinse din interpretare)?

Spre exemplu, dacă ni se cere să prezentăm semnificațiile titlului poeziei ***Noapte de iarnă,*** de George Topîrceanu, conform grilei de mai sus, răspunsul ar fi următorul:

Titlul este alcătuit din două substantive comune nearticulate, aflate în relație de subordonare, primul cu formă de nominativ, „Noapte", iar celălalt cu formă de acuzativ cu prepoziție, „de iarnă". Cele două substantive, prin sensul lor, fixează cadrul temporal pe care poetul îl prezintă în discursul liric.

În relație cu textul fragmentar citat, titlul exprimă tema şi, totodată, obiectul descrierii, respectiv o noapte de iarnă, privită subiectiv.

Aşa cum apare în textul dat, ipostaza poetului este aceea a observatorului implicat, a martorului care notează ceea ce vede, simte şi îl impresionează în jur („oraşul adormit", plopii, streşinile, case etc.). Totodată, titlul oferă o sugestie despre modul principal de expunere utilizat în text (descrierea) şi despre specia literară căreia îi aparține fragmentul citat (pastelul).

Din acest loc, compunerea poate continua cu răspunsurile date la alte repere/ cerințe ale subiectului.

Despre aşezarea textului în pagină

Aşezarea textului în pagină presupune respectarea unor *norme de redactare a textului scris de mână*, asupra cărora nu mai eşti avertizat, din moment ce sunt *obligatorii* pentru oricare tip de lucrare. Îți prezentăm alăturat câteva dintre

Scanned with OKEN Scanner

aceste norme de care, obligatoriu, trebuie să ții seama în redactarea **tuturor compunerilor** tale:

- titlul compunerii trebuie marcat prin subliniere (după titlu nu apare niciodată punctul);
- începutul lucrării trebuie scris cu alineat (marginea din stânga – 2-2,5 cm. + alineat – circa 2 cm.);
- fiecare idee principală/ esențială trebuie marcată prin alineatul corespunzător;
- sfârşitul fiecărui enunț va fi marcat prin semnul de punctuație impus de context (de obicei prin punct, întrucât majoritatea construcțiilor sunt enunțiative);
- scrierea până la marginea din dreapta a lucrării, cu despărțirea cuvintelor în silabe, acolo unde situația o impune (dacă rândul nu este scris până la capăt, se presupune că nu ştii să aşezi textul în pagină sau că nu ştii să desparți cuvintele în silabe);
- se lasă necompletat numai rândul care conține finalul unui enunț şi se trece la paragraful următor prin alineat.

Pe de altă parte, ştii şi tu că prima impresie contează. La fel se întâmplă şi cu lucrarea ta, dincolo de punctajul pe care îl primeşte pentru îndeplinirea acestui criteriu de performanță. Dacă aspectul lucrării este ordonat, impresia este bună, iar dacă aspectul este departe de acest deziderat, impresia creată este profund defavorabilă, putând avea, prin recul, consecințe neplăcute. Evaluatorul poate să-şi extindă această impresie asupra întregului răspuns, şi atunci apare tentația firească de a acorda, pentru toate răspunsurile, un punctaj mai mic decât în mod normal.

Despre caligrafie

Respectarea condițiilor minimale de caligrafie este, de asemenea, o cerință implicită, presupunând:

- păstrarea distanței de un spațiu între cuvinte;
- scrierea legată a literelor, uşor aplecate spre dreapta;
- menținerea unei distanțe egale între literele aceluiaşi cuvânt;
- punerea semnelor diacritice;
- păstrarea formei standard a literelor şi a dimensiunilor optime, pentru obținerea unui scris lizibil etc.

Deşi prin programa şcolară a claselor a V-a – a VIII-a nu se prevede, în mod expres, nimic despre acest aspect, el nu trebuie neglijat, pentru simplul

Scanned with OKEN Scanner

motiv că reprezintă un obiectiv de îndeplinit în clasele primare. Astfel că se consideră un obiectiv realizat la acest nivel al vârstei şcolare, devenind o condiție implicită pentru acordarea punctajului maxim în evaluarea răspunsului.

Despre exprimarea corectă

Limbajul folosit în exprimarea ideilor trebuie să respecte *normele limbii literare*, care implică:

- eliminarea formulărilor pleonastice şi tautologice, a cacofoniei, ca şi a repetițiilor care nu sunt strict necesare clarificării unei idei (acolo unde este posibilă eliminarea repetiției, se va face substituirea unor termeni prin sinonime);
- evitarea clişeelor verbale şi a locurilor comune în exprimare;
- folosirea adecvată a termenilor, cu sensul lor propriu (numai în mod excepțional pot apărea şi termeni cu sens figurat, de exemplu, în redactarea unei scrisori);
- evitarea abuzului de neologisme; interdicția de folosire a regionalismelor, a arhaismelor, a termenilor şi construcțiilor populare sau de argou etc.;
- folosirea cu măsură a adjectivelor (mai ales în postura dublului şi a triplului epitet), ca şi a superlativului de tipul „extraordinar", „colosal", „genial"...;
- înlăturarea formelor pronominale, adjectivale şi verbale de persoana I şi a II-a, cu excepția situațiilor în care apar într-un citat sau în redactarea unei scrisori; relatarea se face, în exclusivitate, la persoana a III-a, pe un ton neutru, lipsit de efuziuni lirico-afective;
- evitarea construcțiilor echivoce, a ambiguităților de orice tip.

Oricărei compuneri i se acordă punctaj distinct pentru respectarea normelor exprimării, pentru ortografie şi punctuație. Dacă vei constata că ai deficiențe în atingerea acestui obiectiv, încearcă, prin exerciții repetate, să le remediezi rapid, întrucât exprimarea şi ortografia precară au consecințe supărătoare. Asemenea greşeli nu sunt trecute cu vederea de niciun evaluator, iar punctajul acordat nu te va favoriza niciodată.

Fă din calitatea exprimării şi din respectarea normelor de ortografie şi de punctuație un atu şi nu vei regreta acest lucru la niciun examen pe care îl vei susține vreodată!

Scanned with OKEN Scanner

În loc de concluzii

Am ajuns la finalul „discuției" noastre. Pe parcursul a câteva zeci de pagini, am încercat să-ți clarificăm unele nedumeriri, pentru a te ajuta să parcurgi cu bine traseul unui antrenament al învățării de performanță.

Am considerat că această modalitate de prezentare, mai puțin întâlnită în cărțile la care ai avut acces, va estompa diferențele de vârstă, de informare şi de experiență dintre autori şi tine, drag cititor.

Toate recomandările pe care ți le-am făcut au condus, în vreme, la rezultate notabile, pentru cei care au ținut seama de ele.

În viziunea noastră, tu, drag cititor, eşti un viitor învingător, care meriți ceea ce este mai bun. De aceea am folosit continuu sintagma **antrenament pentru învățarea de performanță**. De aceea ți-am proiectat antrenamentul ca pentru campioni şi ți-am oferit informații, sfaturi şi tehnici de antrenament de performanță.

Dacă le respecți în litera şi în spiritul lor, îți vor deveni prieteni pentru mult timp, **dincolo de momentul propriu-zis al evaluării naționale 2010**. Prin efectele lor, îți vor crea o bază pentru a înfrunta alte încercări care te aşteaptă.

Când vei rezolva testele din prezenta carte şi vei avea dubii asupra răspunsului pe care trebuie să-l dai, întoarce-te cu încredere la informațiile şi la sfaturile oferite în partea de început a cărții şi caută acolo dezlegarea problemelor tale.

Fă-ți un program de antrenament pentru învățarea de performanță după criteriile propuse de noi şi nu ezita să acționezi! Curând vei vedea rezultatele şi, mai mult ca sigur, vei fi mândru de tine.

Succes!

Scanned with OKEN Scanner

II.
MODELE DE SUBIECTE

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 1

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Ajungând Ionică Făt-Frumos acasă cu frumoasa Ileană, îndată plecară la lacul zânelor şi, trântind mărul fermecat de pământ, ca din nimic răsăriră pe mal curţile strălucite ale Ilenei, dimpreună cu toate minunile ce se aflau într-însele. Apoi se făcu o nuntă de o sută şi de o mie de ori mai bogată şi mai veselă ca cea întâi. Fost-au la nunta aceasta şi cumnaţii lui Ionică cu surorile sale, care cu toţii plânseră de bucurie când văzură pe Ionică, atât de nenorocit odinioară, ieşindu-le înainte cu mândra lui soţie.

De aici înainte, Ionică şi Ileana vieţuiră în fericire cerească, cu dragoste nesfârşită unul către altul. Şi-n trecerea zilelor de plăcere, adeseori ei se puneau la fereastră şi, rătăcindu-şi ochii în lungul lacului, cine ştie ce-şi mai aduceau aminte, că numai ce luneca câte o lacrimă pe feţele lor. Lacrimi şi aduceri aminte ce-i făceau să-ntinerească când îmbătrâneau, aşa că poate trăiesc şi astăzi şi vor trăi cât va fi lumea şi veacul.

Încălecai p-o şa etc.

(*** – ***Ileana Cosânzeana, din cosiţă floarea-i cântă, nouă împăraţi ascultă***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *ajungând, mândră, odinioară.* **6 puncte**
2. Transcrie din enunţul următor trei cuvinte care conţin diftongi: *Lacrimi şi aduceri aminte ce-i făceau să-ntinerească când îmbătrâneau, aşa că poate trăiesc şi astăzi şi vor trăi cât va fi lumea...* **6 puncte**
3. Transcrie două structuri care conţin referiri la fericirea doi soţi, Ionică şi Ileana. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale basmului care se pot desprinde din textul dat din textul dat. **6 puncte**
5. Explică semnificaţia structurii: *ca din nimic* (*răsăriră pe mal curţile strălucite ale Ilenei*) **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia privind semnificaţia mesajul pe care îl transmite finalul basmului ***Ileana Cosânzeana, din cosiţă floarea-i cântă, nouă împăraţi ascultă.*** **12 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți mesajul fragmentului dat;
– să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
– să utilizezi un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate;
– să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

În cursul verii anului 2011, temperaturile se vor încadra în intervalul 20-35°C, ele putându-se apropia de 40°C în sudul și sud-estul țării, în timp ce precipitațiile vor fi în general deficitare. Presiunea atmosferică va fi în scădere, putând ajunge până la 740 mm coloană de mercur. Totuși, în iunie, temperaturile se vor înscrie în intervalul multianual. Va ploua în averse, îndeosebi în a doua decadă, când, mai ales pe cursurile râurilor mici va exista pericolul producerii de viituri. În iulie, temperaturile medii vor depăşi valorile normale în toate regiunile țării. Se așteaptă zile caniculare, deoarece chiar și noaptea temperatura nu va coborî sub 20°C. La nivelul solului, în Bărăgan și în Dobrogea, temperatura va putea depăși 55°C, ceea ce va avea ca efect producerea fenomenului de ofilire a vegetației, îndeosebi a culturilor agricole. Nu vor lipsi ploile asociate cu rafale puternice de vânt, descărcări electrice și grindină. Și luna august vine cu temperaturi ridicate, iar ploile vor fi doar pe zone restrânse. Totuși, în ultima decadă, aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitațiile vor fi în continuare deficitare.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele elemente conținute de textul de mai sus:
   – temperatura maximă ce se va putea atinge în sud-estul țării, în vara anului 2011;
   – regimul ploilor, în luna iulie;
   – aspectul vremii în ultimele zile ale verii 2011. **6 puncte**
2. Transcrie două structuri care se referă la manifestări meteorologice extreme, ce s-ar putea produce în vara anului 2011. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Numărul propozițiilor subordonate (indiferent de felul acestora) din secvența subliniată este:

a. 2;
b. 3;
c. 4.

Scanned with OKEN Scanner

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate din textul următor: *Totuși, în ultima decadă, aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitațiile vor fi în continuare deficitare.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii, din perspectiva unui călător, aspectul unei zile de vară într-o zonă de câmpie, utilizând informații din textul dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi coordonatele zonei, pe baza unor informații spațiale și temporale; **4 puncte**

– să descrii impresiile pe care ți le produce peisajul; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Varianta 2

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Nu trece mult după asta, şi-ntr-o zi, prin luna lui mai, aproape de Moşi, îndeamnă păcatul pe bădița Vasile tântul, că mai bine nu i-oi zice, să puie pe unul, Nic-a lui Costache, să mă procitească. Nică, băiet mai mare şi înaintat în învățătură până la genunchiul broaştei, era sfădit cu mine din pricina Smărăndiței popei, căreia, cu toată părerea mea de rău, i-am tras o bleandă, pentru că nu-mi da pace să prind muşte... Şi Nică începe să mă asculte; şi mă ascultă el, şi mă ascultă, şi unde nu s-apucă de însemnat la greşele cu ghiotura pe o draniță: una, două, trei, până la douăzeci şi nouă. „Măi!!! s-a trecut de şagă, zic eu, în gândul meu; încă nu s-a gătit de ascultat, şi câte au să mai fie!" Şi unde n-a început a mi se face negru pe dinaintea ochilor şi a tremura de mânios... Ei, ei! acu-i acu. „Ce-i de făcut, măi Nică?" îmi zic eu în mine. Şi mă uitam pe furiş la uşa mântuirii şi tot scăpăram din picioare, aşteptând cu neastâmpăr să vie un lainic de şcolar de afară, căci era poruncă să nu ieşim câte doi deodată; şi-mi crăpa măseaua-n gură când vedeam că nu mai vine, să mă scutească de călăria lui Bălan şi de blagoslovenia lui Nicolai, făcătorul de vânătăi. Dar că adevăratul sfânt Nicolai se vede că a ştiut de ştirea mea, că numai iaca ce vine afurisitul de băiet în şcoală. Atunci eu, cu voie, fără voie, plec spre uşă, ies răpede şi nu mă mai încurc prinprejurul şcoalei, ci o ieu la sănătoasa spre casă. Şi când mă uit înapoi, doi hojmalăi se şi luase după mine; şi unde nu încep a fugi de-mi scăpărau picioarele; şi trec pe lângă casa noastră, şi nu intru acasă, ci cotigesc în stânga şi întru în ograda

Scanned with OKEN Scanner

unui megieș al nostru, și din ogradă în ocol, și din ocol în grădina cu popușoi, care erau chiar atunci prășiți de-al doilea, și băieții după mine; și, până să mă ajungă, eu, de frică, cine știe cum, am izbutit de m-am îngropat în țărână la rădăcina unui păpușoi. Și Nic-a lui Costache, dușmanul meu, și cu Toader a Catincăi, alt hojmalău, au trecut pe lângă mine vorbind cu mare ciudă; și se vede că i-a orbit Dumnezeu de nu m-au putut găbui. Și de la o vreme, nemaiauzind nici o foșnitură de păpușoi, nici o scurmătură de găină, am țâșnit odată cu țărâna-n cap, și tiva la mama acasă, și am început a-i spune, cu lacrimi, că nu mă mai duc la școală, măcar să știu bine că m-or omorî!

(Ion Creangă – ***Amintiri din copilărie***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie două tipuri diferite de numerale și identifică-le. **6 puncte**
2. Explică rolul utilizării cratimei în structura *Ce-i de făcut*, din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Numește două trăsături ale lui Nică pe care le poți deduce din textul de mai sus. **6 puncte**
4. Transcrie cuvintele care indică momentul când are loc întâmplarea relatată. **6 puncte**
5. Precizează motivul dușmăniei dintre Nică și Nic-a lui Costache. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Savantul Emil Racoviță (1868-1967) a fost primul român care a ajuns în Antarctica participând ca naturalist în cadrul primei Expediții antarctice belgiene *(1897-1899), care se va desfășura la bordul navei cu pânze* Belgica. *În timpul călătoriei, în Chile, în Țara de Foc și pe țărmurile Strâmtorii Magellan, Racoviță efectuează cercetări asupra florei și faunei, dar va rămâne celebru mai cu seamă pentru descoperirea unei specii necunoscute până atunci,* balena cu cioc. *În Antarctica, expediționarii descoperă și câteva insule, una dintre acestea fiind numită de Racoviță insula* Cobălcescu, *în onoarea geologului și paleontologului român Grigore Cobălcescu (1831-1892).*

Scanned with OKEN Scanner

La 16 august 1897, Belgica *părăsește portul Anveres, îndreptându-se către țărmurile Americii Latine. Exploratorii vor face o scurtă oprire la Punta Arenas, cel mai sudic oraș din Chile, și vor continua drumul către Țara de Foc. Aici, drumul lui Racoviță se încrucișează cu al altui român, inginerul și căutătorul de aur Iulius Popper (1857-1893) care explorase și cartografiase pentru prima oară regiunea, botezând multe dintre locurile descoperite cu nume românești, păstrate și azi pe hărți: Rio Ureche, Muntele Carmen Sylva al cărui vârf poartă numele de Sinaia Punta, Munții Lahovary, Rio Rosetti.*

Ajunși în Antarctica, corabia este imobilizată în ghețuri, iar exploratorii vor rămâne aproape un an prizonieri pe banchiză. Abia la 14 martie 1899, Belgica *scapă din strânsoarea ghețurilor și poate pluti iar pe marea liberă. Exploratorii petrecuseră mai bine de un an în inima Antarcticii. Vor reveni la Punta Arenas peste doar câteva zile, la 28 martie, spre uimirea localnicilor care îi crezuseră pierduți.*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:
- data nașterii lui Emil Racoviță;
- două dintre punctele de pe glob pe unde a trecut expediția polară în drum spre Antarctica;
- timpul aproximativ petrecut de expediționari în Antarctica. **6 puncte**

2. Selectează un enunț care numește una dintre descoperirile naturalistului Racoviță. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

În fraza *Exploratorii vor face o scurtă oprire la Punta Arenas, cel mai sudic oraș din Chile, și vor continua drumul către Țara de Foc* există

a. 9 părți de propoziție;

b. 11 părți de propoziție;

c. 13 părți de propoziție.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *a fost primul <u>român</u> <u>care</u> <u>a</u> <u>ajuns</u> <u>în</u> <u>Antarctica</u>*. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care, pornind de la informațiile din text, descrii o zi din viața unor exploratori polari. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să precizezi coordonatele zonei, pe baza unor informații spațiale și temporale; **4 puncte**
- să imaginezi impresiile pe care le-ar putea avea exploratorii față de lumea în care trăiesc; **4 puncte**
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 3

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Într-o zi Nastratin Hogea,
Ceartă cu-n vecin având,
Fuse tras în judecată,
Pentru dânsul jalbă dând.
Nastratin plecând să meargă
Spre a se-nfăţişa,
Băgă-n sân un pietroi mare
Şi se înfăţişă aşa.
Când pârâtorul de dânsul
Spunea câte îi plăcea,
Nastratin în taină sânul
Îşi arăta şi tăcea.
Judecătorul văzându-l
Că îşi bătea sânul plin,
Toată dreptatea o dete
În partea lui Nastratin.
După ce jeluitorul
Fu d-aci afară dat,
Zise lui Nastratin Hogea:
— Scoate ce mi-ai arătat!
El, scoţând pe dată piatra,
O puse îndată jos
Şi se trase la o parte
Cu chipul prea politicos.
— Dar ce e asta? zice,
Judecătorul bătrân,
— Este darul, el răspunse,
Ce ţi-l arătam în sân.

(Anton Pann – ***Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Scrie o propoziţie care să conţină un antonim al cuvântului *ceartă*.

6 puncte

2. Explică rolul virgulelor în structura: *Este darul, el răspunse,/ Ce ţi-l arătam în sân.*

6 puncte

Scanned with OKEN Scanner

3. Menționează câte o trăsătură a *judecătorului*, respectiv, a lui *Nastratin Hogea*. **6 puncte**

4. Transcrie versurile care conțin o explicație a prezenței lui Nastratin în fața judecătorului. **6 puncte**

5. Precizează rezultatul judecății dintre Nastratin și vecinul său. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite întâmplarea relatată de Anton Pann. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți mesajul textului dat;

– să ilustrezi, cu exemple adecvate, opinia ta cu privire la mesajul textul;

– să utilizezi un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate;

– să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Dintr-un studiu despre preocupările copiilor în timpul liber a reieșit faptul că atât fetele, cât și băieții petrec mult timp în fața calculatorului. Răspunsul la întrebarea „Vă plac jocurile pe calculator?" este „Da" în proporție de 91%, la fete și de 97%, la băieți. Acest lucru este normal, până la un punct: între 8 și 11 ani se dezvoltă capacitățile imaginative. Adeseori însă, cauza reală este lipsa unei relații de comunicare autentică dintre copil și părinte. Totuși, elevii din grupul de vârstă 10-14 ani consideră că utilizatorul tipic de calculator este amuzant (68%), are prieteni (84%), este creativ (94%), interesant (88%), deștept (91%), înțelegător (82%) și învață bine (91%). Studiul a relevat că 89% dintre elevii intervievați au cel puțin un calculator acasă și în 55% din cazuri el este folosit de toată familia. 61% dintre fete utilizează calculatorul zilnic, față de 84% dintre băieți.

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:

– care este scopul cercetării cuprinse în studiul reprodus mai sus;

– care este grupul de vârstă al elevilor care, în proporție de 94%, consideră că utilizatorul tipic de calculator este creativ;

– de ce este considerat normal jocul pe calculator, în cazul copiilor cuprinși în grupul de vârstă 8-11 ani. **6 puncte**

2. Transcrie o structură de maximum 5 cuvinte care conține întrebarea ce a fost punctul de plecare al cercetării. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Structura subliniată din enunțul *el <u>este folosit</u> de toată familia* are funcția sintactică de:

a. predicat verbal;

b. predicat nominal;

c. predicat verbal și complement circumstanțial de mod.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele următoare: *utilizatorul tipic de calculator este amuzant.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii jocul tău favorit pe computer. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să descrii regulile/ condițiile necesare pentru practicarea jocului; **4 puncte**

– să explici ce anume te atrage să practici acest joc; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate; **2 puncte**

– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Varianta 4

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

A fost odată ca niciodată.

A fost odată un moş şi o babă. Ei erau săraci de n-aveau după ce bea apă. Când mălai aveau, n-aveau sare; când aveau sare şi mălai, n-aveau legumă. Trăiau şi ei de azi până mâine. Ei aveau trei copii trenţăroşi şi nespălați, ca vai de ei. Cel mic se vedea a fi mai isteț decât cei doi mai mari, dară era olog de amândouă picioarele. El se numea Țugulea.

Ei se învecinau cu Smeoaica Pământului. Această smeoaică era aşa de rea, încât nimeni din vecinii ei n-avea pace de dânsa. Ea le călca moşiile şi le făcea fel de fel de neajunsuri.

La naşterea lui Țugulea, când au venit ursitoarele, s-a întâmplat să fie p-acolo şi Smeoaica Pământului. Ea auzise cum îi ursise şi de pizmă mai în urmă îi luă vinele, şi d-aia era el olog.

Din această pricină, şi fiind săraci, unchiaşul cu mătuşa şi cu copiii lor ajunseseră de râsul tuturor megieşilor din sat. De bietul Țugulea însă râdeau chiar frații lui.

După ce se mai măriră copiii, Țugulea zise într-o zi mă-sii, faţă cu frații săi:

Scanned with OKEN Scanner

— Mamă, am auzit că dumneata ai un frate bogat, care locuieşte în alt sat. De ce nu te duci la dânsul, să ceri o mârţoagă de iapă, pe care să ieşim şi noi la vânat, că mi s-a urât clocind acasă pe vatră. [...]

După câteva zile, Ţugulea zise că ar vrea să meargă şi el cu fraţii la vânătoare. Râseră fraţii de el. Apoi dacă se rugă şi mă-sa de ei, îl luară şi pe dânsul. Se gătiră şi plecară. În pădure se mirau fraţii cum face Ţugulea, de nimereşte aşa de bine vânatul, pe care punea el ochii. Nicio săgeată nu se ducea în vânt degeaba. [...]

În a treia noapte, Ţugulea visă un vis care-i plăcu. [...] *... i se arătă dinainte o zână, aşa de frumoasă şi de blândă, cum nu mai văzuse el în viaţa lui aşa fiinţă. Şi se făcea că-l întreabă, zicându-i:*

— De ce căineşti, băieţele, şi te amărăşti?

— Cum nu m-aş căina şi m-aş amărî, zână a frumuseţelor, se făcea el că zice, iată sunt olog şi din această pricină am ajuns de batjocura tuturor băieţilor din sat.

— Lasă, dragul meu, nu mai plânge, că ei nu ştiu ce fac, se făcea că zice zâna. Tu ai să te tămăduieşti şi ai să ajungi împărat.

— Nu-mi trebuie mie împărăţie. Eu aş fi bun bucuros, numai să pot umbla. Dară asta n-o să se poată, căci, uite, parcă n-am vine în picioare.

— Ba o să se poată, se făcea că adaose zâna cu vorba apăsată. Tu ai avut vine, dară ţi le-a luat Smeoaica Pământului de când erai mic. Ţine chimiraşul ăsta. Când vei fi încins cu el, ce vei voi, te faci, dacă te-i da de trei ori peste cap. Sileşte-te de-ţi ia vinele de la smeoaică.[...]

Iară el odată se deşeptă. Se pomeni cu chimiraşul în mână.

Se încinse cu el, se dete de trei ori peste cap, gândind să se facă o pasăre şi îndată se făcu. Se dete iară de trei ori peste cap şi se făcu la loc om.

(*** – ***Ţugulea, fiul unchiaşului şi al mătuşii***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Scrie câte o propoziţie care să conţină un sinonim pentru sensul din text al verbelor *a (se) găti*, respectiv, *a (se) tămădui*. **6 puncte**
2. Precizează numărul de sunete care se aud la pronunţarea cuvântului *chimiraşul*. **6 puncte**
3. Transcrie verbul cu ajutorul căruia autorul indică faptul că Ţugulea visează atunci când vorbeşte cu zâna. **6 puncte**
4. Transformă în vorbire indirectă dialogul dintre Ţugulea şi zână. **6 puncte**
5. Justifică, apelând la două argumente oferite de text, că fragmentul de mai sus aparţine unui basm. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Vei avea în vedere:
– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Pe data de 5 octombrie 186..., în orașul Baltimore din S.U.A., președintele asociației Gun-Club (Clubul-Tun), Impey Barbicane, anunța lumii că intenționează să construiască un tun capabil să trimită un proiectil pe Lună. Deoarece Luna nu evoluează în jurul Pământului pe o traiectorie circulară, ci pe una alungită, așadar distanța între cele două obiecte cosmice nu este mereu aceeași, a fost aleasă pentru lansare ziua de 1 decembrie, ora 10 și 47 de minute, deoarece la 4 decembrie Luna urma a se afla la distanța cea mai mică de Pământ, iar obuzului i-ar fi fost necesare patru zile pentru a ajunge la ținta sa. Proiectilul, fiind gol pe dinăuntru, va urma să transporte trei călători: doi americani, președintele Barbicane și căpitanul Nicholl, și un francez, Michel Ardan. Iată cum combate Michel Ardan neîncrederea scepticilor față de posibilitatea existenței vieții pe alte planete:

– Obiecția are valoarea ei, dar eu cred că se poate combate cu succes. Dacă eram fizician, aș fi spus că dacă se cheltuiește mai puțină energie calorică pentru planetele vecine Soarelui, și, din contră, mai multă pentru planetele îndepărtate, acest simplu fenomen ajunge pentru a echilibra căldura și a regla temperatura în aceste lumi, suportabilă pentru ființe organizate cum suntem noi. Dacă eram naturalist, aș fi spus că, după afirmația mai multor savanți iluștri, natura ne oferă pe Pământ exemple de animale trăind în condiții cu totul diferite – că amfibiile au o dublă existență destul de dificil de explicat, că anumiți locuitori ai mărilor se mențin în straturi de apă la mare adâncime și suportă, fără a fi striviți, presiuni enorme, că diverse insecte acvatice, insensibile la temperatură se întâlnesc în același timp în izvoarele fierbinți și în apele înghețate ale Oceanului Nordic. Dacă aș fi chimist, aș spune că meteoriții, aceste corpuri fără îndoială formate în afara lumii terestre, au dezvăluit la analize urme neîndoielnice de carbon, iar această substanță nu-și datorește originea decât unor ființe de origine animală. Dar eu nu sunt nici chimist, nici naturalist, nici fizician. De aceea, în perfecta mea neștiință a marilor legi care dirijează universul, eu mă limitez să răspund: nu știu dacă lumile sunt locuite și, pentru că nu știu, mă duc să văd!

(Jules Verne – ***De la Pământ la Lună***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:

– scopul călătoriei celor trei;

– motivul pentru care plecarea a fost stabilită la o anumită dată;

– argumentele naturaliștilor în sprijinul ideii că viața este posibilă și în condiții extreme. **6 puncte**

2. Precizează numărul argumentelor prin care Michel Ardan încearcă să combată neîncrederea scepticilor față de posibilitatea existenței vieții pe alte planete. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Propoziția subordonată din fraza *Obiecția ure valoarea ei, dar eu cred că se poate combate cu succes* este:

a. subiectivă;

b. predicativă;

c. completivă directă.

4. Precizează numărul părților de propoziție din enunțul următor: *Luna nu evoluează în jurul Pământului pe o traiectorie circulară.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți imaginezi și să descrii pregătirile celor trei în vederea călătoriei lor fantastice. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să enumeri materialele absolut necesare zborului cosmic în proiectilul construit de cei trei călători; **4 puncte**

– să descrii calitățile necesare unor astfel de exploratori; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate; **2 puncte**

– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Varianta 5

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Un purcel odată era alb ca ghiocul (ghiocelul). *Ce s-a gândit?*

— Părul meu e tot ca lâna oilor de frumos şi alb. Cât o să stau între nespălații ăştia? Hai mai bine să fug dintre ai mei şi să mă duc la oi.

S-a dus. Oile s-arătau vesele nevoie mare şi-l lăudau la toată lumea. Şi a stat cât a stat. Dar prietenul la nevoie se cunoaşte.

Scanned with OKEN Scanner

Uite că într-o zi vine lupul în oi şi se repede mai întâi la purcel, că l-a văzut mai mic. El însă s-a ţinut bine; da oile, în loc să-l apere, au fugit care încotro au văzut cu ochii.

Purcelul s-a luptat cu gadina (animal sălbatic) *ce s-a luptat; iar pe urmă, dacă s-a văzut părăsit, s-a gândit:*

— Iii..., ai mei nu m-ar fi lăsat singur!

Şi s-a repezit iar în turma de porci, de unde n-a mai plecat.

(*** – ***Purcelul şi oile***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Transcrie vocalele din cuvântul *nevoie*. **6 puncte**
2. Scrie câte o propoziţie în care să incluzi un sinonim al cuvântului *a (se) gândi*, respectiv, *a fugi*. **6 puncte**
3. Transcrie un proverb. **6 puncte**
4. Precizează o trăsătură umană care, în text, poate fi atribuită oilor, motivându-ţi afirmaţia. **6 puncte**
5. Rezumă textul, în maximum cinci rânduri. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia privind semnificaţia mesajul pe care îl transmite textul reprodus mai sus (***Purcelul şi oile***). **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi mesajul fragmentului dat;
– să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
– să utilizezi un conţinut adecvat tipului de text si cerinţei formulate;
– să respecţi limita minimă de spaţiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textele următoare:

Kiks-Ass: *Dave este un adolescent obişnuit, a cărui obsesie pentru benzi desenate îl face să-şi creeze propriul supererou, Kiks-Ass, deşi nu dispune de nicio superputere. Alături de el apare şi Hit-Girl, o adolescentă simpatică, dar care poate deveni uneori extrem de violentă. Filmul seamănă pe alocuri cu* ***Spidermen****, dar, în scenele de acţiune mai ales, se apropie şi de* ***Kill Bill****. Problema este că filmul britanicului Matthew Vaughn nu are nici ironia inteligentă a primului, nici violenţa elegantă a celui de-al doilea.*

Scanned with OKEN Scanner

Iubire la Roma: *Greu să râzi la un scenariu forțat cu glumițe ultrafolosite. Pe scurt, după ce fură câteva monede din Fontana di Amore din Roma, Beth se trezește adorată de toți bărbații cărora acestea le aparțineau. Doar unul corespunde pretențiilor ei, dar este greu să scape de ceilalți amiratori. Și de aici, un șir de aventuri care se doresc a fi amuzante, dar care, în realitate, sunt mai degrabă plicticoase. Cât despre final, previzibil bănuiți, totul se va sfârși cu bine. Cum? Vă las pe voi să aflați, dacă sunteți curioși.*

Robin Hood: *La sfârșitul secolului al XII-lea, Robin Hood se află în serviciul regelui Richard Inima de Leu. După moartea regelui, în bătălia de la Chalus Chabrol, Robin Hood se întoarce în satul său din nordul Angliei, unde descoperă abuzurile de putere ale șerifului din Nottingham. Faimos arcaș, Robin Hood este silit să devină haiduc și își folosește inteligența și abilitățile militare pentru a-și scăpa satul natal de tiranie și corupție și pentru a restabili dreptatea. În rolurile principale apar celebrii actori Russell Crowe și Cate Blanchett, ceea ce reprezintă în mod sigur o garanție a succesului.*

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc textul citat:
– clasifică două dintre cele trei filme, în funcție de conținut (de exemplu: *acțiune, iubire, horror, comedie, aventuri* etc.), utilizând numai informațiile oferite de cronicile cinematografice reproduse mai sus: **Kiks-Ass, Iubire la Roma, Robin Hood.**
– precizează filmul căruia i s-a făcut prezentare cea mai puțin favorabilă;
– precizează filmul căruia i s-a făcut o prezentare favorabilă. **6 puncte**

2. Transcrie un enunț care conține o apreciere despre unul dintre filmele prezentate; **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Numărul părților de propoziție din enunțul *Dave este un adolescent obișnuit* este:

a. 3;
b. 4;
c. 5.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *un, să devină, celebrii.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care, pe baza informațiilor din textele date, să-ți motivezi interesul pentru vizionarea unuia dintre filmele prezentate. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să explici ce categorie de filme preferi să vizionezi cel mai des; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să motivul alegerea unuia dintre cele trei filme; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate; **2 puncte**
– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Varianta 6

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Era o masă plină, lungă şi lată, iar pe lângă masă toți oaspeții împărăteşti, în capul mesei împăratul şi lângă dânsul împărăteasa, şezând pe douăsprezece perini de mătase.

Când băieții intrară, căzu una dintre perinele pe care şedea împărăteasa. Ea rămase pe unsprezece perini.

— Luați căciulile din cap! strigă un curtean către băieți.

— Acoperământul capului este cinstea omului. Noi avem poruncă să fim precum suntem.

— Ei bine! grăi împăratul îmblânzit de auzul vorbelor ce ieşiră din gura băiatului. Rămâneți precum sunteți! Dar cine sunteți? de unde veniți? şi ce voiți?

— Suntem doi feți gemeni, doi lăstari dintr-o tulpină ruptă în două, jumătate în pământ şi jumătate în cap de masă; venim de unde-am pornit şi suntem sosiți de unde venim; fost-am cale îndelungată şi am grăit cu suflarea vânturilor şi am vorbit în limba fiarelor şi am cântat cu valurile de apă, iar acuma, în grai de om, voim să-ți cântăm un cântec pe care-l cunoşti fără ca să ştii!

De sub împărătească a sărit a doua perină.

— Lasă-i să meargă cu prostiile lor! grăi ea către soțul său.

— Ba nu, lasă-i să cânte! răspunse împăratul. Tu ai dorit să-i vezi, iar eu doresc să-i ascult. Cântați, băieți!

Împărăteasa tăcu, iar feții începură să cânte povestea vieții lor. „A fost un împărat..." începură feții; de sub împărătească căzu a treia perină.

Când feții povestiră despre pornirea feciorului de împărat la bătaie, de sub împărătească căzură trei perini deodată.

Când feții sfârşiră cântecul, sub împărătească nu mai era nici o perină, iar când ei luară căciulile din cap şi-şi arătară părul de aur şi stelele în frunte, oaspeții, curtenii şi împăratul îşi acoperiră ochii, ca nu cumva să piardă lumina de atâta strălucire.

Şi s-a făcut apoi precum de la început a fost să fie. Lăptița fu pusă în cap de masă lângă soțul ei; fata vitregei rămase cea mai rea slujnică la curtea Lăptiței, iar pe vitrega cea cu gând rău o legară de coada une iepe nebune şi înconjurară țara de şapte ori cu ea, încât lumea să ştie şi să nu mai uite că cine începe cu rău, cu rău sfârşeşte.

(Ioan Slavici, ***Doi feți cu stea în frunte***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *cinste, vorbe, sfârșiră.* **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării semnului exclamării în enunțul *Cântați, băieți!* din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Selectează două figuri de stil din fragmentul dat. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale basmului din textul dat. **6 puncte**
5. Explică semnificația structurii: *o masă plină, lungă și lată.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, să în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite finalul basmului ***Doi feți cu stea în frunte*** de Ioan Slavici, din fragmentul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți mesajul fragmentului dat;
– să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;
– să utilizezi un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate;
– să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Situat în localitatea cu același nume, la 30 de kilometri de Brașov, între Munții Bucegi și Piatra Craiului, Castelul Bran este un important monument istoric național.

Mareața cetate medievală atrage anual zeci de mii de turiști, români și străini, încântați de frumusețea construcției, a peisajului zonei, dar mai ales incitați de misterele legendei contelui Dracula. De altfel, o mare parte din faima Castelului Bran are la bază - cu unele date istorice, dar și cu multe exagerări - renumele sângeros al voievodului Vlad Țepeș, fiul lui Vlad Dracul, domn al Țării Românești, supranumit „Dracula". [...] Însă istoria reală a Castelului Bran v-o prezentăm, pe scurt, în acest articol.

Prima atestare documentară a Castelului Bran o reprezintă un act emis la 19 noiembrie 1377 de Ludovic I de Anjou (rege al Ungariei), prin care li se permitea brașovenilor să construiască o cetate, „prin munca și cheltuiala lor proprie". În schimb, regele îi scutea de impozitul crăiesc și le oferea subordonarea a 13 localități din Țara Bârsei față de cetate, a cărei conducere era încredințată unui castelan, care avea și atribuții de judecător, dar mai ales militare. Castelanul comanda o mică oaste de tip garnizoană, care era formată din arcași și balistari (balista este o veche mașină de război, folosită la aruncarea unor bolovani sau butuci asupra dușmanilor). Apoi,

Scanned with OKEN Scanner

între anii 1419 și 1424, cetatea devine proprietatea unui alt rege ungar, Sigismund, un aliat al lui Mircea cel Bătrân împotriva turcilor.

(***Castelul Bran***, în ***Lumea copiilor, revista celor mici***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

– munții între care este situat castelul;

– numele voievodului care a conferit celebritate castelului în zilele noastre;

– anul și numele regelui din prima atestare documentară a Castelului Bran.

6 puncte

2. Selectează atribuțiile castelanului căruia i s-a încredințat conducerea cetății. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Numărul propozițiilor subordonate atributive din enunțul *În schimb, regele îi scutea de impozitul crăiesc și le oferea subordonarea a 13 localități din Țara Bârsei față de cetate, a cărei conducere era încredințată unui castelan, care avea și atribuții de judecător, dar mai ales militare.* este:

a. 2;

b. 3;

c. 4.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *prima, atestare, este.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să prezinți valoarea istorică a Castelului Bran, pornind de la informațiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să descrii castelul, pe baza unor informații spațiale și temporale; **4 puncte**

– să-ți exprimi opinia despre ceea ce face din Castelul Bran o atracție turistică; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate; **2 puncte**

– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 7

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Musafirul a început să râdă, şi, chemându-şi robul, care aştepta gata la uşă, i-a zis:

– Ia-l pe omul ăsta în cârcă, şi bagă bine de seamă, când ieşim, în ce loc se află casa, să ştii unde ai să-l aduci înapoi mâine când ţi-oi porunci. Şi, fără zgomot, au ieşit din casă, robul ducând în cârcă pe Abu-Hasan adormit adânc, şi califul, care a lăsat într-adins uşa de la drum deschisă.

Cum au sosit la palat, au mers până în odaia unde aşteptau toţi curtenii:

– Dezbrăcaţi-l pe omul ăsta şi-l culcaţi în patul meu. Curtenii l-au dezbrăcat binişor pe Abu-Hasan, l-au îmbrăcat, în halatul califului şi l-au culcat frumos în patul împărătesc. După aceea califul a chemat împrejuru-i pe toţi ai curţii, bărbaţi şi femei, şi le-a zis:

– Vedeţi pe omul care doarme colea? Mâine dimineaţa, la ora hotărâtă, întocmai cum faceţi când mă deştept eu, aşa să faceţi şi cu el, fără nici o deosebire, să nu vă mai gândiţi la mine cât timp v-aţi afla în faţă-i; în sfârşit, până nu poruncesc eu altceva, poruncile lui să fie sfinte: el este califul vostru.

Curtenii şi curtenele fără vorbă s-au închinat pân' la pământ, şi fiecare s-a gândit cum să se supună mai bine, după puterile sale, poruncilor stăpânului. Întorcându-se la palat, califul trimisese după marele vizir Giafar, şi cum a sosit acesta, i-a zis:

– Uite de ce te-am chemat, Giafar: mâine dimineaţă când vii după porunci, să nu te miri dacă vezi şezând în tronul meu pe omul acesta, care doarme colea, ascultă-l şi îndeplineşte-i cu sfinţenie toate poruncile. [...]

După plecarea marelui vizir, califul a mers să se culce şi el într-altă odaie, poruncind robului său de încredere, anume Mesrur, să-l scoale mâine până nu s-a deşteptat Abu-Hasan. Şi astfel, a doua zi dimineaţa, califul a trecut într-o cămăruţă cu câteva trepte mai jos, de unde de la o ferestruică cu gratii putea vedea, fără a fi văzut, toată odaia, unde dormea încă prietenul de cu seara. Toţi curtenii şi toate curtenele intrară numaidecât pe rând şi se aşezară binişor, în tăcere, fiecare după treapta sa, ca după obicei, la locu-i cuvenit, începuse acum să se lumineze de ziuă; era timpul de deşteptat pentru rugăciunea dinainte de răsăritul soarelui, după cum cere legea musulmană. Curteanul, cel care sta lângă căpătâiul califului, apropie de nasul adormitului un burete înmuiat în oţet de trandafir. Adormitul strănută îndată şi miji din ochi; deşi nu era încă destulă lumină, văzu că se află în mijlocul unei odăi mari, foarte bogată, împodobită cu vase mari de aur, cu perdele şi covoare ţesute de mătase; şi de jur împrejurul lui nişte tinere curtene, unele cu harfe, altele cu alăute şi cu dairele, gata să înceapă a cânta, şi toate de o frumuseţe nespusă; iar la spatele lor nişte robi arabi în

Scanned with OKEN Scanner

vestminte strălucitoare, stând toți cu mâinile la piept. Uitându-se la învelitoarea cu care dormise acoperit, văzu că e de catifea stacojie țesută cu fir de aur, și cu mărgăritare; iar lângă pat un vestmânt tot așa, și alături, pe o perină, o tichie de calif.

Văzând toate astea, Abu-Hasan rămase aiurit... Și, aducându-și aminte de ce vorbise seara la masă cu musafirul, gândi:

„Asta-mi place! Ajunsei acum și calif! Auzi vis" și închizând ochii își așeză iar capul să-și urmeze somnul. Dar un rob, aplecându-se până la pamânt, îi zise cu sfială:

– Stăpânitor al credincioșilor, strălucirea-ta să nu mai adoarmă, e timpul rugăciunii de dimineață, soarele stă să se arate.

(I.L. Caragiale, ***Abu-Hasan***)

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *a sosit, dimineață, vii.* **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării cratimei în structura *și-l culcați* din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Transformă prima replică dialogată din textul dat în vorbire indirectă. **6 puncte**
4. Precizează modurile de expunere existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația afirmației rostite de Abu-Hassan: *Asta-mi place! Ajunsei acum și calif! Auzi vis.* **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Considerat de majoritatea criticilor drept cel mai mare sculptor al secolului XX, Constantin Brâncuși este fără îndoială cel mai celebru artist pe care România l-a dat omenirii. Lucrările sculptorului născut la 19 februarie 1876, într-o modestă localitate gorjeană, Hobița, au fost expuse în cele mai mari saloane de artă din Europa și America,

Scanned with OKEN Scanner

devenind piesele preferate ale numeroșilor colecționari bogați de artă, oameni care au cheltuit extrem de mulți bani pentru a intra în posesia unei lucrări semnate Constantin Brâncuși. Deși s-a născut în România și tot aici a făcut primii pași în sculptură, Brâncuși s-a afirmat cu adevărat în Franța, unde a realizat cele mai multe dintre operele sale. [...]

Totuși, în 1920, Brâncuși se întoarce în țară, la invitația lui Camil Ressu, până în 1921, când pleaca din nou la Paris. Gândul de a realiza opere și în țara sa natală nu-i da pace: Brâncuși discuta, în 1930, cu primarul de atunci al Bucureștiului despre ridicarea unei „Coloane a Infinitului", pe care sculptorul o vedea „înaltă de cel puțin 50 de metri și amplasată într-una dintre piețele Bucureștiului, atât de sărace în statui". Dar abia în 1935, această idee începe să se contureze, când Liga Națională a Femeilor din județul Gorj îi propune lui Brâncuși să realizeze o astfel de coloană, la Târgu-Jiu, ca monument în cinstea eroilor români căzuți în Primul Război Mondial, opera sa fiind finalizată în 1937, alături de alte realizări de excepție, ca „Poarta sărutului" și „Masa tăcerii". După desăvârșirea acestui complex expozițional de la Târgu-Jiu, Brâncuși pleacă iarăși din țară, pentru a reveni în 1938, cu prilejul inaugurării oficiale, care a avut loc pe 27 octombrie.

(***Constantin Brâncuși,*** în ***Lumea copiilor, revista celor mici***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

– data și locul nașterii lui Constantin Brâncuși;

– țara unde s-a afirmat cu adevărat sculptorul român;

– denumirea celor trei opere realizate de sculptor în Târgu-Jiu. **6 puncte**

2. Selectează un enunț care exprimă dorința sculptorului de a crea ceva durabil și în România. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Propoziția *Deși s-a născut în România* este o propoziție subordonată:

a. predicativă;

b. completivă circumstanțială concesivă;

c. completivă circumstanțială de timp.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *1935, această să se contureze.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să descrii complexul expozițional de la Târgu-Jiu, pornind de la informațiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

Scanned with OKEN Scanner

– să descrii alcătuirea complexului expozițional, folosind informațiile spațiale și temporale; **4 puncte**
– să-ți exprimi opinia despre dorința sculptorului de a înalța în țara sa natală o *Coloană a infinitului*; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate; **2 puncte**
– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Varianta 8

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Un gâscan cu pene lucii
Cum trecea pe pod prin sat
Şi-ntr-o mân-avea papucii,
Nu ştiu cum i s-a-ntâmplat
Că papucii lui căzură,
Ce păcat, o, ce păcat!
Căci erau cu-alesătură,
Fără leac de tivitură
Ce păcat!

Gâştele-auzind cum zbiară:
Aoleu! Papucii mei!
Într-un suflet alergară
Şi-ntrebau mirate, ce-i?
Am rămas, plângea gâscanul,
Păgubaş de patru lei!
Iată-mă desculț, sărmanul!
Ce mă fac acum, golanul,
Fără ei!

Haideți toți, şi moşi şi babe
Să-i cătăm pe râu acu!
Repede-notând din labe
Cârdul tot pe râu trecu.

Scanned with OKEN Scanner

I-ai găsit? Eu, nu, surată,
Ce mă-trebi aşa şi tu?
Toate apoi strigau deodată:
Bată-i pacostea să-i bată!
Nici eu, nu!

Vara-ntreagă tot umblară,
Dar papucii duşi au fost!
[...]
Gâştele de-atunci, în cale,
Când văd apa undeva,
Căutând pornesc agale
Tot crezând că-i vor afla.
Vin şi raţe să le-ajute:
Mac-mac-mac şi ga-ga-ga!
Mac-mac-mac! Haid, vino, du-te,
Zile-aşa pe râu pierdute!
Ga-ga-ga!

(George Coşbuc, ***Povestea gâştelor***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *lucii, agale, vor afla.* **6 puncte**

2. Explică rolul virgulei în structura: *Am rămas, plângea gâscanul,/ Păgubaş....* **6 puncte**

3. Menţionează, din textul dat, trei cuvinte/structuri care prezintă trăsături ale gâscanului. **6 puncte**

4. Transcrie versurile care conţin o imagine vizuală si o imagine auditivă, din textul dat. **6 puncte**

5. Prezintă, pe scurt, semnificaţia titlului textului dat. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10–15 rânduri în care să-ţi exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite fragmentul dat din ***Povestea gâştelor*** de George Coşbuc. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi mesajul fragmentului dat;

– să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat;

Scanned with OKEN Scanner

– să utilizezi un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate;
– să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Munții Bucegi fac parte din Carpații Meridionali, aflându-se în partea răsăriteană a acestora. Ei sunt mărginiți la sud de Subcarpații de Curbură, la nord de Depresiunea Brașovului, la est de Valea Prahovei, iar la vest de Valea Dâmboviței.

Prin frumusețea lor deosebită și prin existența unor monumente ale naturii unice în țara noastră (cum ar fi Babele și Sfinxul), Bucegii reprezintă o destinație turistică importantă. Acești munți atrag numeroși excursioniști atât vara (când sunt accesibile cele mai interesante trasee montane), cât și iarna (când îi răsfață pe iubitorii zăpezii).

Această zonă muntoasă este formată practic din mai multe subgrupe: Munții Bucegi, Munții Piatra Craiului, Munții Leaota, Măgura Codlei. Toate acestea sunt accesibile iubitorilor de excursii alpine, care pot escalada cele mai înalte vârfuri, cum sunt Vârful Omu (2505 m), Vârful Baciului (2338 m), Vârful Leaota (2133 m).

Bucegii pot fi caracterizați prin evidențierea a trei platforme, la altitudini diferite. Cea mai joasă este platforma Predealului, la 1000 de metri altitudine; urmează apoi platforma Râu-Șes (la 1200, care ajunge pâna la 1600 de metri), iar cea mai înaltă este platforma Borascu, la 2000 de metri.

Acești munți cu aspect specific, foarte pitoresc, au uneori forme ciudate, date de conglomeratele de roci și de calcarele din care sunt alcătuiți. Așa s-au format ei în timpul Erei cuaternare, odată cu toți Carpații Meridionali, în timpul unui proces numit orogeneză (formarea munților).

(***Bucegii***, în ***Lumea copiilor, revista celor mici***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
– limitele de la est și de la vest ale Munților Bucegi;
– numărul de subgrupe din Munții Bucegi;
– ce produce formele ciudate în Munții Bucegi. **6 puncte**
2. Selectează două structuri care prezintă atracțiile pentru excursioniști vara, respectiv, iarna. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Cuvântul subliniat din enunțul *Cea mai joasă este platforma Predealului* are funcția sintactică de:

a. nume predicativ;
b. subiect;
c. complement circumstanțial de mod.

4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: *Carpații Meridionali, noastră, vara.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți descrii o excursie (reală sau imaginară) la în Munții Bucegi, iarna, pornind de la informațiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să descrii cadrul montan, referindu-te la elemente spațiale și temporale; **4 puncte**
– să prezinți impresiile tale despre elementele care fac din această zonă muntoasă o atracție turistică; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text si cerinței formulate; **2 puncte**
– să respecți limita minimă de spațiu indicată. **2 puncte**

Varianta 9

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Într-o frumoasă zi de primăvară domnul învățător Blăguță a venit mai târziu decât de obicei la şcoală. Îi plăcea mult să pescuiască, se topiseră cam iute zăpezile, Murăşul se umflase şi apa era tulbure, cum e mai bună de pescuit. Şi era lucru ştiut că, în lipsa d-lui Blăguță, Costi Balcovici e acela care pune mâna pe nuia, ca să ție bună rânduială – nu poate pentru c-ar fi cel mai mare dintre şcolari, dar învață bine.

Una e însă Blăguță şi alta Costi. În fața d-lui Blăguță, Trică stetea smirnă, iar cu Costi se bătuse adeseori în piață, în zilele cele bune, când nu era singur, ci săreau amândoi, cu Sida, sora sa, în capul lui, şi rar scăpa Costi cu fața curată, fiindcă Sida avea gheare ca pisica şi ar fi sărit şi în foc pentru frățiorul ei.

Tocmai de aceea, poate, Costi era foarte aspru față cu Trică, pe care îl ştia acum singur.

— Trică! – strigă el răstit – stăi frumos!

Trică se ridică îndrăzneț în picioare: i se făcuse o nedreptate.

— Şezi! strigă Costi.

Scanned with OKEN Scanner

— Dacă vreau, şed; dacă vreau, stau, răspunse Trică. Cine eşti tu ca să-mi porunceşti mie?!

Ceilalți şcolari începură să râdă cu gurile întinse până spre urechi, căci copiii sunt oameni şi ei şi se simt mulțumiți când văd umilirea celor ce prea repede se înalță. Dar Costi, pui de om şi el, nu voia să fie umilit.

— Afară! – strigă el dăscăleşte – în genunchi! şi, rostind porunca, se duse ca să-l apuce pe Trică.

Trică, cu vreo trei ani mai mic decât Costi, nu se sâmțea destoinic să ție piept cu acesta; cu cât mai mic era însă omul, cu atât mai mare îi era hotărârea, şi el ştia să muşte, să zgârie şi să dea cu picioarele, ceea ce pe Costi îl umplea cu atât mai vârtos de mânie, cu cât ceilalți şcolari se ridicaseră pe bănci şi râdeau cu hohote de câte ori Trică îl nimerea bine. Astfel învingerea nu putea să fie decât a lui Trică; bătaie, ce-i drept a mâncat, părul i s-a cam rărit, gâtul îi era zgâriat, dar din bancă tot n-a ieşit şi în genunchi nu l-a pus decât d. Blăguță, care ținea ca autoritatea lui Costi să rămână întreagă.

(Ioan Slavici – *Mara*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un antonim pentru sensul din text al cuvintelor următoare: *tulbure, învingerea.* **6 puncte**

2. Precizează rolul liniilor de pauză din enunțul *Trică! – strigă el răstit – stăi frumos!* **6 puncte**

3. Explică, în 3-5 rânduri, motivul rivalității dintre Trică şi Costi. **6 puncte**

4. Transformă dialogul în vorbire indirectă. **6 puncte**

5. Indică modul/ modurile de expunere prezent/e în text. **6 puncte**

B.

Scrie o caracterizare a lui Trică, de 10-15 rânduri, folosind numai informațiile din textul dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi modalitățile/ procedeele de caracterizare utilizate de narator; **4 puncte**

– să indici cel puțin două trăsături ale personajului, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ieri la prânz, în fața casei memoriale din Răşinari, au fost dezvelite o placă pe care erau gravate date despre viața și activitatea poetului transilvănean Octavian Goga, precum și un bust al acestuia. Evenimentul a fost prilejuit de împlinirea a șaptezeci de ani de la trecerea în neființă a scriitorului. Au participat autorități locale, elevii şi profesorii şcolii din localitate, invitați din localitățile învecinate. S-au rostit discursuri, câțiva copii au recitat din versurile poetului. A urmat, în localul școlii, care poartă numele poetului, o sesiune de comunicări științifice, precum şi un concurs având ca temă viața şi opera acestui fiu al satului. Cei mai bine pregătiți concurenți au primit premii constând în volume de versuri ale scriitorului.

(*Gazeta de Transilvania*)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații extrase din *știrea* de mai sus:
   a. principala informație din textul dat;
   b. locul unde a avut loc evenimentul, precum și timpul desfășurării acestuia;
   c. motivul organizării evenimentului. **6 puncte**
2. Enumeră, în ordine cronologică, acțiunile care au avut loc în cursul evenimentului descris în text. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   În enunțul subliniat există:
   a. 13 părți de propoziție;
   b. 14 părți de propoziție;
   c. 15 părți de propoziție. **6 puncte**
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Cei mai bine pregătiți dintre concurenți au primit premii constând în volume de versuri ale scriitorului.* **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai fost unul dintre concurenții „învinşi". Descrie, într-o compunere de 10-15 rânduri, propriile impresii de participant la acest concurs. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți concurenții și modul de desfășurare a concursului; **4 puncte**

– să explici motivul pentru care nu te-ai ridicat la nivelul „adversarilor", precum și sentimentele tale față de rezultatul concursului; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**
NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 10

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Un om avea un măgar și un cal, și-i încărcă pe amândoi cu unele și cu altele, și așa pornindu-i la drum, stăpânul mergea în urma lor. De la o vreme, măgarul, simțindu-se prea împovărat, zise către cal:

— Ia-mi, te rog, ceva din spinare de mă mai ușurează puțin.

Dar calul, nevrând să-l ajute deloc, bietul măgar mai merse cât merse și deodată căzu jos mort sub greutatea poverii lui. Atunci stăpânul luă și puse pe cal toată sarcina ce o dusese măgarul; iar calul mergea acum pe drum și plângea zicând:

— O, nemernicul de mine! Căci nu vrusei să iau puțină povară de pe tovarășul meu! El muri din pricina asta, iar eu trebuie să duc acuma și povara lui toată, ba încă-mi puse în spinare și pielea lui.

Învățătură: *Se cuvine ca cei ce pot să ajute și să sprijinească pe cei neputincioși, pentru ca și lor să le fie bine și spre folos.*

(*** – ***Măgarul și calul***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Precizează, prin subliniere, locul accentului din următoarele cuvinte: *poverii, sarcina, vrusei, pricina, dusese, neputincioși.* **6 puncte**
2. Scrie trei expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *cal.* **6 puncte**
3. Transcrie un fragment, de cel mult cinci cuvinte, care să exprime disperarea unuia dintre personajele fabulei. **6 puncte**
4. Precizează trăsătura umană care poate fi atribuită calului, având în vedere comportamentul său. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația următoarelor enunțuri: *O, nemernicul de mine! Căci nu vrusei să iau puțină povară de pe tovarășul meu!* **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B.

Scrie, în maximum 5 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**

– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**

– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**

– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În țara noastră, broaștele țestoase de baltă sunt încă numeroase, fiind întâlnite din nord, din județul Botoșani, până în Dobrogea. Pe aiurea, cum e Germania, sunt împuținate din cauza bălților secate prin canalizări. Este rău că se întâmplă așa ceva, căci ele nu doar că nu produc niciun rău mediului în care trăiesc, dar, dimpotrivă, pot contribui la apărarea lui prin eliminarea unor dăunători, dar și a plantelor care, în exces, cotropesc apele de câmpie.

Măcar că de țestoase se zice că sunt greoaie la mers, de ele fiind legată ideea de încetineală, având să-și poarte în spate carapacea formată din oase și pavăza de pe piept, țestoasa-de-baltă, când se află în apă, e de o vioiciune fără pereche. Ziua nu se avântă să iasă din baltă, căci picioarele ei scurte, cu gheare ascuțite, nu-i permit să fugă lesne, când îi iese în cale vreun dușman. Cel mult își trage capul, picioarele și codița subțire sub carapace, sâsâind ca să-l sperie pe dușman; așteaptă așa.

Dacă e însă aproape de baltă, repede își dă drumul în apă, unde n-o poate nimeni necăji. Acolo se lasă la fund, pe mâl, așa încât nici nu o mai poți deosebi, căci culoarea carapacei este castanie, cu dungi și pete gălbui.

În apă este răpitoare. Poate vedea, căci ochii îi sunt acoperiți cu o perdea străvezie. Peștișorul care trece pe dinaintea ei, se simte deodată apucat de mijloc. Oricât s-ar zbate, nu poate scăpa, căci gura fără dinți a dușmanului are niște plăci tari, tăioase pe marginea fălcilor care țin loc de dinți. Dar nu-i displac nici buruienile de baltă.

(I. Simionescu – ***Fauna României***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

– înfățișarea țestoasei-de-baltă;

Scanned with OKEN Scanner

– felul în care se apără de dușmani;
– ideea de care este legată existența broaștei-țestoase. **6 puncte**

2. Explică motivele pentru care țestoasa-de-baltă este dificil de prins când se află în apă. **6 puncte**
3. Fraza subliniată în textul de mai sus se analizează astfel:
   a. modală, principală, atributivă, cauzală;
   b. concesivă, principală, cauzală, atributivă;
   c. consecutivă, cauzală, cauzală, atributivă. **6 puncte**
4. Precizează funcția sintactică a unui verb de conjugarea I, din text, respectiv a unui adjectiv variabil cu două terminații și a unui substantiv de genul feminin. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării animalelor, în țara noastră. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți importanța conservării biodiversității în lumea în de azi; **4 puncte**
– să indici posibile motive ale protecției mediului în țara noastră, valorificând și secvențe din textul dat; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 11

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă,
Lungi troiene călătoare adunate-n cer grămadă;
Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi,
Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.

Scanned with OKEN Scanner

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!
Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară;
Soarele rotund şi palid se prevede pintre nori
Ca un vis de tinerețe pintre anii trecători.

Tot e alb pe câmp, pe dealuri, împrejur, în depărtare,
Ca fantasme albe plopii înşirați se perd în zare,
Şi pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum,
Se văd satele perdute sub clăbucii albi de fum.

Dar ninsoarea încetează, norii fug, doritul soare
Străluceşte şi desmiardă oceanul de ninsoare.
Iat-o sanie uşoară care trece peste văi...
În văzduh voios răsună clinchete de zurgălăi.

(Vasile Alecsandri – ***Iarna***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Subliniază, din lista următoare, toate cuvintele care s-au format prin derivare: *străluci, prevedere, văzduh, argintie, rotund, călătoare, trecători, înșirate, ninsoarea.* **6 puncte**
2. Menționează două consecințe ale folosirii cratimei în structura *adunate-n cer.* **6 puncte**
3. Selectează câte o structură conținând o enumerație, o comparație și un epitet. **6 puncte**
4. Indică două argumente care pot justifica faptul că poezia ***Iarna*** este un pastel. **6 puncte**
5. Motivează, într-o compunere de maximum 5 rânduri, asocierea verbului *a cerne* cu imaginea *norilor de zăpadă*, în prima strofă a poeziei. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinți semnificația titlului poeziei ***Iarna***, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**

– să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Certificat de garanție

Păstrează dovada originală a datei achiziției, astfel încât chitanța emisă la cumpărare să stabilească perioada certificatului de garanție.

CE SE ASIGURĂ	**Certificat de garanție pentru un an** În decursul unui an de la data achiziționării, se asigură gratuit componente şi servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui *orice componentă a frigiderului* care se defectează din cauza unui viciu de fabricație. **Certificat de garanție pentru cinci ani** În decursul a cinci ani de la data achiziționării se asigură gratuit componente şi servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui *orice piesă a sistemului de răcire* (*compresorul, vaporizatorul, rețeaua de tuburi*) care se defectează din cauza unui viciu de fabricație.	• Acest certificat de garanție este valabil pentru primul cumpărător şi pentru urmaşii acestuia, dar numai pentru produse achiziționate în vederea utilizării în scopuri casnice. • Firma noastră se obligă să asigure, în termenul de garanție, remedierea gratuită a defectelor. Clientul nu poate pretinde niciun fel de alte despăgubiri şi, în niciun caz, schimbarea produsului. • Reparațiile din perioada de garanție se efectuează numai de centrele agreate de firma noastră.
CE NU SE ASIGURĂ	• Deplasări la domiciliu pentru a arăta clientului cum se utilizează produsul, pentru că la cumpărare s-a făcut clientului demonstrația utilizării, iar acesta are la dispoziție şi instrucțiunile de folosire anexate produsului. • Instalarea necorespunzătoare. Dacă aveți probleme privind instalarea, contactați-ne. În răspunderea clientului revine conectarea electrică adecvată.	• Deteriorarea produsului dacă este folosit în alte scopuri decât cel inițial sau dacă este folosit în scopuri comerciale. • Defectarea produsului cauzată de accidente, inundații, foc, cutremure sau alte cauze naturale. • Dacă aveți întrebări privitoare la utilizarea produsului, vă rugăm să apelați la Biroul cu problemele consumatorului din orașul *X*, strada *XX* nr. *XXX*, ori să telefonați la Serviciul de informații clienți: *XXX. XXX. XX. XX.*

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – precizează ce poți face pentru a stabili dacă frigiderul cumpărat se află în perioada de garanție;
   – indică persoanele care pot beneficia de certificatul de garanție;
   – descrie modul în care poți obține informații despre utilizarea produsului. **6 puncte**
2. Explică diferența dintre Certificatul de garanție pentru un an şi cel pentru cinci ani. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Propoziția subordonată din fraza *Păstrează dovada originală a datei achiziției, astfel încât chitanța emisă la cumpărare să stabilească perioada certificatului de garanție* este:
   a. cauzală;
   b. consecutivă;
   c. finală. **6 puncte**
4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: *Firma noastră se obligă să asigure, în termenul de garanție, remedierea gratuită a defectelor.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării mediului prin reciclarea produselor electrocasnice defecte sau depășite din punct de vedere tehnologic. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți importanța protejării mediului în lumea de azi; **4 puncte**
– să indici posibile motive ale protecției mediului în țara noastră (sau în localitatea în care trăiești); **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 12

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Leul, vulpea și măgarul se întovărășiră câteșitrei și umblau împreună vânând. După ce strânseră ei vânat de ajuns, leul zise măgarului să împartă vânatul; iar măgarul stătu de împărți tocmai trei părți și apoi zise leului să-și ia partea care-i va plăcea. Leul, văzând aceasta, se mânie pe măgar și-l lovi cu laba de-l omorî; apoi zise vulpii cu mânie:

— Treci de împarte tu!

Iar vulpea se apucă de făcu tot o parte, numai că își lăsă sieși o părticică foarte mică. Atunci leul zise către vulpe:

— Oh, jupânească vulpe, cine te-a învățat de-ai împărțit așa drept?

Iar vulpea răspunse:

— Văzui ce păți bietul măgar, și pățania lui m-a învățat a împărți astfel.

Învățătură: *Oamenii se înțeleptesc când văd pe alții pățind nevoi și pedepse.*

(Esop – ***Leul, vulpea și măgarul***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie o formulă de adresare și o formulă de referire. **6 puncte**
2. Motivează întrebuințarea virgulelor în enunțul: *Oh, jupânească vulpe, cine te-a învățat de-ai împărțit așa drept?* **6 puncte**
3. Transcrie un fragment de cel mult cinci cuvinte, care să exprime compasiunea unuia dintre personaje. **6 puncte**
4. Menționează câte o trăsătură a *leului*, respectiv, a *vulpii* și a *măgarului*. **6 puncte**
5. Explică, în maximum cinci rânduri, semnificația morala fabulei. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specia *fabulă* a scrierii lui Esop, ***Leul, vulpea și măgarul***. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să numești patru dintre caracteristicile specii, care se întâlnesc în poezie; **4 puncte**

– să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Horoscop – *Capricorn* (22.12 – 19.01): *Vineri vei avea plăcuta surpriză să-ți revezi un bun prieten din școala primară; în weekend îți faci de cap: petreci multe ore pe terenul de sport; luni se vor ivi probleme la școală, dar, ca de obicei, ele nu te vor afecta prea tare; marți seara, după o zi obositoare, va urma o discuție cu părinții care te va necăji mult, căci îi iubești și-ți pare rău să-i superi pentru că nu-ți valorifici deplin calitățile; miercuri ar fi bine să renunți la antrenament și să te pui cu burta pe carte, căci doar astfel te vei revanșa față de familia ta; joi este ziua norocoasă: vei primi numai note mari; deși nu-ți place să-l afișezi, orgoliul tău va fi satisfăcut.*

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
– indică ziua/ zilele care consideri că sunt cele mai plăcute pentru *capricorn*;
– precizează o posibilă modalitate a *capricornului* de a-și îmbunătăți relația cu părinții;
– numește principala pasiune a *capricornului*. **6 puncte**

2. Transcrie un enunț care conține un sfat adresat *capricornului*. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Propozițiile subliniate din fraza *marți seara, după o zi obositoare, va urma o discuție cu părinții care te va afecta mult, căci îi iubești <u>și-ți pare rău să-i superi</u> când nu-ți valorifici deplin calitățile* sunt, în ordine:

a. principală, subiectivă;
b. cauzală, subiectivă;
c. subiectivă, cauzală. **6 puncte**

4. Realizează extensia funcției sintactice a structurii *cu părinții* (*va urma o discuție cu părinții*) în propoziția subordonată corespunzătoare, menționând rezultatul obținut. **6 puncte**

B.

Folosind informațiile oferite de **Horoscop**, realizează, în 10-15 rânduri, un portret al *capricornului*. **12 puncte**

În compunere trebuie:

Scanned with OKEN Scanner

– să precizezi 3-4 trăsături ale *capricornului*; **4 puncte**
– să ilustrezi aceste trăsături cu exemple adecvate, utilizând și informațiile din textul dat; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 13

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A plecat barza la cumătra vulpe, care-și avea casa în marginea unei păduri.

— Sunt bucuroasă de oaspeți, a zis vulpea. Ia poftim și-i mânca ceva, că poate ți-o fi foame, cumetriță. Iaca eu am pregătit ceva bun pentru tine.

Și vulpea aduse o farfurie de orez cu lapte dulce. Barza, hlop-hlop cu ciocul, dar nu putea ciuguli nimic din farfuria cu păsat, căci ciocul ei era prea lung și subțire.

— Poate nu-ți place mâncarea mea, zice vulpea. Iartă acum, că n-am altceva după gustul tău.

Și cumătra vulpe s-a apropiat cu botul ei de farfurie și, cât ai clipi de două ori din ochi, a șters farfuria cu păsat.

— Mulțumesc și pentru atâta. Poftim într-o zi și pe la mine, a zis barza.

Și a plecat barza la cuibul ei.

Iacă s-a dus și vulpea la barză.

— Am o tocătură, cumetriță vulpe, de-ți lingi buzele numai când o vezi. Am făcut-o în cinstea ta și după pofta inimii tale. Ia poftim și ia din mâncarea mea!

Dar barza pusese tocătura într-un ulcior cu gâtul lung și strâmt. Umbla vulpea în jurul ulciorului, îl mirosea, îl lingea, dar nu putea să ajungă până la gură și nu mai putea de ciudă.

—Nu te supăra, cumătră vulpe, că n-am cum te primi mai bine.

Și și-a vârât barza ciocul ei pe gura ulciorului și a început să mănânce tocătura.

Vulpea a plecat flămândă și mânioasă de la casa berzii. Și de atunci s-a stricat prietenia lor pentru totdeauna.

(*** – ***Vulpea și barza***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Marchează prin subliniere locul accentului din cuvintele: *cumetrită, bucuroasă, cumătra, mânioasă, tocătură, ulcior.* **6 puncte**
2. Precizează cazul cuvintelor subliniate: *A plecat barza la cumătra <u>vulpe</u>, <u>care</u>-şi avea casa în marginea <u>unei păduri</u>.* **6 puncte**
3. Scrie o propoziție care să conțină un semn ortografic şi două semne de punctuație diferite şi precizează care este cel de ortografie şi care sunt cele de punctuație. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care barza *pusese tocătura într-un ulcior cu gâtul lung şi strâmt.* **6 puncte**
5. Scrie un enunț în care să precizezi tema povestirii de mai sus. **6 puncte**

B.

Transformă în vorbire indirectă dialogul dintre vulpe şi barză.

Vei avea în vedere:

– păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorilor; **4 puncte**

– evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de „a spune"; **4 puncte**

– trecerea verbelor şi a pronumelor de la persoana I şi a II-a, la persoana a III-a, precum și eliminarea vocativelor; **2 puncte**

– ortografia şi punctuația adecvate. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție horoscopul de mai jos:

VĂRSĂTOR Fire neastâmpărată şi imprevizibilă. Ignoră sfaturile celor din jur şi, de aceea, are de suferit. Totuşi, până la urmă, scapă cu fața curată din necazurile în care singur a intrat. Are încă multe de învățat despre felul de a se comporta în viață.	**PEŞTI** Înțelegător, modest, sociabil, visător, sensibil, impresionabil, dispus să se sacrifice pentru alții. Întâmpină greutăți în a fi practic. Îşi îndeplineşte conştiincios obligațiile, dar îi lasă pe alții să ia hotărâri.	**BERBEC** Încăpățânat, îndărătnic, îşi urmează cu hotărâre drumul. Acționează rapid și fără să se gândească la consecințe. Nu-i pasă de cei din jur. Deseori este gălăgios și nepoliticos, dar obține totdeauna ce-și dorește.	**TAUR** Fire rațională, iubeşte ordinea, îşi cunoaşte limitele. Este obiectiv, răbdător şi rezistent, dur, încăpățânat, inflexibil. Reuşeşte totdeauna în viață.

Scanned with OKEN Scanner

GEMENI Precaut, sensibil, tandru, meditativ, dornic de liniște, sentimental. Îi plac laudele. Respectă regulile și recunoaște necesitatea disciplinei, chiar dacă nu cu plăcere. Este adeseori închis în sine. Vrea să aibă ultimul cuvânt.	**RAC** Comunicativ, energic, sociabil, hotărât, activ. Dacă interesele de moment i-o cer, se orientează după cum bate vântul. Își schimbă comportamentul în funcție de starea de spirit.	**LEU** Încrezător în propriile forțe, mândru, știe să-și apere interesele, ceea ce-i aduce de multe ori necazuri. Ambițios, își organizează succesul și caută prestigiul social pe care, deși cu greutate, i-l recunosc și cei din jur. Ține la familie.	**FECIOARĂ** Modest, cu un simț pronunțat al datoriei, atent la detalii. Iubește frumosul și studiul, apreciază viața simplă. Este răbdător și perseverent, dar indecizia îl poate face să rateze șansele.
BALANȚĂ Fire hotărâtă. Pune preț pe dreptate. Ajută pe cei aflați în primejdie și-și respectă mereu cuvântul dat. Îi descoperi caracterul armonios îndată ce-l cunoști mai bine. Iese în evidență prin înfățișarea plăcută.	**SCORPION** Mândru și perseverent. Caracter puternic, voință și dorință de a-și impune individualitatea. Are un mod de a gândi și acționa deseori influențat de sentimente. Uneori tensionat, dar capabil de echilibru.	**SĂGETĂTOR** Iubește aventura. Este amabil, deschis, optimist. Poate fi însă și extrem de arogant. Succesele lui se datorează intuiției, dar și disponibilității de acțiune. Iubește adevărul și dreptatea.	**CAPRICORN** Perseverent, obține greu încrederea celorlalți. Are un puternic simț al realității. Se concentrează asupra esențialului. „Se cațără" încet, dar sigur spre țelurile lui ambițioase.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – indică zodia în care nativul este un ambițios;
   – precizează modalitatea prin care *capricornul* „se cațără" spre țelurile sale ambițioase;
   – numește două calități ale *săgetătorului*.

   6 puncte
2. Transcrie un enunț în care se afirmă firea schimbătoare a *racului*.

   6 puncte
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   În fraza *Ambițios, își organizează succesul și caută prestigiul social pe care, deși cu greutate, i-l recunosc și cei din jur*, numărul propozițiilor subordonate este:
   a. 2;

Scanned with OKEN Scanner

b. 3;
c. 4. **6 puncte**

4. Completează propoziția *Îi plac laudele*, astfel încât să conțină un complement circumstanțial de cauză și un atribut. **6 puncte**

B.

Citește cu atenție horoscopul. Alege un personaj dintr-un text narativ studiat, al cărui caracter se apropie mai mult de cel descris într-una dintre zodii, și justifică-ți opțiunea sub forma unei compuneri de 10-15 rânduri. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să precizezi numele personajului, titlul textului din care l-ai selectat, autorul, precum și motivele alegerii tale; **4 puncte**

– să ilustrezi trăsăturile personajului cu exemple adecvate, din textul dat; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 14

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

— Dragă Costică, viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi; știu cât pot conta pe amiciția ta și nu-mi pot permite a mă îndoi un moment că în cazul de față, fiind vorba, mă-nțelegi, de o chestiune care mă interesează în așa grad, încât dacă n-aș fi pe deplin convins că tu, care mi-ai dovedit totdeauna, fără să dezminți niciodată o afecțiune, ce pot zice că la rândul meu... în fine...

— În fine, zise Ionescu, am înțeles... Nu trebuia să mă iei așa pe departe. Vii să mă rogi pentru vreo loază de elev de-ai mei!*

— Nu e loază, Costică, e un băiat dintr-o familie dintre cele mai bune, mi-e rudă.

— Cine știe ce leneș, ce dobitoc!

Scanned with OKEN Scanner

— Nu-i adevărat, dragă Costică, este un băiat prea cumsecade... Să nu mă laşi!... Viu la tine sigur că n-ai să mă refuzi; ştiu cât pot conta pe amiciția ta şi nu-mi permit a mă-ndoi un moment că în cazul de față, fiind vorba, mă-nțelegi, de o chestiune...

— Ei, lasă astea! ştii că țiu la tine; ce mai încap între noi astfel de fraze banale?... Ce notă vrei să-i dau pârlitului tău de protejat?

— 7, dragă Costică...

— Apoi, dacă n-o fi ştiind nimic!

— Ei, acuma şi tu! zi că nu ştie; parcă el o să fie cel dintâi şi cel de pe urmă care să treacă fără să ştie... Te rog, dragă Costică! dacă rămâne băiatul repetent încă un an, e o nenorocire pentru familia lui – o familie dintre cele mai bune – şi pentru mine o mare mâhnire...

(I.L.Caragiale – ***Lanțul slăbiciunilor***)

Dicționar

**loază*, pl. *loaze*, s. f. (fig.) – om de nimic, fără valoare, șmecher.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie, din prima replică a lui Ionescu, un cuvânt care conține un diftong şi un cuvânt care conține un triftong. **6 puncte**
2. Scrie câte un antonim pentru fiecare dintre următoarele cuvinte: *amiciția, să refuzi, totdeauna, departe, să dau, mâhnire.* **6 puncte**
3. Numeşte un defect al elevului, în viziunea profesorului său și o calitate a aceluiași elev, în viziunea vizitatorului. **6 puncte**
4. Scrie numele şi prenumele personajului care discută cu vizitatorul. **6 puncte**
5. Precizează, pe baza textului, două dintre motivele invocate de vizitator pentru ca *loaza* să nu rămână repetentă. **6 puncte**

B.

Transformă în vorbire indirectă primele patru replici ale dialogului dintre vizitator și profesor. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorilor; **4 puncte**

– evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de „a spune"; **4 puncte**

– trecerea verbelor şi a pronumelor de la persoana I şi a II-a, la persoana a III-a, precum și eliminarea vocativelor; **2 puncte**

– ortografia şi punctuația adecvate. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Dacă, privind cu ochiul liber, se vede că atmosfera este însuflețită, cu atât mai multe minuni ne dezvăluie o cercetare cu instrumente care măresc. Vânturile ridică din apele secate legiuni de vietăți microscopice. Nemișcate, parcă scufundate într-o moarte aparentă, ele plutesc în aer până ce roua le readuce pe pământul hrănitor unde învelișul care înconjoară trupul lor transparent, se desprinde și unde, datorită substanțelor nutritive ce le conține orice apă, organismele primesc un stimulent nou. Cețurile atlantice de praf gălbui care pătrund periodic din arhipelagul Capului Verde până departe, în răsăritul Africii de Nord, în Italia și în Europa Centrală sunt aglomerări de organisme microscopice. Multe plutesc poate ani îndelungați în straturile cele mai înalte ale aerului și, antrenate de vânturi dau de curenți perpendiculari, coboară pe pământ unde renasc. Pe lângă aceste vietăți, în atmosferă mai abundă și numeroși germeni, ouă de insecte și semințe de plante care se răspândesc pe vaste suprafețe.

(Alexander von Humboldt – ***Priveliști din natură***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – precizează modul în care vietățile ce plutesc în atmosfera terestră *primesc un stimulent nou*;
   – enumeră zonele geografice cele mai îndepărtate unde ajung *cețurile atlantice de praf gălbui*;
   – precizează ce altceva se mai găsește în atmosfera terestră, în afară de vietăți. **6 puncte**
2. Transcrie un enunț în care se precizează locul de unde provin vietățile microscopice care plutesc în atmosfera pământului. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *Nemișcate, parcă scufundate într-o moarte <u>aparentă</u>, <u>ele</u> plutesc <u>în aer</u>* în propozițiile subordonate corespunzătoare se obțin, în ordine, o subordonată:
   a. atributivă, completivă directă, completivă de mod;
   b. atributivă, subiectivă, completivă de loc;
   c. completivă de mod, subiectivă, completivă de timp. **6 puncte**
4. Completează propoziția următoare, astfel încât să conțină un subiect multiplu exprimat prin substantive comune articulate hotărât: *Vânturile ridică din apele secate legiuni de vietăți microscopice.* **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B.

Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, care să conțină o descriere a unei dimineți de vară, al cărei început să fie: *Vânturile ridică din apele secate legiuni de vietăți microscopice…* **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să ordonezi elementele tabloului; **4 puncte**
– să folosești patru figuri de stil; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 15

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacuri apa sură
Înfunda mișcarea-i creață între stuf la iezătură;
Iar pădurea lin suspină și prin frunzele uscate
Rânduri, rânduri trece-un freamăt, ce le scutură pe toate.
De când codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată,
Își deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată,
Tristă-i firea, iară vântul sperios o creangă farmă
Singuratice izvoare fac cu valurile larmă.
Pe potica dinspre codri cine oare se coboară?
Un voinic cu ochi de vultur lunga vale o măsoară.
Șapte ani de când plecat-ai, zburător cu negre plete,*
Ș-ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!-

(Mihai Eminescu – ***Călin-file din poveste***)

Dicționar

**zburător* – (în mitologia populară) ființă fantastică.

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Indică, prin subliniere, silaba accentuată din cuvintele: *sperios, singuratice, vultur.* **6 puncte**
2. Motivează prezența semnelor de punctuație din ultimul vers. **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: epitet, personificare, metaforă. **6 puncte**
4. Transcrie un vers în care eul liric apare în mod explicit. **6 puncte**
5. Descrie, în cuvinte proprii, imaginea codrului din versurile: *...dragul codru, troienindu-şi frunza toată,/ Îşi deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată...* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să analizezi versurile de mai sus. **12 puncte**

În compunere, trebuie:

– să precizezi modul de expunere dominant, genul literar şi trăsăturile acestuia, identificabile în text; **4 puncte**

– să prezinți semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Ți-ai făcut deja rucsacul pentru excursie? Verifică totuşi dacă ai pus şi aspirină, paracetamol şi picături bixtonim pentru nas – curentul, variațiile de temperatură, aerul condiționat fixat pe temperaturi prea scăzute, toate acestea pot duce la răceli; adaugă și un spray nazal pe bază de apă de mare – praful poate afecta căile respiratorii şi e important să ai la îndemână un decongestionant nazal; plasturi sterili de mărimi diverse care pot fi utilizați pentru orice fel de rană, dar şi pentru înțepăturile insectelor; o cremă sau un gel împotriva mâncărimilor datorate înțepăturilor de insecte; tablete de saprosan – este vremea legumelor şi a fructelor, iar consumul în exces poate dăuna stomacului tău.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:

Scanned with OKEN Scanner

– scopul pentru care a fost scris acest text;
– anotimpul când a fost programată excursia;
– medicamentul/ medicamentele potrivit/e pentru decongestionarea căilor nazale, dintre cele pe care ar trebui să le ai în rucsac. **12 puncte**

2. Transcrie un enunț în care se precizează produsele potrivite pentru atenuarea neplăcerilor datorate înțepăturilor insectelor. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
Propoziția subordonată care are ca regent cuvântul *verifică* este:
a. completivă directă;
b. condițională;
c. concesivă. **6 puncte**
4. Completează propoziția *este vremea legumelor şi a fructelor*, astfel încât să conțină un atribut adjectival. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să povestești o întâmplare hazlie dintr-o excursie la care ai participat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să oferi informații succinte despre locul și timpul când a avut loc excursia; **4 puncte**
– să prezinți circumstanțele în care s-a produs întâmplarea la care te vei referi; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 16

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Noaptea-i dulce-n primăvară, liniştită, răcoroasă
Ca-ntr-un suflet cu durere o gândire mângâioasă.

Scanned with OKEN Scanner

Ici, colo, cerul dispare sub mari insule de nori,
Scuturând din a lui poale lungi şi răpizi meteori.

Pe un deal, în depărtare un foc tainic străluceşte
Ca un ochi roş de balaur care-adoarme şi clipeşte.
Sunt păstori în şezătoare sau vreo ceată de voinici?
E vreo tabără de care sau vreun rond de tricolici?*

Cătră munţi, prin întuneric un lung bucium se aude.
El aminte suvenirul celor timpuri negre, crude
Când din culme-n culme noaptea buciumele răsunau
Şi la lupte sângeroase pe români îmbărbătau.

Acum însă viaţa-i lină; ţara doarme-n nepăsare!
Când şi când un câne latră la o umbră ce-i apare.
Şi-ntr-o baltă mii de broaşte în lung hor orăcănesc,
Holbând ochii cu ţintire la luceafărul ceresc.

(Vasile Alecsandri – ***Noaptea***)

Dicţionar
**tricolici* (pricolici), s.m. – strigoi, duh rău.

A.
Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:
1. Scrie trei expresii/ locuţiuni care să conţină cuvântul *viaţă*. **6 puncte**
2. Transcrie trei cuvinte derivate cu sufixe. **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: epitet, comparaţie, inversiune. **6 puncte**
4. Menţionează două trăsături care pot justifica faptul că poezia *Noaptea* este un pastel. **6 puncte**
5. Scrie un cuvânt/ o expresie prin care consideri că ai putea să exprimi cel mai bine impresia pe care poetul vrea să o transmită cititorului prin intermediul descrierii naturii. **6 puncte**

B.
Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi semnificaţia titlului poeziei ***Noaptea***, prin raportare la conţinutul textului liric. **12 puncte**
În compunere trebuie:
– să ilustrezi, cu exemple adecvate, relaţia dintre titlu şi conţinutul textului liric; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Hotel Panoramic este situat în stațiunea Poiana Brașov, la altitudinea de 1 110 metri și la doar 12 kilometri de Brașov. Accesul se face pe un drum asfaltat și ușor accesibil în orice anotimp. Hotelul are 10 camere single, 5 duplex şi 5 apartamente dotate cu tot confortul. La parter se află un restaurant cu program non-stop, iar la subsol, piscină, saună şi bowling. Este clasificat cu patru stele. Iarna se poate practica schiul pe mai multe pârtii – atât pentru începători, cât și pentru schiori experimentați –, dotate cu transport pe cablu. Există şi un patinoar artificial, aflat la doar 5 minute distanță de hotel. Rezervări, cu minimum trei zile înainte, la tel. (0269).XXX.XXX.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din *anunțul* de mai sus:
– scopul pentru care a fost scris acest text;
– enunțul care, din punctul tău de vedere, conține informația esențială a *anunțului*;
– o informație pe care ai fi dorit să o mai conțină *anunțul*. **12 puncte**

2. Transcrie un enunț în care se precizează calitatea serviciilor hotelului *Panoramic*. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:

Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *Accesul se face pe un drum asfaltat şi ușor accesibil în orice anotimp* în propozițiile subordonate corespunzătoare se obțin, în ordine, o subordonată:

a. temporală, atributivă, atributivă;
b. subiectivă, atributivă, atributivă;
c. modală, directă, indirectă. **6 puncte**

4. Numește (fără a le analiza) părțile de vorbire din propoziția: *Este clasificat cu patru stele.* **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B.

Rescrie, în 10-15 rânduri, anunțul dat, astfel încât să conțină și informațiile dorite de tine și care lipsesc din *anunțul* de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să adaugi cel puțin două informații suplimentare care să completeze anunțul în mod adecvat; **4 puncte**

– să folosești un limbaj potrivit pentru acest tip de text; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 17

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Peste creștetul înalt al brazilor luneca vântul ca un râu nevăzut și, tăindu-se în frunza lor ascuțită, trimetea până în depărtare tânguioase și prelungi glasuri de orgă. Din toate părțile tăcere solemnă, de pretutindeni liniște sfântă...

Și de la deal un român, c-o traistă-n băț, scobora la vale pe poteca strâmtă.

— Bună ziua și cale bună, prietene, zisei eu când fu în dreptul meu.

— Mulțămim dumilor-voastre, domnișorule, răspunse el, uitându-se cam sfios la mine.

— Da ce-ai în traistă?

Ia, vro doi chitici de păstrăv, să iertați, îngăimă el luându-și căciula din cap. [...]

Scosei doi lei și-i dădui românului, care rămase nedumerit.

— Acuma, fă cumva, te rog, și mi-i înșiră pe-o smicea, ca să-i pot duce.

Românul scoase iute un briceag, tăie o crenguță subțire de brad, o curăți, o ascuți la un capăt și-mi înșiră păstrăvii pe ea, vârându-li-o prin urechi la fiecare. [...]

Și mergeam ducându-mi prânzul înșirat pe nuia. [...]

Toate ca toate, dar încotro să apuci când poteca se desface înaintea ta ca o caracatiță cu picioarele împrăștiate pretutindeni sub desișul pădurii, și, mai cu samă, ce te faci când soarele, prea grăbit parcă, se pleacă la vale, dincolo de piscurile munților dimpotrivă și te lasă în voia umbrelor care dau chioare peste tine?

(Calistrat Hogaș – ***Pe drumuri de munte***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie două sinonime pentru sensul din text al adjectivului (*tăcere*) *solemnă.* **6 puncte**
2. Motivează întrebuințarea virgulelor în enunțul *Mulțămim dumilor-voastre, domnișorule, răspunse el, uitându-se cam sfios la mine.* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: comparație, epitet. **6 puncte**
4. Precizează modurile de expunere prezente în text. **6 puncte**
5. Descrie, în cuvinte proprii, imaginea naturii din enunțul: *Peste creştetul înalt al brazilor luneca vântul ca un râu nevăzut şi, tăindu-se în frunza lor ascuțită, trimetea până în depărtare tânguioase şi prelungi glasuri de orgă.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să oferi un răspuns la întrebarea călătorului aflat singur, pe înserate, în pustietatea muntelui: *...încotro să apuci când poteca se desface înaintea ta ca o caracatiță cu picioarele împrăştiate pretutindeni sub desişul pădurii, şi, mai cu samă, ce te faci când soarele, prea grăbit parcă, se pleacă la vale, dincolo de piscurile munților dimpotrivă şi te lasă în voia umbrelor care dau chioare peste tine?* **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să realizezi o descriere a locului unde se află călătorul, care să justifice motivul neliniștii sale; **4 puncte**
– să oferi călătorului o soluție plauzibilă pentru o asemenea situație-limită; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Mihai discută cu Dana despre următoarea ştire pe care au citit-o într-un ziar: *Datele oficiale cele mai recente despre starea cărții în România arată că în ultimul an au fost tipărite peste 12 000 de cărți, dar tirajele medii sunt în cădere liberă: de la 24 400 în 1990, la 12 000 în 1994, la 6 000 în 2001, la 600 în 2006. Cititorii sunt diferențiați. Şi totuşi, 56% dintre subiecții chestionați într-o anchetă recentă declară că nu au cumpărat nicio carte în ultimul an şi 55% nu au citit deloc cărți. Cam 5% din populație nu cumpără cărți, dar împrumută adesea şi primeşte.* Cei doi colegi au păreri diferite despre cele aflate:

Scanned with OKEN Scanner

Dana: Informația pe care am citit-o este îngrijorătoare, fiindcă dovedește dezinteresul multor persoane pentru tot ce înseamnă cultură și educație. Fără cultură, cred că oricine dintre noi este sortit să rămână un ignorant, iar fără educație, are puține șanse să reușească în viață.

Mihai: Nu cred că ai dreptate. În primul rînd, cum poți fi sigură că informația este corectă? Apoi, chiar dacă e corectă, rezultă că din doi oameni, unul totuși citește cărți, chiar dacă nu foarte multe, ceea ce nu este atât de rău. De altfel, toți colegii noștri de clasă citesc, și nu doar o carte – două pe an. Eu sunt convins că situația nu-i chiar așa de îngrijorătoare.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din *anunțul* de mai sus:
   – scopul pentru care a fost scris acest text;
   – intervalul de timp care a fost vizat de cercetarea despre starea cărții;
   – procentul cititorilor care nu au citit deloc cărți. **6 puncte**
2. Transcrie un enunț care conține o informație îngrijorătoare despre starea cărții. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Prin contragerea propozițiilor subordonate din fraza *Informația pe care am citit-o este îngrijorătoare, fiindcă dovedește dezinteresul multor persoane pentru tot ce înseamnă cultură și educație* în părți de propoziție, se obțin, în ordine:
   a. atribut, complement de cauză, atribut;
   b. atribut, complement direct, nume predicativ;
   c. complement direct, complement de cauză, atribut. **6 puncte**
4. Numește părțile de vorbire din enunțul: *toți colegii noștri de clasă citesc*. **6 puncte**

B.

Tu ce părere ai despre informația din ziar? Scrie un text de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi acordul sau dezacordul cu opinia Danei sau a lui Mihai. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să integrezi, alături de propria ta părere, și argumente ale celui pe care îl contrazici sau ale celui pe care îl aprobi; **4 puncte**
– să folosești un limbaj potrivit pentru exprimarea unei opinii; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 18

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Văl de brumă argintie
Mi-a împodobit grădina,
Firelor de lămâiță
Li se uscă rădăcina.

Peste creștet de dumbravă
Norii suri își poartă plumbul,
Cu podoaba zdrențuită
Tremură pe câmp porumbul.

Și cum de la miazănoapte
Vine vântul fără milă,
De pe vârful șurii noastre
Smulge-n sbor câte-o șindrilă.*
De viforniță păgână
Se-ndoiesc nucii, bătrânii,
Plânge-un pui de ciocârlie
Sus pe cumpăna fântânii.

Îl ascult și simt sub gene
Cum o lacrimă-mi învie:
Ni s-aseamănă povestea,
Pui golaș de ciocârlie.

(Octavian Goga – **Toamna**)

Dicționar

**șindrilă*, s. f. – scândurică de brad, îngustă și subțire, care servește la acoperitul caselor.

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie un cuvânt derivat cu ajutorul unui sufix, respectiv un cuvânt derivat cu ajutorul unui prefix. **6 puncte**
2. Scrie vocalele şi semivocalele din cuvintele *podoaba, se-ndoiesc, miază-noapte.* **6 puncte**
3. Numește figura de stil prezentă în versurile *Plânge-un pui de ciocârlie/ Sus pe cumpăna fântânii.* **6 puncte**
4. Menționează două mărci ale eului liric prezente în mod explicit, în text. **6 puncte**
5. Numeşte sentimentul dominant care se desprinde din poezia lui Octavian Goga, motivându-ți opțiunea într-un text de 3-5 rânduri. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinți semnificația titlului poeziei ***Toamna***, prin raportare la conținutul textului liric. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu şi conținutul textului liric; **4 puncte**

– să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

— Bună, Dane!
— Bună, Mihai!
— Mă aștepți de mult?
— Să tot fie vreo zece minute!
— Scuze! Hai repede, că întârziem la școală.
— Tu vorbești?
— Lasă asta. Ce-avem prima oră?
— Cred că... româna!
— Da' ce-i cu tine? Te văd cam neliniștit.
— Nu mă întreba! Am o problemă!
— Ce problemă?!...
— Păi...

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie o replică în care unul dintre vorbitori este:
– ironic;
– îngrijorat;
– nedumerit. **6 puncte**

2. Explică semnificația punctelor de suspensie în enunțul *Cred că... româna!* **6 puncte**

3. Prin extensia părții de propoziție subliniate, din enunțul *Să tot fie vreo zece <u>minute</u>,* în propoziția subordonată corespunzătoare, se obține o subordonată:
a. atributivă;
b. completivă directă;
c. subiectivă. **6 puncte**

4. Numește părțile de vorbire din enunțul următor: *Hai repede, că întârziem la școală.* **6 puncte**

B.

Scrie o continuare alcătuită, în total, din zece replici, a dialogului dintre Dan și Mihai, din care să reiasă motivul îngrijorării lui Dan. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți un motiv convingător al îngrijorării lui Dan; **4 puncte**
– să utilizezi un limbaj potrivit cu acela utilizat de cei doi vorbitori; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 19

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Într-o casă în care erau mulți șoareci se înnădise o mâță care mergea acolo în toate zilele și-i vâna întruna. De la o vreme, văzând șoarecii că numărul lor se tot împuținează, ziseră între dânșii:

— Fraților, nu trebuie să mai ieșim de prin găurile noastre, că de vom mai ieși, toți vom pieri, iar de nu, vom avea liniște și vom scăpa.

Atunci pisica, nemaivăzând niciun șoarece ieșind din găuri, se gândi că ce-ar face ca să-i poată scoate, și socoti că era bine să pară că a căzut de la un loc înalt și să se lungească pe pământ ca și cum ar fi moartă. Și chiar așa făcînd, un șoarece se uita la dânsa dintr-o gaură și, văzând-o astfel lungită, îi zise:

— O, jupânească mâță! De ți-aș vedea pântecele umflat ca o tobă, tot nu mă voi apropia de tine.

Învățătură: *Așa fac oamenii cei înțelepți, când știu că cineva i-a amăgit o dată în vreun chip oarecare, altă dată nu-i mai poate înșela, măcar de-ar întrebuința mii de meșteșuguri, căci ei atunci mai tare se păzesc și se feresc.*

(* – *Mâța și șoarecii*)**

A. Copii s-au dăscut să meargă la școală.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie o propoziție care să conțină un sinonim/ o expresie pentru sensul din text al verbului *a se înnădi*. **6 puncte**
2. Rescrie fraza, eliminând cacofoniile fără a modifica sensul: *Atunci pisica, nemaivăzînd niciun șoarece ieșind din găuri, se gândi că ce-ar face ca să-i poată scoate*. **6 puncte**
3. Precizează o trăsătură specifică omului, ce rezultă din următoarea replică a șoarecelui: *O, jupânească mâță! De ți-aș vedea pântecele umflat ca o tobă, tot nu mă voi apropia de tine.* **6 puncte**
4. Indică două argumente care permit încadrarea textului într-unul dintre genurile literare studiate (epic, liric, dramatic). **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificația **Învățăturii** plasate în finalul fabulei lui Esop. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenența la specie a fabulei ***Mâța și șoarecii***. **12 puncte**

În compunere trebuie:

Scanned with OKEN Scanner

– să numești două dintre caracteristicile speciei, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**
– să argumentezi finalitatea morală a textului; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Harry Potter şi Prinţul Semipur este al şaselea film din seria adaptărilor cărților lui J. K. Rowling. De data aceasta, Hogwarts nu mai este refugiul sigur care era odată, întrucât Cap-de-Mort își întinde puterea atât asupra Încuiaților, cât și asupra lumii vrăjitorilor. Al şaselea an la Hogwarts al lui Harry a debutat deja într-un mod ciudat, dat fiind că Lumea Încuiată şi cea Magică încep să se împletească... În plus, dragostea și gelozia plutesc în aer, însă tragedia este aproape, iar Hogwarts-ul s-ar putea să nu mai fie niciodată ceea ce a fost.

(***Şapte seri*** – Prezentarea filmului ***Harry Potter şi Prinţul Semipur***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – un posibil motiv pentru care prezentarea filmului este atât de concisă;
   – evenimentul care generează acțiunea filmului;
   – o informație despre succesul filmelor având-l ca erou pe Harry Potter. **6 puncte**
2. Transcrie un enunț care se referă la motivul pentru care al șaselea an la *Hogwarts al lui Harry a debutat deja într-un mod ciudat.* **6 puncte**
3. Propozițiile din fraza *De data aceasta, Hogwarts nu mai este refugiul sigur care era odată, întrucât Cap-de-Mort își întinde puterea atât asupra Încuiaților, cât și asupra lumii vrăjitorilor* sunt, în ordine:
   a. principală, atributivă, cauzală;
   b. temporală, atributivă, cauzală;
   c. principală, concesivă, consecutivă. **6 puncte**
4. Transcrie subiectul și predicatul primei propoziții din fraza *În plus, dragostea și gelozia plutesc în aer, însă tragedia este aproape, iar Hogwarts-ul s-ar putea să nu mai fie niciodată ceea ce a fost.* **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să povestești conținutul unui film vizionat recent. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi titlul și tipul filmului (de aventuri, istoric, SF etc.); **4 puncte**

– să prezinți pe scurt succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 20

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor,
*Şi-a furat de prin ponoare**
Puful păpădiilor.

Cu acorduri lungi de liră
I-au răspuns fânețele.
Toate florile şoptiră,
Întorcându-şi fețele.

Un salcâm privi spre munte
Mândru ca o flamură.
Solzii frunzelor mărunte
S-au zburlit pe-o ramură.

Scanned with OKEN Scanner

Mai întâi o coțofană
Fără ocupație
A adus o veste-n goană
Și-a făcut senzație:

Cică-n munte, la povarnă,
Plopii și răsurile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile,

Și-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică,
Toți ciulinii pe cărare
Fug, cuprinși de panică...

(George Topîrceanu – ***Rapsodii** de toamnă***)

Dicționar

**ponor,* s.n. (pop.) – văgăună, groapă, râpă.

**rapsodie, s.f.* – scriere lirică în versuri, fantezistă și sentimentală, de un colorit pitoresc.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Transcrie două neologisme din text. **6 puncte**
2. Motivează întrebuințarea semnelor ortografice și/ sau de punctuație în versul: *S-au zburlit pe-o ramură.* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: comparație, personificare. **6 puncte**
4. Precizează rima și măsura versurilor din prima strofă. **6 puncte**
5. Explică, într-o compunere de maximum 5 rânduri, semnificația imaginii din următoarele versuri: *...o boare/* [...] *a furat de prin ponoare/ Puful păpădiilor.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinți semnificația titlului poeziei ***Rapsodii de toamnă***, prin raportare la conținutul textului liric. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul textului liric; **4 puncte**

– să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
2 puncte

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Teritoriul țării noastre este așezat în sud-estul Europei, de-a lungul paralelei de 45°, în plină zonă temperată. Prin Dunăre este legată de Europa Centrală, iar prin Marea Neagră se deschide spre Orient. Munții Carpați îl străbat de la nord la sud, apoi, întorcându-se la „curbură", de la est la vest și se închid în sfârșit către nord.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – zona geografică în care se află teritoriul României;
   – un reper util în identificarea pe hartă a țării noastre;
   – tipul de climă al acestei zone geografice. **6 puncte**
2. Precizează scopul textului de mai sus. **6 puncte**
3. Numărul total al propozițiilor din textul de mai sus este de:
   a. 3;
   b. 4;
   c. 5. **6 puncte**
4. Transcrie toate substantivele articulate din prima propoziție a textului. **6 puncte**

B.

Dezvoltă textul de mai sus într-o descriere literară de 10-15 rânduri, în care să integrezi sinonime adecvate contextului ale cuvintelor subliniate.
12 puncte

În compunerea ta, trebuie:

– să ordonezi în mod corespunzător elementele componente ale tabloului;
4 puncte

– să folosești patru figuri de stil diferite; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate;
2 puncte

– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 21

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Cică a fost odată un uncheș și o mătușe. Mătușa avea o găină, iar unchiașul un cocoș. Găina babei oua în toate zilele câte un ou.

Moșul:

— Mătușe, dă-mi și mie un ou să-m' mai ung ăl gâtlej, că tot cu mămăligă uscată mi s-a acrit.

— Ba mai pune-ți pofta-n cui și nu mai mânca ou, că ți s-o apleca; dacă ți-e gustul, bate-ți și tu cocoșul ca să-ți ouă.

Moșul ascultă pe babă, puse mâna p-un băț și dă-i în cocoș.

— Uș! cocoș netrebnic, că nu te-oi mai slăbi din bătaie până nu mi-i oua colea-n copaie.

Azi așa, mâine așa, până la urmă s-a luat bietul cocoș de gânduri cu atâta bătaie, că-l bătea moșul nemiluit în toate zilele. Într-o zi plecă și el în lume, cu gând că de-o putea să-i aducă moșului bani ca să-și cumpere ouă – cum era el să ouă?– să se mai întoarcă; de unde nu… oricine o fi bucuros să câștige un cocoș.

(* – Cocoșul moșului)**

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Rescrie propoziția *Ba mai pune-ți pofta-n cui*, înlocuind structura subliniată cu un sinonim adecvat contextului. **6 puncte**
2. Motivează folosirea apostrofului în structura *să-m' mai ung*. **6 puncte**
3. Numește momentul subiectului prezent în text. **6 puncte**
4. Numește câte o trăsătură a moșului și a babei, care poate fi dedusă din textul de mai sus. **6 puncte**
5. Prezintă, cu propriile cuvinte, cele două alternative ale cocoșului, atunci când se hotărăște să plece de acasă. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 5 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**

– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**

– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**

– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Vara, fructele şi legumele sunt variate şi apetisante. Dar nu numai atât. Roşiile conțin licopen (substanță necesară pentru întreținerea pielii) şi vitamina C. Ardeii sunt şi ei surse excepționale de vitamina C. În 140 de gr. de ardei, se găsesc mai mult de 140 de mgr. de vitamina C. Şi procentul de betacaroten (provitamina A) este foarte ridicat, mai ales în compoziția ardeiului roşu. Asocierea dintre vitamina C şi betacaroten este extrem de benefică pentru sănătatea pielii, dar şi a sistemului cardio-vascular. Fasolea verde este excelentă pentru regimurile alimentare ale persoanelor supraponderale, aportul ei caloric fiind moderat (24 de calorii în 100 de grame de fasole verde). Vara este, de asemenea, sezonul pepenilor galbeni şi verzi. Şi aportul lor caloric este minim. În plus, conțin betacaroten (mai ales pepenii galbeni) şi potasiu, ambele importante pentru prevenirea tulburărilor cardio-vasculare. Nu rata nici caisele, bogate şi ele în betacaroten.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – două dintre legumele şi/ sau fructele recomandate persoanelor supraponderale;
   – un motiv pentru care merită să faci o cură de caise;
   – legumele şi fructele indicate pentru prevenirea afecțiunilor sistemului cardio-vascular. **6 puncte**
2. Precizează unul dintre scopurile textului de mai sus. **6 puncte**
3. Indică numărul părților de propoziție din enunțul: *Vara, fructele şi legumele sunt variate şi apetisante.*
   a. 3;
   b. 4;
   c. 5. **6 puncte**
4. Alcătuieşte o frază în care să existe şi o propoziție subordonată circumstanțială de cauză, având ca termen regent forma verbală *nu rata*. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B.

Scrie, pe baza fragmentului dat, o compunere de 10-15 rânduri, în care să prezinți opinia ta argumentată, în legătură cu beneficiile unei diete bogate în legume și fructe proaspete.

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți câteva dintre calitățile fructelor și legumelor despre care va fi vorba în compunere; **4 puncte**

– să indici minimum două argumente adecvate, în favoarea unei diete bogate în legume și fructe; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 22

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În vacanța mare aveam să-mi sporesc orizontul cu experiența unei lumi noi, a muntelui. De aproape două decenii părinții n-au mai apucat calea spre munte, cum obișnuiau în anii tinereților lor. Tata care nu era niciodată foarte sănătos, se pomeni într-o zi cam slăbit și ne spuse că are să mute casa la aer mai tare. O hotărâre fu luată nemijlocit cu chiote: vom pleca la munte. Tata se va înțelege cu un pădurar să ne cedeze pentru un șir de săptămâni casa.

Se putea ajunge în pragul acestei colonii de pădurari pe-un drum ce șerpuia, mai întâi domol și bine bătut, apoi tot mai accidentat, când pe un mal, când pe celălalt, al râului. Pe drumul capricios, în fiecare săptămână scormonit și stricat de puhoaiele ce descărcau mărăcinișul muntelui peste el, călătorului nu-i era cu putință decât o înaintare înceată și răbdurie, cu căruța.

Într-o înainte-de-amiază târzie, după ce au fost încărcate în căruță toate cele trebuincioase somnului și traiului pentru vreo șase săptămâni, pornirăm. Până seara nădăjduiam să ajungem...

(Lucian Blaga – ***Hronicul și cântecul vârstelor***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie trei expresii/ locuțiuni care să conțină cuvântul *zi*. **6 puncte**
2. Subliniază semivocalele din următoarele cuvinte: *muntelui, două, obișnuiau*. **6 puncte**
3. Transcrie trei indici de timp. **6 puncte**
4. Indică modul/ modurile de expunere prezent(e) în text. **6 puncte**
5. Argumentează, într-o compunere de maximum cinci rânduri, că fragmentul de mai sus aparține *situației inițiale/ expoziționii* textului. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 5 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ciocârlia de câmp (alauda arvensis) *se întâlneşte frecvent în ţinuturile joase, de stepă, din Europa, dar apare şi în lungul văilor montane largi şi înierbate, şi în zona alpină. Are coloritul cafeniu-gălbui cu pete întunecate, ventral fiind albicios. Cuibăreşte pe sol în ierburi. Cele 3-4 ouă pământii, cu pete brune, sunt clocite cam 12 zile, de către femelă. Ponta este depusă în luna aprilie. Pe vară scot 2-3 generații de pui. Masculul cântă în zbor, la mare înălțime deasupra cuibului. Iarna se întânesc mai ales în locurile de mică altitudine. Unele populații iernează în nordul Africii şi sud-vestul Asiei.*

(Dimitrie Radu – ***Mic atlas ornitologic***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – denumirea științifică a ciocârliei;
   – numărul aproximativ de pui de-a lungul unui an;
   – aria de răspândire. **6 puncte**
2. Precizează tema textului. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

3. Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *Masculul cântă în zbor, la mare înălțime deasupra cuibului* în propozițiile subordonate corespunzătoare, se obțin, în ordine:
   a. subiectivă, circumstanțială de loc, circumstanțială de loc, circumstanțială de loc;
   b. subiectivă, circumstanțială de timp, circumstanțială de loc, circumstanțială de loc;
   c. completivă directă, circumstanțială de timp, circumstanțială de timp, circumstanțială de timp. **6 puncte**
4. Precizează modul și timpul verbelor din enunțurile: *Cele 3-4 ouă pământii, cu pete brune, sunt clocite cam 12 zile, de către femelă. Ponta este depusă în luna aprilie.* **6 puncte**

B.

Dezvoltă textul de mai sus într-o descriere literară, de 10-15 rânduri, în care să integrezi sinonime (adecvate contextului) ale cuvintelor subliniate. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să ordonezi în mod corespunzător elementele componente ale tabloului; **4 puncte**
– să folosești patru figuri de stil diferite; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 23

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În sus pe Argiș,
Prin ăl cărpeniș,
Prin ăl aluniș,
Plimbă-mi-se, plimbă

Scanned with OKEN Scanner

Domnul Negru-Vodă
Pe dalba-i moşie
C-o verde cocie,*
Verde zugrăvită,
'Ntr-aur poleită,
Cu opt telegari,
Cu nouă zidari,
Nouă meşteri mari
Şi Manole zece,
Care mi-i întrece,
Stă inima-i rece.
El că mi-a îmblat
Ţara-n lung şi-n lat,
Prin ăl cărpeniş,
Prin ăl aluniş,
Lungiş,
Curmeziş,
Dar tot n-au găsit
Un zid învechit,
Un zid părăsit,
Rămas de demult.

(***Meşterul Manole***)

Dicţionar

**cocie, cocii*, s.f. (înv. şi reg.) – trăsură (uşoară), căruţă.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Scrie două enunţuri în care să integrezi câte o expresie/ locuţiune a cuvintelor *inimă*, respectiv, *a rămâne*. **6 puncte**
2. Transcrie trei cuvinte a căror formă nu se mai regăseşte în limba literară actuală. **6 puncte**
3. Numeşte momentul subiectului prezent în text. **6 puncte**
4. Precizează o trăsătură prin care Manole se diferenţiază de ceilalţi meşteri. **6 puncte**
5. Explică, într-o compunere de maximum 5 rânduri, valoarea expresivă a structurii subliniate din versurile următoare: *...a umblat/ Ţara-n lung şi-n lat*. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenenţa la specie, a unei balade studiate. **12 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

În compunere trebuie:
– să precizezi două caracteristici ale baladei populare, ca specie literară; **4 puncte**
– să ilustrezi aceste caracteristici cu exemple din textul ales; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Modesta locuință a părinților mei a fost construită în 1926 pe terenul cumpărat de la un negustor, aflat într-o zonă situată între străzile Negoiul și Meșterul Manole, de la marginea Bucureștiului.

Casa avea următoarele dotări: apă curentă, canalizare, lumină electrică, telefon, încălzirea fiind mixtă – sobe cu lemne și cărbuni, sobă cu petrol la bucătărie și boiler electric pentru încălzirea apei la baie și la bucătărie.

În curte se găseau o grădină și un spațiu de circulat, pavat cu dale din beton. În grădină aveam un tei, un vișin turcesc, un brad, viță de vie și flori în toate sezoanele. În fiecare sezon făceam lucrări necesare bunului mers al casei astfel: primăvara se aranja grădina, se tăia vița, se văruiau pomii, apoi se stropea vița contra manei; vara se cumpărau lemnele pentru iarnă și petrolul; toamna se scuturau coșurile, iar iarna ne luptam cu nămeții de zăpadă din curte și de pe stradă.

(Ecaterina Simu – ***Amintiri***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
   – dotările locuinței descrise;
   – motivul pentru care *vara* se cumpăra petrol;
   – *lucrarea necesară bunului mers al casei* care se efectua iarna. **6 puncte**
2. Transcrie câte un indice de spațiu și un indice de timp. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
   Prin extensia funcției sintactice a structurii subliniate din enunțul ...*iarna ne luptam cu nămeții de zăpadă din curte și de pe stradă* în propoziție subordonată corespunzătoare, se obține o:
   a. atributivă;
   b. circumstanțială de loc;
   c. completivă indirectă. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate: *Modesta locuință a părinților mei a fost construită în 1926.* **6 puncte**

B.

Descrie, într-o compunere de 10-15 rânduri, casa în care locuiești.

12 puncte

Compunerea ta trebuie:

– să conțină indici de spațiu și de timp; **4 puncte**

– să conțină o enumerare a elementelor care compun ambianța locuinței; **4 puncte**

– să aibă o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să se înscrie în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 24

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Spânzurat de aer printre ramuri
se frământă în mătasa-i
un păianjen.
Raza lunii l-a trezit din somn.
Ce se zbate? A visat că
raza lunii-i fir de-al lui şi
cearc-acuma să se urce
până-n ceruri, sus, pe-o rază.
Se tot zbate îndrăznețul
şi s-azvârle.
Şi mi-e teamă
c-o să cadă – visătorul.

(Lucian Blaga, ***Visătorul***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Identifică în text două cuvinte care aparțin aceleiași familii lexicale, precizând și cuvântul de bază. **6 puncte**
2. Menționează două consecințe ale folosirii cratimei în structura *de-al*. **6 puncte**
3. Transcrie două figuri de stil distincte, precizând felul lor. **6 puncte**
4. Indică două argumente care pot justifica faptul că textul dat aparține genului liric. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Ce se zbate? ·A visat că/ raza lunii-i fir de-al lui și/ cearc-acuma să se urce/ până-n ceruri, sus, pe-o rază.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinți semnificația titlului poeziei ***Visătorul***, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunere trebuie:

- să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**
- să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Muzeul Satului din inima capitalei constituie pentru toți românii și oaspeții străini care ne vizitează țara – fie ei specialiști sau turiști – un reper de spirit românesc, o imagine vie a lumii satului tradițional, expresie a artei noastre țărănești. [...]

Începuturile constituirii Muzeului Satului se situează cu peste 100 de ani în urmă (1865-1867), când remarcabilul om de cultură Al. Odobescu lansa ideea necesității de prezentare în expoziție și a unor gospodării țărănești. [...]

Proiectul mai vechi al lui Al. Odobescu a fost desăvârșit în anul 1936, când s-a înființat Muzeul Satului Românesc, „ca operă colectivă – după cum scria H.H. Stahl, unul dintre fondatorii săi – a Școlii Sociologice Române, creată și condusă de profesorul Dimitrie Gusti". [...]

Specialiștii și studenții au adunat pe cele 5 hectare repartizate pe malul lacului Herăstrău, în nordul Bucureștiului, „30 de gospodării autentice sau reconstruite după așezările cele mai caracteristice ale țării", un tezaur inestimabil de tehnică, de știință și artă românească, prezentându-se vizitatorului ca un sat-sinteză, reprezentativ pentru spiritualitatea românească. [...]

Scanned with OKEN Scanner

Muzeul s-a ridicat în luna lui florar a anului 1936, în două luni, participând alături de specialişti, de oameni de cultură şi artă, 130 de meşteri populari veniţi din satele de unde erau aduse casele şi 1 100 muncitori (zidari, tâmplari, dulgheri, pictori de construcţii etc.) repartizaţi în sectoarele aflate în construcţie. [...]

Astăzi Muzeul Satului se întinde pe o suprafaţă de 10 ha, cu 71 de complexe, cu 317 de construcţii diferite: case, anexe, biserici, instalaţii de tehnică populară, ateliere meşteşugăreşti – toate repartizate de-a lungul uliţelor străjuite de arbori şi flori, într-un mirific cadru natural.

(Aurelia Cosma, Doina Işfănoni, ***Muzeul Satului***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – autorul/ autorii;
   – personalitatea care a lansat ideea realizării unui Muzeu al Satului;
   – două categorii de participanţi la realizarea muzeului. **6 puncte**
2. Selectează trei repere numerice pe care le consideri relevante pentru actualul Muzeu al Satului. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerinţa: **6 puncte**
   Propoziţia subordonată din fraza *Proiectul mai vechi al lui Al. Odobescu a fost desăvârşit în anul 1936, când s-a înfiinţat Muzeul Satului Românesc...* este
   a. subiectivă;
   b. circumstanţială de timp;
   c. atributivă.
4. Precizează funcţia sintactică şi diateza următoarelor verbe din text: *participând, erau aduse, se întinde.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ţi descrii o vizită (reală sau imaginară) la Muzeul Satului din Bucureşti, primăvara, pornind de la informaţiile din text. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să descrii Muzeul Satului din Bucureşti, referindu-te la elemente spaţiale (imaginea de ansamblu, clădirile componente şi detaliile) şi temporale (anotimpul, momentul zilei); **4 puncte**
– să prezinţi impresiile tale despre elementele care fac din acest muzeu o atracţie turistică; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spaţiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziţiei* – 1 p.; *coerenţa textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuaţia* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 25

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

O liniște solemnă și activă.
Milioane de frunze,
Milioane de ace de brad,
Oscilând pe un cadran imens.

Lemnul ca o aspirație a pământului,
A pietrei. Brazi, paltini, ulmi, stejari
Atâtea esențe de divinitate.
În jurul meu pădurea lucrează la cercuri.

În trunchiuri
Ciocănitoarea bate nituri ¬*
E o liniște încărcată
De febra înălțării unor catarge.

Unde plec, Doamne?

(Marin Sorescu – ***Pădurea***)

Dicționar

**nit, nituri*, s.n. – tijă de metal folosită la îmbinarea pieselor metalice.

A

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie sinonimele a trei neologisme din text. **6 puncte**
2. Desparte în silabe cuvintele din text: *liniște, solemnă, milioane, aspirație, ulmi, divinitate.* **6 puncte**
3. Selectează o enumerație, o comparație și un epitet. **6 puncte**
4. Transcrie un vers în care eul liric apare în mod explicit. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versului: *În jurul meu pădurea lucrează la cercuri.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinți semnificația titlului poeziei ***Pădurea***, prin raportare la conținutul textului. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să ilustrezi, cu exemple adecvate, relația dintre titlu și conținutul poeziei; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să menționezi cel puțin două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Multă vreme câinele a fost utilizat și pentru tras cărucioare cu mărfuri, mai ales în Belgia și Olanda. Măsurile de protecție a animalelor, dar mai ales motorizarea transporturilor în ultimele decenii au scos din uz acest mod de tracțiune. [...]

Ca însoțitor al nevăzătorilor, câinele a fost utilizat încă din Antichitate. O frescă din Herculanum înfățișează un om nevăzător ținând în mâna dreaptă o funie prinsă de zgarda unui câine. [...] *În prezent însă astfel de utilizare a devenit foarte rară, mai ales în aglomerațiile urbane.*

O sarcină modernă a dobândit-o câinele ca aviator. Între America și Extremul Orient, deasupra zăpezilor polare zboară avioane în cursă regulată pentru a aproviziona stațiunile meteorologice. În caz de accident, supraviețuitorii ar muri pe banchiză, de foame și frig; ca să-i salveze, sunt lansați din avioane „câini-paraşută", având legate pe spate provizii de hrană și materiale de prim ajutor. Câinii descoperă prin miros locul accidentului și se grăbesc într-acolo. Tot prin ajutorul lor sunt deservite și unele observatoare meteorologice polare.

(Aristide N. Popescu – ***Semper fidelis***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – autorul;
   – tema fragmentului;
   – două situații în care intervin salvator *„câinii-paraşută"*. **6 puncte**
2. Menționează trei utilizări ale câinelui în ajutorul sau pentru salvarea oamenilor, descrise în fragmentul dat. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
   Propoziția subordonată din fraza *ca să-i salveze, sunt lansați din avioane „câini-paraşută", având legate pe spate provizii de hrană și materiale de prim ajutor* este:
   a. circumstanțială de timp;
   b. circumstanțială de scop;
   c. circumstanțială de cauză.
4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text și valoarea lor morfologică. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinți o întâmplare (reală sau imaginară) despre un câine care salvează un om, având ca punct de plecare sugestiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:

– să prezinți, pe scurt, întâmplarea (reală sau imaginară) prin care trece un câine pentru a salva omul; **4 puncte**

– să-ți exprimi opinia despre cele întâmplate; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 26

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Codrule, stăpânule,
Codrule, bătrânule!
Mişcă-ți tu poienile
Şi-ți ridică genele,
De priveşte până-n zare:
Nu s-arată şir de care,
Şir de care ferecate,
Scârțâind împiedicate,
De-angarale-mpovărate,*
*De neferi** înconjurate?...*
Codrule, stăpânule,
Codrule, bătrânule!
Scutură-ți tu pletele
Să s-adune cetele:
Cetele haiducilor,
Spaimele răscrucilor,
Să răstoarne carele,
Vânzolind covoarele,
Să desfunde lăzile
Să-şi împartă prăzile...

(St. O. Iosif – ***Cântec vechi***)

Scanned with OKEN Scanner

Dicționar

**angara, angarale*, s.f. – (în Evul Mediu, în Moldova şi Țara Românească) nume generic dat obligațiilor în muncă impuse țărănimii.

***nefer, neferi*, s.m. – soldat pământean din corpul arnăuților; soldat care făcea parte dintr-o poteră.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie antonimele următoarelor cuvinte din text: *ferecate, împovărate, bătrân.* **6 puncte**
2. Motivează utilizarea virgulei în versurile: *Codrule, stăpânule,/ Codrule, bătrânule!* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: o metaforă, o repetiție şi o personificare. **6 puncte**
4. Precizează măsura, ritmul şi felul rimei din versurile de mai sus. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Codrule, stăpânule,/ Codrule, bătrânule!/ Scutură-ți tu pletele/ Să s-adune cetele.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să ilustrezi realizarea motivului literar al comuniunii dintre om şi natură în poezia ***Cântec vechi***. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să precizezi genul literar şi trăsăturile acestuia, identificabile în text; **4 puncte**

– să prezinți semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) pentru a ilustra comuniunea dintre om şi natură; **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Pădurile tropicale ale lumii

Pădurile tropicale se găsesc în apropierea Ecuatorului, în regiuni cu ploi bogate. Cele mai întinse păduri tropicale sunt în bazinul Amazonului din America de Sud, în America Centrală, Africa Centrală şi de Vest, sud-estul Asiei şi estul Madagascarului. Suprafețe mici de pădure mai există în nordul Australiei şi în insulele Pacificului.

Viața în pădurea tropicală

Datorită căldurii din tot timpul anului şi precipitațiilor bogate, pădurile tropicale din zonele joase au cea mai mare diversitate de plante şi animale de pe Pământ. Chiar

Scanned with OKEN Scanner

și azi, oamenii de știință descoperă noi specii care trăiesc în zone izolate. Plantele cresc în condiții de căldură și umiditate. Ele furnizează hrană din abundență pentru păsări, insecte și alte animale. [...]

Pădurea în pericol

Pădurea tropicală este distrusă din ce în ce mai mult, din cauza exploatării forestiere și a defrișărilor care fac loc fermelor, agriculturii, carierelor și drumurilor. Foarte multe specii binecunoscute de plante și animale sunt amenințate serios atâta timp cât habitatele lor din pădure sunt distruse și vânătoarea continuă nestingherită. Acolo unde unele animale, ca urangutanul și tigrul, se găseau cu sutele de mii, acum au rămas doar câteva sute de indivizi. Nu va trece mult timp până ce aceste animale vor dispărea pentru totdeauna din sălbăticie.

(***Panorame. Pădurea tropicală***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
- titlul și un subtitlu;
- editura care a publicat lucrarea;
- două cauze pentru care *pădurile tropicale din zonele joase au cea mai mare diversitate de plante și animale de pe Pământ.* **6 puncte**

2. Transcrie fragmentul despre zonele geografice în care se găsesc cele mai întinse păduri tropicale. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
În enunțul *Pădurea tropicală este distrusă, din ce în ce mai mult, din cauza exploatării forestiere și a defrișărilor care fac loc fermelor, agriculturii, carierelor și drumurilor*, felul propozițiilor este următorul:
- propoziție principală, propoziție circumstanțială de cauză, propoziție atributivă;
- propoziție principală, propoziție circumstanțială de mod, propoziție atributivă;
- propoziție principală, propoziție subordonată atributivă.

4. Precizează gradul de comparație la care se găsesc adjectivele subliniate și funcția lor sintactică. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării pădurii tropicale de defrișări extinse, în zilele noastre. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
- să prezinți importanța protejării pădurii tropicale în lumea de azi; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să valorifici două secvențe din text care ilustrează necesitatea protejării pădurii tropicale de exploatarea forestieră haotică; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 27

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Pe cer câțiva nouri încă, palizi, zdrențuiți de soare,
Se topesc ca fulgii iernii, pe pământ umbra lor moare.
Sus nemărginire-albastră, jos e mărginitul verde.
În potop de umbră satul, sub copaci stufoși, se pierde.
Stâncile își scot din dealuri a lor frunți îmbătrânite;
Iar pe vale-și duce gârla undele-i neliniștite.
Stânca zice gârlei: — Spune-mi, pentru ce ești trecătoare?
Pentru ce, și zi și noapte, și pe luna și pe soare,
De al vremii bici gonită, tu alergi neîncetat?
Nu vezi eu cum râd de vreme și de zboru-i necurmat? [...]
— Tu, răspunde gârla stâncei, tu ai somnul drept ursită,
Eu în mine port viața. Dormi. Eu sunt neadormită! [...]

(Alexandru Vlahuță – ***Pe deal***)

A.
Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Selectează din text două cuvinte formate prin derivare și un cuvânt format prin conversiune (schimbarea valorii gramaticale). **6 puncte**
2. Motivează utilizarea celor două virgule în structura: - *Tu, răspunde gârla stâncei, tu ai somnul...* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: o antiteză, o enumerație și o personificare. **6 puncte**
4. Menționează două trăsături ale pastelului din primele șase versuri de mai sus. **6 puncte**
5. Explică, într-o compunere de maximum 5 rânduri semnificația dialogului dintre *stâncă* și *gârlă*. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B.

Argumentează într-o compunere de 10-15 rânduri, că poezia ***Pe deal*** de Alexandru Vlahuță, aparține genului liric.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi două dintre caracteristicile genului liric; **2 puncte**

– să ilustrezi caracteristicile genului liric cu exemple extrase din text; **2 puncte**

– să explici modul prin care se face simțită prezența eului liric; **2 puncte**

– să prezinți rolul mijloacelor/ procedeelor artistice în conturarea ideii poetice; **2 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Județul Maramureș, situat la granița nordică a României cu Ucraina, cuprinde vechile pământuri ale Maramureșului, Chioarul, Lăpuș și Depresiunea Baia Mare. Bogățiile în aur, argint, plumb, zinc, sare, pășuni întinse, păduri și terenuri agricole, fauna și flora au făcut ca acest județ să fie locuit cu mii de ani în urmă.

Municipiul Baia Mare este reședința administrativă a județului Maramureș.

Din suprafața de 6 215 kmp a județului, zona montană ocupă 43 %, cu Munții Rodna și Masivul Pietrosul – cel mai înalt din Carpații Orientali – și zona vulcanică cu Munții Gutâi și Țibleș; 30 % din suprafață sunt dealuri și platouri, iar 27 % sunt ocupate de depresiuni, lunci și terase.

În mijlocul Maramureșului, a Munților Rodnei, Gutâi și Țibleș se găsește Depresiunea Maramureșului, cea mai mare din România, având 75 de km lungime și 20 de km lățime. Pe crestele munților, iarna domnește până în lunile mai-iunie.

Județul Maramureș este cunoscut încă din Antichitate pentru expoatările de minereuri. Baia Mare, Baia Sprie, Cavnic și Baia Borșa s-au dezvoltat având ca bază mineritul. În anul 1884, la Firiza, lângă Baia Mare, s-a început prelucrarea plumbului, iar în 1920, prelucrarea zincului la Fabrica Phoenix.

Zona județului Maramureș păstrează multe din vechile tradiții românești, cum ar fi folosirea lemnului în construcții, cât și costumele tradiționale purtate în zilele de sărbătoare.

(*Prezentarea județului Maramureș*, **http://www.tourismguide.ro**)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – titlul;
   – domeniul tematic în care se încadrează;

Scanned with OKEN Scanner

– informațiile despre vechile tradiții românești păstrate în zona Maramureșului. **6 puncte**

2. Menționează trei informații de ordin geografic despre care consideri că pot constitui o atracție turistică. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
   Propoziția subordonată din fraza *Bogățiile în aur, argint, plumb, zinc, sare, pășuni întinse, păduri și terenuri agricole, fauna și flora au făcut ca acest județ să fie locuit cu mii de ani în urmă* este:
   a. predicativă;
   b. circumstanțială de scop;
   c. completivă directă.
4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul *au făcut ca <u>acest</u> județ să fie locuit <u>cu mii</u> <u>de ani</u> în urmă.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care descrii un peisaj (de munte/ de deal/ de câmpie), care te-a impresionat într-o călătorie de-a ta. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să înfățișezi elementele spațiale și temporale ale tabloului, de la imaginea de ansamblu la detalii; **4 puncte**
– să utilizezi patru modalități artistice (imagini artistice, figuri de stil); **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 28

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Tot mai citesc măiastra-ți carte,
Deși ți-o știu pe dinafară:
Parcă urmând șirul de slove,

Scanned with OKEN Scanner

Ce-a tale gânduri sămănară,
Mă duc tot mai afund cu mintea
În lumile de frumuseți,
Ce-au izvorât, eterni luceferi,
Din noaptea tristei tale vieți...
Și te-nțeleg, te simt aproape:
Cu-aceeași suferință-n față,
Cu ochii gânditori și galeși,
Sătul de trudnica-ți viață.
A, nu mă mir că ți se dete
O zodie atât de tristă,
Că, zbuciumat de-atâtea patimi,
Râvnești pe cei ce nu există,
Și că potop de negre gânduri
Se strâng și ți se zbat sub frunte:
Pe veci întunecații nouri
Sunt frații vârfului de munte!

(Alexandru Vlahuță – ***Lui Eminescu***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie trei cuvinte din familia lexicală a adjectivului *trist*. **6 puncte**

2. Notează varianta corectă/ variantele corecte de despărțire în silabe a următoarelor cuvinte: *mă-ias-tra/ mă-ia-stra, din-a-afa-ră/ din-a-fa-ră, noaptea/noa-ptea, vieți/ vi-eți, trud-ni-ca/ tru-dni-ca.* **6 puncte**

3. Selectează din text două metafore și un epitet. **6 puncte**

4. Transcrie, din textul dat, trei structuri specifice descrierii care să conțină perechea *substantiv-adjectiv*. **6 puncte**

5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor: *Pe veci întunecații nouri/ Sunt frații vârfului de munte!* **6 puncte**

B. Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să demonstrezi că poezia ***Lui Eminescu*** de Alexandru Vlahuță este un portret literar. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să precizezi trăsăturile modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat; **4 puncte**

– să prezinți semnificația a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**

– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Poluarea luminoasă este denumirea strălucirii cerului, cauzată de iluminatul artificial, care este risipit în aer în particule mici, ca picăturile de apă sau praf. Poluarea luminoasă implică şi lumina care intră în casele noastre, ca de exemplu lumina puternică stradală care bate în geamul unui dormitor.

Cele mai importante surse de lumină artificială includ iluminatul stradal, reclamele ecranizate în aer liber, excesele de lumină în evenimentele sportive şi iluminatul clădirilor. Obiectele de iluminat greşit montate permit luminii artificiale să strălucească în afară şi în sus, spre cer, în loc să se concentreze în jos.

Iluminatul exterior s-a extins considerabil în ultimii 30 de ani. Noaptea, cerul de deasupra Angliei este mult mai „aprins" decât oricare altul din ţările Europei, cu excepţia Olandei. Acest tip de poluare a redus posibilitatea omului de a vedea stelele şi are un impact negativ asupra vieţii în sălbăticie. Acesta se realizează în mai multe feluri. Câteva exemple ar fi următoarele: poluarea luminoasă poate cauza ciocnirea păsărilor migratoare cu clădiri iluminate, poate crea zori de zi falşi, care induc în eroare şi afectează comportamentul păsărilor, perturbă activităţile copacilor şi plantelor care sunt coordonate de lumina de zi (căderea frunzelor sau înflorirea) în oraşe. Lumina inutilă şi greşit direcţionată este şi un consum de energie în van.

Putem însă reduce cantitatea de lumină răspândită prin măsuri simple: proiectarea în jos a razelor de lumină emise de obiectele de iluminat public; eliminarea iluminatului inutil. [...]

Lăsaţi noaptea să fie noapte!

(Anca Iordăchescu – ***Salvaţi cerul nopţii de poluarea luminoasă!***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
– autorul;
– domeniul tematic în care se încadrează articolul;
– două efecte negative produse de poluarea luminoasă. **6 puncte**

2. Transcrie, din textul articolului, enunţul care conţine un îndemn. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerinţa: **6 puncte**
Numărul propoziţiilor subordonate atributive din enunţul următor: [...] *poate crea zori de zi falşi, care induc în eroare şi afectează comportamentul păsărilor, perturbă activităţile copacilor şi plantelor care sunt coordonate de lumina de zi.* este:
a. 2;
b. 3;
c. 4.

Scanned with OKEN Scanner

4. Precizează valoarea morfologică şi funcția sintactică a cuvintelor subliniate în enunțul *proiectarea în jos a razelor de lumină emise de obiectele de iluminat public.* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi părerea despre necesitatea protejării cerului nopții de poluarea luminoasă. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să prezinți opinia ta despre importanța protejării cerului nopții de poluarea luminoasă în lumea de azi; **4 puncte**

– să indici posibile motive şi modalități de protecție ale cerului nopții de poluarea luminoasă în țara noastră (sau în localitatea în care trăieşti); **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 29

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Scurt, mohorul a foşnit...
Şi spre neagra arătură
Într-o clipă s-a ivit
Un măgar-miniatură!

Din căpiță sare pleavă,
Sar gunoaie dintr-un snop.
Puşca scoate fum pe țeavă
Şi porneşte ca un dop...

A căzut... ba nu! Din goană,
Mic, elastic şi urgent,
*Lâng-o tufă de simziană**
A făcut un compliment.

Scanned with OKEN Scanner

Spre porumb acum s-abate...
Un scaiete zăpăcit
Îl întreabă: — Ce e, frate?
— Sunt teribil de grăbit!...

Alungat ca de furtună,
Cu picioare de lăcustă,
Se destinde şi s-adună
Peste-o mirişte îngustă.
Ca o minge se prăvale,
Se coboară şi se suie
Prin hârtoapele din vale:
Uite-l — nu e, uite-l — nu e!...

Liniştea coboară iarăşi
Peste ţarinile moarte...
— L-ai scăpat! zice-un tovarăş.
— Mi-a sărit cam de departe...
(George Topîrceanu – ***Un iepure***)

Dicţionar

* *simziană* (corect *sânziană, sânziene*, s.f.) – numele unor specii de plante erbacee.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Scrie câte un enunţ cu paronimul cuvântului *compliment* şi cu omonimul cuvântului *sare*, din text. **6 puncte**

2. Transcrie, din textul dat, un cuvânt care conţine hiat şi două cuvinte care conţin diftong. **6 puncte**

3. Selectează din text o enumeraţie, o comparaţie şi un epitet. **6 puncte**

4. Transcrie, din textul dat, trei structuri specifice descrierii care să conţină perechea *substantiv-adjectiv*. **6 puncte**

5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia versului: *Uite-l — nu e, uite-l — nu e!...* **6 puncte**

B. Redactează o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi caracteristicile descrierii (de tip portret) din poezia ***Un iepure*** de George Topîrceanu. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să precizezi caracteristicile modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat; **4 puncte**

– să prezinţi semnificaţia a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) pentru a desemna trăsăturile iepurelui; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spaţiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Festivalul de teatru-concurs intitulat „Hai la teatru", organizat de către Teatrul Luceafărul, Inspectoratul Şcolar Judeţean şi Consiliul Judeţean Iaşi, ajuns la a doua ediţie, şi-a deschis sesiunea de înscrieri. Trupele de teatru din şcolile şi liceele atât din municipiu, cât şi din judeţ, interesate să ia parte la acest festival, îşi pot depune deja, la sediul instituţiei teatrale, un CD/DVD pe care au înregistrat o reprezentaţie (dar nu din cadrul serbărilor) şi o minimă documentaţie despre istoricul lor.

Data limită a înscrierilor este 25 februarie. După selecţie, trupele vor fi înştiinţate dacă vor participa sau nu la festival până în data de 5 martie. „Cred că acest festival-concurs e foarte important pentru adolescenţi, dar şi pentru cei mai mici, din clasele I-IV, deoarece îi ajută să folosească în mod constructiv timpul liber, să ştie cum să-şi controleze emoţiile, gesturile, cum să «citească» o reprezentaţie teatrală. Fiecare secţiune are un mare premiu, dar şi premii speciale. Îmi amintesc de la ediţia precedentă cât de simpatici au fost aceşti copii, unii chiar te impresionau prin felul lor de a se manifesta pe scenă.", a precizat Oltiţa Cântec, directorul adjunct artistic al Teatrului Luceafărul. Festivalul este structurat pe trei secţiuni, una pentru trupele din clasele I-IV, alta pentru clasele V-VIII şi pentru clasele IX-XII. O altă condiţie de participare la acest festival este ca durata minimă a reprezentaţiei unei trupe să nu fie mai scurtă de 15 minute, iar durata maximă, de o oră şi jumătate.

(***Festival de teatru pentru trupele şcolare***, http://www.artline.ro)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – tema articolului;
   – scopul articolului;
   – două informaţii importante care sunt condiţii de participare a trupelor de teatru la festival. **6 puncte**
2. Selectează structurile/ fragmentele de text conţinând două efecte pozitive pe care le are participarea la festival asupra elevilor. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerinţa: **6 puncte**
   Propoziţiile subordonate din fraza *Cred că acest festival-concurs e foarte important pentru adolescenţi, dar şi pentru cei mai mici, din clasele I-IV, deoarece îi ajută să folosească în mod constructiv timpul liber* sunt:
   a. completivă directă, cauzală, completivă directă;
   b. completivă directă, cauzală, completivă indirectă;
   c. completivă directă, circumstanţială de scop, completivă directă;

Scanned with OKEN Scanner

4. Selectează, din ultima frază a textului citat, un atribut adjectival, un predicat nominal și un subiect. **6 puncte**

B. Imaginează-ți că participi, împreună cu trupa școlii tale, la festivalul de teatru prezentat în anunțul de mai sus.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți prezinți impresiile provocate de participarea la festival, având ca punct de plecare informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
- să prezinți, pe scurt, etapele participării la festival, utilizând informațiile din textul dat; **4 puncte**
- să-ți descrii impresiile provocate de participarea la festival; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 30

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ciocârlanul cu mirare
Făcea astă întrebare
Către vrabia vecină:
— Oare pentru ce pricină
Cocostârcul care îmblă
Și din loc în loc să primblă
Când vine
Din țări streine
Este și mai nătărău?
Vrabia-i răspunde: — Zău!
Nu știi vorba românească,
Zicătoarea cea obștească
Că „Prostia din născare
Vindecare
Nu mai are?"

(Iacob Negruzzi – ***Fabulă***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *mirare, nătărău, obștească.* **6 puncte**
2. Transcrie, din textul dat, trei cuvinte a căror ortografie nu respectă norma precizată în DOOM² și precizează forma actuală. **6 puncte**
3. Selectează din text o personificare și un epitet. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale dialogului din textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația versurilor finale: *Că „Prostia din născare/ Vindecare/ Nu mai are?"* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența la specia *fabulă* a poeziei lui Iacob Negruzzi. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să numești patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în poezie; **4 puncte**

– să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În urma unui studiu realizat de oamenii de știință britanici și canadieni, publicat de Journal of Current Biology, *aceștia au tras concluzia că păsările colibri, pe lângă faptul că sunt singurele viețuitoare capabile să zboare cu spatele, pot să își amintească unde și când au consumat nectar, dovedind că sunt mult mai inteligente decât se credea și că nu este nevoie de un creier mare pentru a îndeplini misiuni complexe. „Cu un creier de 7 000 de ori mai mic decât al nostru, această pasăre este capabilă să combine informațiile legate de timp și spațiu, ceea ce este foarte greu", a declarat profesorul de biologie Andrew Hurly, de la Universitatea Lethbridge din Alberta.*

Pentru realizarea acestui studiu, grupul de cercetători a urmărit în Munții Stâncoși din Canada trei colibri roșii de sex masculin, măsurând periodicitatea în care ei încercau să culeagă nectarul a opt flori artificiale. Jumătate din acestea erau alimentate cu nectar la fiecare 10 minute, iar celelalte la un interval dublu. S-a constatat că păsările reveneau să se hrănească urmând orarul fiecărei flori în parte, un comportament unic pentru un animal în libertate. Cercetătorii sunt de părere că această capacitate ar putea fi o rezultantă a faptului că păsările, care cântăresc numai 3,2 grame, trebuie să își economisească energia ca să efectueze o migrație de 1 500 km între Canada și Mexic.

Scanned with OKEN Scanner

(*Pasărea Colibri – un pitic cu memorie de elefant*, http://www.zooland.ro)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
– tema articolului;
– locul unde s-a realizat studiul cercetătorilor britanici și canadieni;
– o particularitate a zborului păsărilor colibri, unică în lumea animalelor. **6 puncte**
2. Transcrie enunțul care conține o informație de ordin numeric cu privire la o proprietate a păsării colibri, care te-a impresionat. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
În enunțul [...] *această capacitate ar putea fi o rezultantă a faptului că păsările, care cântăresc numai 3,2 grame, trebuie să își economisească energia ca să efectueze o migrație de 1.500 km între Canada și Mexic* felul propozițiilor subordonate este următorul:
   a. propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată subiectivă, propoziție subordonată circumstanțială de scop;
   b. propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată completivă directă, propoziție subordonată circumstanțială de scop;
   c. propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată atributivă, propoziție subordonată subiectivă, propoziție subordonată atributivă. **6 puncte**
4. Precizează funcția sintactică și valoarea morfologică/ felul pronumelor subliniate în textul de mai sus. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care prezinți o întâmplare din lumea păsărilor. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
– să-ți prezinți pe scurt întâmplarea pe care ți-ai imaginat-o; **4 puncte**
– să-ți prezinți opinia despre cele întâmplate; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 31

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

19

O, daţi-mi voie să descriu,
Măcar o parte din pustiu,
Să spun în câteva cuvinte,
Cât e nisipul de fierbinte
Şi cum nu vezi măcar un cort,
Cum n-ai un mijloc de transport,
Cum nu zăreşti un baobab
Sau o colibă de arab
Şi cum, pe-ntinderea pustie,
Nu-i urmă de cofetărie
Şi nici n-a existat vreodată
Măcar un chioşc cu limonadă,
Un Cico, o răcoritoare...
Atâta doar: nisip şi soare.

20

Şi cum mergea Apolodor
Şi se gândea, cuprins de groază:
„Aicea îmi e dat să mor!"
Dădu în calea lui de-o oază
Cu umbră multă şi răcoare,
Cu arbori năpădiţi de floare,
Cu tufe mari, de iasomie,
Cu apă bună, de izvor.

Şi a băut Apolodor
Şi a cântat de bucurie.

21

De sus, ascunsă lângă cer,
Pe creanga unui palmier
L-a ascultat, întâi cu frică,

Iar el cânta fermecător,
Cu glasul-i dulce, de tenor...[...]

Scanned with OKEN Scanner

22

Ţinându-şi coada graţios
Ea coborî pe creangă, jos,
Şi, înclinându-se uşor
Îi dărui trei portocale,
O pungă plină cu migdale
Şi-i spuse cu sfială: — Ia-le!
Sunt toate, toate, ale tale...

(Gellu Naum – ***Cartea cu Apolodor***, fragment)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Scrie câte un sinonim contextual pentru cuvintele: *pustiu, fierbinte, creangă.* **6 puncte**

2. Desparte în silabe cuvintele din text: *descriu, fierbinte, transport, vreodată, limonadă, migdale.* **6 puncte**

3. Selectează din text o enumeraţie, o repetiţie şi un epitet. **6 puncte**

4. Precizează două trăsături ale descrierii din textul dat. **6 puncte**

5. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificaţia versurilor: *Şi a băut Apolodor/Şi a cântat de bucurie.* **6 puncte**

B. Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să prezinţi mesajul versurilor de mai sus. **12 puncte**

În compunere, trebuie:

– să precizezi modurile de expunere şi trăsăturile acestora, identificabile în text; **4 puncte**

– să prezinţi semnificaţia a câte două dintre mijloacele artistice folosite de autor pentru a-l portretiza pe pinguinul Apolodor, respectiv pentru a descrie cadrul natural (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*); **4 puncte**

– să ai un conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spaţiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Bucureşti *– 21 Martie 2007 – Editura ... anunţă lansarea volumelor CARTEA CU APOLODOR şi A DOUA CARTE CU APOLODOR de Gellu Naum.*

Cel mai prietenos pinguin de pe planetă revine [...], spre deliciul copiilor, dar şi al adulţilor care se gândesc mereu la Apolodor ca la un prieten drag din copilărie! Călătoria lui prin toată lumea (din primul volum), dar şi prietenia cu leul Amedeu şi cangurul Ilie (din al doilea volum) continuă să fascineze generaţii de copii.

Scanned with OKEN Scanner

Cărțile cu Apolodor, performanță stilistică într-unul dintre genurile cele mai dificile, poezia pentru copii, au cucerit publicul încă de la început. Aventurile din prima carte ale pinguinului călător au apărut în 1959, într-un volum ilustrat de Jules Perahim, şi au fost reeditate în 1963, în 1975, cu desenele lui Dan Stanciu, şi apoi în 1988.

A doua carte cu Apolodor, ilustrată chiar de autor, a fost publicată în 1964 şi retipărită în 1972. [...]

Jucăuşul Apolodor îl va face pe cititor să redescopere bucuria lecturii, plină de surprize, de ispite literare şi de umor, şi va oferi, în plus, ca toate cărțile lui Gellu Naum, şi o lecție de libertate.

LANSAREA VA AVEA LOC JOI, 22 MARTIE 2007,ORA 14.30, ÎN CADRUL TÂRGULUI B. E., LA SALA POLIVALENTĂ DIN BUCUREŞTI.

Se vor organiza concursuri de colorat şi de recitat, copiii îl vor vedea pe Apolodor modelat din baloane şi vor fi pictați pe față în culori strălucitoare!

(anunț publicitar, ***Reeditarea celebrelor CĂRȚI CU APOLODOR de Gellu Naum***, pe site-ul www.comunicatedepresa.ro)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele informații, folosind date extrase din textul de mai sus:
– scopul pentru care a fost scris acest text;
– informații legate de locul şi timpul desfăşurării evenimentului;
– cei doi prieteni, din al doilea volum, ai pinguinului Apolodor. **12 puncte**

2. Transcrie un enunț în care se precizează activitățile adresate copiilor în cadrul anunțatei lansări de carte. **6 puncte**

3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect:
Propoziția subordonată care are ca regent cuvântul *continuă* este:
a. completivă directă;
b. circumstanțială de scop;
c. circumstanțială consecutivă. **6 puncte**

4. Selectează, din text, un numeral ordinal, un verb la diateza pasivă, un adjectiv nehotărât şi precizează funcția lor sintactică. **6 puncte**

B.

Imaginează-ți că ai participat la anunțata lansare de carte din textul de mai sus.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinți impresiile pe care ți le-a lăsat participarea ta la acest eveniment. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să oferi informații succinte despre locul, timpul şi desfăşurarea evenimentului; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să-ți exprimi impresiile despre evenimentul respectiv; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 32

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Anton Lupan tăcu un timp, gânditor, apoi întoarse capul spre el şi-l întrebă, fără înconjur:

— Ascultă, Ieremie, ai vrea să porneşti cu mine la drum? După cât bag de seamă, rosturi prea multe nu ai aici în târg.

— Şi nici în altă parte, domnule. Încotro s-o pornim?

— Aşa, spre capătul lumii...

Ieremia micşoră pasul fără voia lui şi, dându-şi căciula pe spate, se scărpină în creştet, îndoit.

— N-o fi prea departe? zise, uitându-se cam chiorâş la vecinul său, cu teama că acesta îl lua peste picior.

— Departe, e drept! răspunse Anton Lupan hotărât să nu umble cu amăgeli.

Or, pe Ieremia tocmai răspunsul lui îl zgândări, fiindcă părea cu totul şi cu totul serios şi îl făcea să simtă furnicături peste tot, şi-n inimă, şi-n creier, şi-n trup.

Bănuind ce se întâmplă cu el, Anton Lupan zâmbi mulțumit şi-l lăsă un timp să fiarbă aşa, în zeama lui, apoi îl întrebă, parcă într-o doară, ca şi când ar fi vrut să schimbe vorba de la început:

— Pe mare ai fost vreodată? Ți-o fi teamă de ea?

— Teamă?... Iacă zău că nu ştiu. Da' de cunoscut o cunosc. Doi ani am fost dulgher pe un caic turcesc, şi-am tot umblat, pe la Stambul, pe la Salonic, ba am ajuns chiar şi la Pireu.

Anton Lupan tresări. Omul era mai încercat decât bănuise el. Se cuvenea să nu-l mai scape din mâini.

(Radu Tudoran – ***Toate pânzele sus!***)

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Selectează trei expresii/ locuțiuni din textul dat, precizând şi sensul lor. **6 puncte**
2. Indică două motive diferite ale scrierii cu inițială majusculă a unor cuvinte din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Transformă în vorbire indirectă fragmentul dialogat în care Anton Lupan îi face lui Ieremia o propunere neobişnuită. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale modului de expunere dialogul, existente în textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, motivul reacției lui Anton Lupan la ultimul răspuns dat de Ieremia. **6 puncte**

B.

Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului dat. **12 puncte**

Vei avea în vedere:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Cetatea de la Grădiştea Muncelului, grandioasa capitală a statului dac, se prezintă ca o incintă de apărare construită din blocuri de piatră, având forma unui patrulater neregulat. Ea ocupă punctul cel mai înalt de pe Dealul Grădiştei, la 1 200 de m altitudine. Pe laturile de est şi de vest, cetatea are câte o poartă. Drumul spre interiorul incintei este pavat cu piatră de râu.

La 100 de m est de cetate, pe două terase, se găseşte incinta sacră, la care duce un drum monumental, pavat cu lespezi de calcar, ce se termină într-o mică piațetă în preajma căreia se găsesc amplasate sanctuarele (două sanctuare circulare şi cinci patrulatere, precum şi o platformă circulară din andezit, simbolizând Soarele).

Aşezarea civilă se întinde pe zeci de terase amenajate, constituind cea mai mare locuire dacică cunoscută. Aici se aflau grupuri de locuințe, ateliere meşteşugăreşti, depozite, hambare. Într-una din locuințe a fost descoperit celebrul vas cu numele regilor Scorilo şi Decebal. Un ingenios sistem de canalizare aducea apa captată de la două izvoare în cetate.

Scanned with OKEN Scanner

După biruința asupra dacilor, în urma unei rezistențe eroice opuse de către aceştia, romanii au instalat în cetate o garnizoană, formată din detaşamente ale legiunii a IV-a Flavia Felix.

(Ioan Glodariu – ***Sarmizegetusa Regia)***

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
- titlul;
- informații despre situarea cetății dacice de la Grădiştea Muncelului (localizare, altitudine);
- numele a doi regi daci înscrise pe un vas descoperit în zona cetății.

6 puncte

2. Selectează două secvențe/ fragmente de text cu informații pe care le consideri interesante pentru turişti. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
Prin extensia părților de propoziție subliniate din enunțul *<u>După biruința</u> asupra dacilor, în urma unei rezistențe eroice opuse de către aceştia, <u>romanii</u> au instalat în cetate o garnizoană, <u>formată</u> din detaşamente ale legiunii a IV-a Flavia Felix* în propozițiile subordonate corespunzătoare se obțin, în ordine, câte o subordonată:
a. completivă de mod, completivă directă, predicativă;
b. atributivă, subiectivă, atributivă;
c. completivă de timp, subiectivă, atributivă. **6 puncte**

4. Selectează din text trei atribute substantivale diferite, aflate la cazuri diferite, precizând felul lor. **6 puncte**

B. Imaginează-ți că ai participat în vacanța de vară, la o excursie cu colegii, organizată de profesorul de istorie, la cetatea dacică din Grădiştea Muncelului, Sarmizegetusa Regia.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii cetatea din perspectiva ta, având ca punct de plecare informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
- să prezinți, pe scurt, contextul călătoriei la cetatea dacică (locul, timpul, participanții, scopul excursiei); **4 puncte**
- să descrii aşezarea cetății, principalele părți componente ale cetății şi traseul parcurs în incinta sitului arheologic; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limită de spațiu indicată. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 33

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

I se urâse și lui Păcală să tot umble răzleț prin lume, așa fără de nicio treabă, numai ca să încurce trebile altora și să râdă de prostia oamenilor. Se hotărî dar să se facă și el om așezat, ca toți oamenii de treabă, să-și întemeieze casa lui, să-și agonisească o moșioară, – vorbă scurtă, – să se astâmpere odată.

Și fiindcă românul zice că nu e nicăieri mai bine ca în satul lui, Păcală se întoarse și el în satul lui și începu cum încep toți oamenii care n-au nimic, adică făcu ce făcu de-și agonisi o vițeluță și o trimise la pășune în izlazul satului.

Căci așa se făcea averea. Păscând, vițeluța se face vițea, viteaua se face juncă, junca se face vacă, vaca fată, iar vaca cu vițelul o vinzi ca din prețul ei să cumperi șapte vițeluțe și să le trimiți și pe ele la pășune în izlazul satului.

De ce e oare izlazul izlaz, dacă nu pentru ca să-l pască vițeluțele oamenilor?

Păștea dar vițeluța lui Păcală, păștea, și cu cât mai mult păștea, cu atâta mai vârtos creștea, încât nu era în tot satul vițea care s-o întrecă, iar când ajunse și ea vițea, nici juncile nu se puteau potrivi cu ea.

— Măi! ziceau vecinele lui Păcală, ce lucru să mai fie și ăsta? Viteaua asta le întrece pe toate! Ce-i va fi dând oare să mănânce? Ce soi o fi de crește așa de frumos?

Nu era nici soiul vreun soi deosebit, nici hrana mai de-a cătarea; viteaua era însă viteaua lui Păcală, iar Păcală își căuta de treabă, n-avea vreme s-o mai păzească și să nu rupă câteodată și din holdele oamenilor.

(Ioan Slavici – ***Păcală în satul lui***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al expresiilor/ locuțiunilor: *fără de nicio treabă, (oameni) de treabă.* **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării cratimei în structura *n-au nimic* din fragmentul dat. **6 puncte**
3. Transformă dialogul din textul dat în vorbire indirectă. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale personajului Păcală, existente în textul dat. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

5. Explică, în 3-5 rânduri, atitudinea (de aprobare/ dezaprobare) a naratorului față de Păcală, sugerată în ultimul enunț din fragment. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să argumentezi apartenența la genul epic a fragmentului de mai sus. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să numeşti patru dintre caracteristicile genului epic, care se întâlnesc în fragmentul dat; **4 puncte**

– să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Obiceiurile legate de Sânziene se pierd în negura timpurilor. Sunt datini autohtone, al căror nume originar dac s-a pierdut. S-a păstrat cel roman, Sânziana, de la Sancta Diana (care circulă şi azi în Ardeal), şi cel slav, Drăgaica (venit mai târziu şi care circulă în Muntenia şi Oltenia).

Sărbătoarea de Sânziene (ținută pe 24 iunie, de ziua naşterii Sfântului Ioan Botezătorul) e legată de cultul recoltei, al vegetației [...]. *Sânzienele sunt plante cu flori galbene-aurii şi plăcut mirositoare. Cresc prin livezi, păşuni, margini de păduri şi poieniţe. Însoțite de muzică şi de chiuiturile flăcăilor, fetele adună florile de sânziene în buchete şi împletesc cununi circulare şi cruciforme. Aceste coroniţe şi buchete sunt aduse în sat, unde sunt aşezate pe porți, uşi, ferestre, pe stupi şi chiar în straturile de legume, în credința că ele vor ocroti casa şi gospodăria, aducând totodată noroc, sănătate şi belşug.*

[...] *Sânzienele erau socotite de tinerele fete şi un mijloc de a-şi afla ursitul şi timpul când se vor mărita. Cununile bărbaților, împletite în formă de cruce, iar cele ale fetelor în formă de cerc, sunt aruncate pe casă. Dacă jerbele se opresc pe acoperiş, e semn de nuntă, iar dacă nu, ursitul sau ursita mai trebuie aşteptați.*

(Gabriela Barbu, ***Sânzienele,*** www.enciclopedia-dacica.ro/univers_rominesc)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – tema;
   – proveniența şi data obiceiului;
   – originea denumirilor obiceiului pe teritoriul românesc. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

2. Selectează, din paragrafe distincte, două secvențe/ fragmente de text cu informații despre scopul împletirii cununilor de sânziene de către fete. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
În textul de mai sus, elementele de relație care introduc propoziții subordonate atributive sunt:
a. *care, că, când;*
b. *care, că, dacă;*
c. *al căror, unde, dacă.*

4. Selectează din enunțul *Obiceiurile legate de Sânziene se pierd în negura timpurilor* trei substantive cu funcții sintactice diferite, precizând pentru fiecare funcția, genul, numărul și cazul. **6 puncte**

B. Imaginează-ți că te afli în vacanța de vară, într-un sat la bunici, unde asiști la sărbătoarea de Sânziene.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să descrii participarea tinerilor din sat la sărbătoarea de Sânziene, valorificând informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
– să prezinți, pe scurt, participarea tinerilor din sat la sărbătoarea de Sânziene; **4 puncte**
– să valorifici informațiile din textul de mai sus; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 34

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:
10 iulie
S-a sfârșit școala.
Iar eu sunt sigur că am rămas corigent la matematică. Am rămas corigent pentru că am vrut eu; sau, mai exact, nu am promovat, pentru că nu am vrut.

Scanned with OKEN Scanner

Nu mi-e ruşine. Ştiam de mult că sunt cu desăvârşire lipsit de voinţă. Numai inocenţii mei colegi mă pot socoti un băiat voluntar, pentru că citesc până noaptea târziu cărţi de ştiinţă.

Eu le-am spus că mie-mi place să citesc, nu-mi impun asta.

Dar ei nu au vrut să înţeleagă.

Totul s-a petrecut firesc şi cum era de aşteptat. În cea din urmă lecţie, Vanciu ne-a spus:

— Cei care vor să-şi îndrepte notele să vină peste trei zile la orele două după-amiază, la liceu. Pot să-şi îndrepte orice notă, pentru că îi întreb din materia fiecărui trimestru.

Eu aveam pe toate trimestrele media „insuficient". M-am ridicat pe o bancă şi am strigat către clasă:

— În noaptea asta nu se doarme, băieţi!

Spuneam <u>oricui</u> voia să mă asculte:

— Mă apuc să învăţ la două. Lucrez până la zece noaptea. Mănânc, mă culc, mă scol la două. Lucrez până mâine dimineaţă...

(Mircea Eliade – ***Romanul adolescentului miop***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Menţionează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *voinţă, inocenţi, firesc.* **6 puncte**
2. Alcătuieşte câte un enunţ potrivit cu următoarele cuvinte: *de mult/ demult, ne-a/ nea, numai/ nu mai.* **6 puncte**
3. Transcrie câte un fragment/ o structură pentru fiecare dintre următoarele figuri de stil: un epitet, o enumeraţie. **6 puncte**
4. Precizează două trăsături ale naraţiunii din textul dat. **6 puncte**
5. Explică, în 3-5 rânduri, rolul numeralelor din textul dat. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere de 10-15 rânduri în care să caracterizezi personajul-narator, pe baza fragmentului dat din romanul lui Mircea Eliade. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să precizezi cel puţin două modalităţi/ procedee de caracterizare ale personajului-narator, care se regăsesc în fragmentul dat; **4 puncte**
- să indici cel puţin două trăsături ale personajului-narator, pe care să le ilustrezi cu exemple din text; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limita spaţiului indicat. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenţie textul următor:

Sportul de performanţă se începe de la vârste fragede şi cere dăruire totală şi devotament. Pe lângă acestea, impune sacrificii, disciplină şi muncă de ocnaş. În schimb oferă satisfacţii, glorie şi recunoaştere. Câteodată şi bani. În orice caz, sportul de performanţă este o călătorie care merită fiecare picătură de sudoare. Prima dată când s-a întrezărit o grupare cu caracter sportiv în Sibiu a fost în 1786 şi aceasta a fost asociaţia de tir. A urmat asociaţia de gimnastică şi turism în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, bazinul Neptun şi primul concurs de natație în 1904, primul club de călărie în 1928, şcoala de schi şi cea de patinaj în 1930, victoriile echipei locale de fotbal în Cupa României în 1930 şi 1931 şi la balcaniada din 1986. Acum în Sibiu funcţionează 77 de cluburi şi asociaţii sportive în care activează aproximativ 7 000 de sportivi legitimaţi.

Unul din cele mai importante cluburi, atât prin rezultatele obţinute de-a lungul timpului, cât şi prin consecvenţa cu care lucrează în slujba sportului de performanţă este Clubul Sportiv Şcolar. Aici se pot practica următoarele discipline sportive: gimnastică artistică, baschet, handbal, volei, înot, sărituri în apă, patinaj viteză şi şah. Selecţia sportivilor este un proces continuu, care se desfăşoară pe mai multe etape. Selecţia primară are loc în fiecare toamnă în şcoli, iar pentru sporturi ca gimnastică şi judo selecţia se face şi în grădiniţe. Astfel că, începând cu vârsta de patru ani, fiecare copil care dovedeşte îndemânare în activităţile desfăşurate şi viteză, forţă şi rezistenţă în jocurile la care ia parte, poate păşi pe urmele gimnastei Steliana Nistor spre exemplu, multiplă campioană europeană şi vicecampioană mondială, legitimată până în 2002 la CSS Sibiu. Următoarea etapă de selecţie se face pentru formarea loturilor de juniori, iar selecţia finală deschide doar câtorva sportivi uşa spre sportul de mare performanţă. În momentul actual, CSS are 912 sportivi şi este deservit de 60 de antrenori şi personal auxiliar.

(Teodor Boantă, ***Sportiv de performanţă, caut club,*** ziarul *Sibiul*, www.sibiul.ro)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
– autorul articolului şi publicaţia din care a fost selectat fragmentul de mai sus;
– două condiţii pentru practicarea sportului de performanţă;
– numele unei gimnaste de performanţă de la CSS Sibiu. **6 puncte**

2. Menţionează cele trei etape care sunt parcurse pentru selecţia sportivilor de performanţă. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerinţa: **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Prima propoziție subordonată din textul dat este:
a. subiectivă;
b. predicativă;
c. atributivă.

4. Precizează funcția sintactică, valoarea morfologică și cazul cuvintelor subliniate în enunțul *fiecare copil care dovedește îndemânare în activitățile desfășurate și viteză, forță și rezistență în jocurile la care ia parte, poate păși pe urmele gimnastei Steliana Nistor.* **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți prezinți opinia despre necesitatea practicării unui sport de către elevi. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
– să-ți prezinți opinia despre necesitatea practicării unui sport de către elevi; **4 puncte**
– să evidențiezi calitățile care se dezvoltă prin practicarea unui sport; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 35

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Noaptea visam școala: un palat mare, mare și frumos, ca în basme, cu porți de fier, cu geamlâcuri, cu uși de cleștari, cu ziduri văpsite ca niște icoane [...]

Veni și ziua de Școală domnească. [...]

— Aici e școala.

Școala!...

Mi se opri răsuflarea. Făcui ochii mari. Nu-mi venea să crez. Aceea să fie Școala domnească? Niște case lungi, pitici și dărăpănate. Dar n-avea porți înalte de fer, căci n-avea de loc. În fața școlii, o veche pivniță, plină cu gunoi; în jurul ei, o curte mare cu bălării. [...]

*Joia după prânz nu învățam, era odihna tradițională de la mijlocul săptămânii. Dimineața era ordinea și învățătura practică. Domnul Vucea, însoțit de generalii armați**,

Scanned with OKEN Scanner

întreba pe fiecare în parte o sumedenie de lucruri cu răspunsurile lor ştiute de mai nainte.

— Cum trebuie să vie şcolarul la şcoală?

— Cu lecţiile învăţate.

— Cum trebuie să stea şcolarul în bancă?

— Drept, cu căciula pe spate şi cu ochii pe carte.

— Cum trebuie să meargă şcolarul pe uliţă?

— Liniştit, să nu asmuţă câinii, să nu înjure şi să nu se bată.

— Câte naţii *sunt în Principatele Unite?*

— Mai multe [...].

Se isprăvea şi cu joia.

*Puneam cărţile în ghiozdan, ne rugam pentru „minte, învăţătură şi sănătate, părinţi şi profesori ş-o tuleam la poarcă**, la arşice*** şi la zmeu.*

(Barbu Delavrancea – ***Domnul Vucea***)

Dicţionar

**generalii armaţi* – monitorii clasei (elevi buni la învăţătură care ajutau profesorul la menţinerea disciplinei în clasă).

***poarcă, poarce*, s.f. – joc de copii, la care unul dintre jucători, numit porcar, împinge cu un băţ spre o groapă o minge, o bilă etc., în timp ce ceilalţi jucători încearcă să-i oprească trecerea.

****arşic, arşice*, s.n. – (la pl.) numele unui joc de copii.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Transcrie trei termeni din câmpul lexical al cuvântului *şcoală*. **6 puncte**

2. Subliniază semivocalele din cuvintele: *făcui, aceea, dimineaţa, trebuie, meargă, zmeu*. **6 puncte**

3. Selectează o repetiţie, un epitet şi o enumeraţie din fragmentul dat. **6 puncte**

4. Menţionează două moduri de expunere, existente în textul dat. **6 puncte**

5. Explică, în 3-5 rânduri, atitudinea copilului, sugerată în următorul fragment: *Mi se opri răsuflarea. Făcui ochii mari. Nu-mi venea să crez. Aceea să fie Şcoala domnească?* **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să-ţi exprimi opinia despre şcoala de acum o sută de ani, comparativ cu realitatea actuală, pe baza fragmentului dat. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să-ţi prezinţi opinia despre şcoala de acum o sută de ani, comparativ cu zilele noastre; **4 puncte**

– să valorifici secvenţele din text care ilustrează aspecte ale şcolii din trecut; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Ceea ce a început ca un simplu experiment în 1999, într-un cartier din orașul New Delhi, s-a transformat în decurs de 6 ani într-o adevărată campanie de introducere a calculatoarelor în cât mai multe zone sărace de pe teritoriul Indiei. Cu o finanțare din partea guvernului Indiei și ajutor din partea Băncii Mondiale, s-a ajuns la peste 100 de asfel de locații, iar țări precum Cambodgia, Etiopia sau Filipine au început să fie interesate de acest program.

Experimentul constă în instalarea unui calculator asfel încât doar monitorul și mouse-ul (mai târziu și tastatura) să fie accesibile. Copiii au apoi acces liber la acest calculator, putând face ce vor ei. De la început s-a observat că cei cu vârste cuprinse între 6 și 13 ani sunt foarte interesați de „noua mașinărie", în timp ce populația adultă nu prezintă nicio urmă de interes. Curând, deși nu știau limba engleză, copiii au început să se descurce singuri, au descoperit cum să folosească mouse-ul, cum să navigheze pe internet pentru a căuta știri, poze sau orice alt fel de informații, cum să asculte muzică, să deseneze sau să vizioneze filme. Ceea ce a fost și mai suprinzător a fost faptul că acești copii au reușit să se organizeze singuri ca să utilizeze calculatorul, s-au autoeducat și i-au învățat și pe ceilalți.

Datele prelevate în urma desfășurării acestui experiment au arătat faptul ca acești copii devin mai motivați, se descurcă mult mai bine la școală, au o dorință crescută de a învăța și descoperi lucruri noi.

Studiul ridică multe semne de întrebare cu privire la metodele clasice de predare în școli, unde elevului i se spune mereu ceea ce trebuie să facă, mediu de lucru ce duce adeseori la elevi plictisiți și nemotivați. Prin aceasta, metodele găsite și prezentate de către profesorul Mitra se încadrează în curentele educaționale minim invazive precum metoda Montessori [...].

(Mihai Olteanu – ***Noi metode educaționale – cum pot copiii să învețe singuri***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
– domeniul tematic al articolului;
– informațiile despre desfășurarea experimentului (anul, locul), prezente în fragmentul citat;
– diferența dintre atitudinea copiilor și a adulților față de *„noua mașinărie"*. **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

2. Menționează două efecte pozitive ale experimentului asupra copiilor participanți. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
Ordinea și felul propozițiilor din enunțul *Ceea ce a fost și mai surprinzător a fost faptul că acești copii au reușit să se organizeze singuri ca să utilizeze calculatorul* este:
a. subiectivă, principală, atributivă, completivă directă, circumstanțială de scop;
b. predicativă, principală, atributivă, completivă directă, circumstanțială de scop;
c. completivă directă, principală, atributivă, completivă directă, circumstanțială de scop;

4. Precizează valoarea morfologică și funcția sintactică a cuvintelor din enunțul subliniat în text: *ce vor ei.* **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să povestești o activitate școlară (lecție, atelier, laborator, vizită etc.) la care ai participat cu plăcere pentru că ai fost provocat să descoperi ceva. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să precizezi contextul activității școlare (de exemplu: timp și loc de desfășurare, participanți, disciplina școlară, sarcina de lucru primită); **4 puncte**
– să prezinți etapele activității și impresiile pe care ți le-a produs participarea ta; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 36

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

A fost odată ca niciodată etc.

A fost odată un împărat mare și puternic, și el avea trei feciori. Făcându-se mari, împăratul se gândi fel și chipuri cum să facă să-și însoare copiii ca să fie fericiți. Într-o

Scanned with OKEN Scanner

noapte, nu ştiu ce visă împăratul, că a doua zi, pe mânecate, îşi chemă copiii şi se urcă cu dânşii în pălimarul unui turn ce avea în grădină. Porunci să-şi ia fiecare arcul şi câte o săgeată.

– Trageţi, copii, cu arcul, le zise împăratul, şi unde va cădea săgeata fiecăruia, acolo îi va fi norocul.

Copiii se supuseră fără a cârti câtuşi de puţin, căci ei erau încredinţaţi că tatăl lor ştia ce spune. Traseră, deci, şi săgeata celui mai mare din fii se înfipse în casa unui împărat vecin; a celui de al doilea se înfipse în casa unui boier mare d-ai împăratului; iară săgeata celui mai mic se urcă în naltul cerului. Li se strâmbaseră gâturile uitându-se după dânsa, şi p-aci, p-aci, era să o piarză din ochi. Când, o văzură coborându-se şi se înfipse într-un copaci nalt dintr-o pădure mare.

Se duse fiul cel mare, îşi luă soţie pe fata împăratului vecin şi se întoarse cu dânsa la tatăl său.

Se duse şi cel mijlociu şi se întoarse şi el cu o soţioară mândră şi frumoasă.

Se duse şi cel mic. Cutreieră lumea până ce ajunse la pădurea cea mare unde se lăsase săgeata lui. Bâjbâi el şi orbăcăi p-acolo prin bunget, până ce dete de copaciul în care se înfipsese şi săgeata lui. Acest copaci era nalt şi gros şi bătrân, de când urzise Dumnezeu pământul. Se încovrigă el de dânsul şi se urcă până ce ajunse de se agăţă de o ramură. Şi din ramură în ramură, când atârnat cu mâinile, când cu picioarele încrucişate şi încleştate, ajunse până în vârf. Acolo puse mâna şi-şi luă săgeata. Se dete jos cu sufletul plin de obidă şi de mâhnire, socotind că este sec de noroc, căci, se gândea el, ca ce era să găsească în acel copaci?

(*** – ***Zâna zânelor,*** basm cules de Petre Ispirescu)

Dicţionar

* *bunget, bungeturi,* s.n. – (reg.) pădure deasă şi întunecoasă.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Menţionează un arhaism şi un regionalism din text. **6 puncte**

2. Subliniază diftongii şi vocalele în hiat din următoarele cuvinte: *trei, feciori, soţie.* **6 puncte**

3. Selectează două figuri de stil distincte, remarcate în fragmentul dat, precizând felul lor. **6 puncte**

4. Precizează două trăsături ale genului epic, existente în textul dat. **6 puncte**

5. Explică, în 3-5 rânduri, semnificaţia probei tragerii cu arcul în fragmentul de basm dat. **6 puncte**

B.

Scrie o compunere, de 10-15 rânduri, în care să argumentezi apartenenţa la specia *basmul popular* a fragmentului de mai sus. **12 puncte**

În compunere trebuie:

– să numeşti patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în fragmentul dat; **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– să ilustrezi aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text; **4 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita spațiului indicat. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Sistemul Solar

Planeta Pamânt este o parte a Sistemului Solar, în centrul acestuia aflându-se Soarele ce ocupă 99,86% din întreaga masă a acestui sistem, iar planetele Jupiter și Saturn conțin 90% din masa materiei rămase.

Planeta pe care trăim este a treia de la Soare și face parte din cele patru planete solide. Prima, cea mai apropiată de Soare este Mercur, iar cea de-a doua este Venus, ultima din cele patru planete solide fiind Marte. Cele patru planete gazoase ce fac parte din sistemul nostru solar sunt: Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun. Micuța Pluto, recent scoasă din categoria planetelor și încadrată în categoria planetelor pitice (plutoizi) este în general cea mai depărtată de Soare (în general, deoarece câteodată orbita sa se apropie de Soare mai mult decât Neptun).

Pământul are un singur satelit natural, Luna, iar singura planetă solidă care mai are sateliți naturali este Marte. În schimb, giganții gazoși nu au doar un singur satelit sau doi, ci o întreagă familie, în timp ce Pluto are doar unul.

Asteroizii și meteoriții

În jurul Sistemului Solar se află asteroizii, care câteodată sunt denumiți și planete mici sau planetoizi. Sunt forme neregulate din piatră ce au dimensiuni începând de la 940 de km în diametru (Ceres, cel mai mare asteroid) până la dimensiuni sub 1 km lungime. Bucățile mai mici de resturi se numesc meteoriți.

Cometele

Cele mai spectaculoase obiecte din Sistemul Solar sunt cometele, cu o coadă de milioane de km lungime. An de an sunt descoperite comete, iar asta a dus la constatarea faptului că undeva există un „rezervor", acesta fiind de fapt Norul lui Oort, ce se consideră că se întinde undeva între 30 000 și 100 000 de unități astronomice. Unitatea Astronomică (UA) este considerată a fi distanța dintre Pământ și Soare, echivalentul a 149 597 870 km. În timp ce se apropie de Soare, gheața din comete se topește și formează impresionanta coadă.

(Mihai Marcu – ***Universul. Sistemul Solar***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – domeniul și tema fragmentului;

Scanned with OKEN Scanner

– două tipuri de planete din Sistemul Solar;
– distanța desemnată de o Unitate Astronomică (UA). **6 puncte**

2. Menționează șase tipuri de corpuri cerești care există în Sistemul Solar. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
Propoziția subordonată din fraza *În timp ce se apropie de Soare, gheața din comete se topește și formează impresionanta coadă* este:
a. circumstanțială de timp;
b. circumstanțială de scop;
c. circumstanțială de cauză.

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în text și valoarea lor morfologică. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să prezinți o vizită (reală sau imaginară) la un observator astronomic, valorificând informațiile din textul de mai sus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să prezinți, pe scurt, vizita (reală sau imaginară) realizată la un observator astronomic și însoțită de explicațiile cercetătorilor; **4 puncte**
– să integrezi adecvat în compunerea ta patru informații din articolul dat mai sus; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limită de spațiu indicată. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 37

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

Eram convinsă pe la șase ani că am puteri. Când mama întârzia pe undeva, ajungea să-i rostesc numele de trei ori ca să-și facă apariția. Sau spuneam în gând: până număr la șaizeci, să vină tata! Și n-apucam să termin și el chiar apărea (da' asta numai câteodată!). Sau, pe stradă, uneori, mă jucam de-a vrăjitoarea. Fixam câte un copil și-mi auzeam gândul: „Să cadă!". Și el cădea. Sau mă uitam în ceafa unei femei și îi porunceam: „Întoarce-te!". Și ea chiar se întorcea. Țineam degetele încrucișate

Scanned with OKEN Scanner

la spate. Ocheam o victimă, un bărbat cu o plasă în mână: „Să-ți cadă plasa acum. Acum!". El se uita la mine hipnotizat şi lăsa să-i alunece plasa de parcă ar fi fost făcut din mămăligă. Făceam tot soiul de prostii din astea. E adevărat că nu le nimeream mereu, dar trucul îmi ieşea totuşi. Asta până într-o zi. Căci tot cojocul îşi găseşte acul. Stăteam într-o după-amiază la o coadă. Aveam vreo 14 ani. O fetiță cu mutră de vulpe mă fixa insistent. Mă uitam în jur şi-apoi privirile-mi căzdeau iar pe micuță, care continua să se uite țintă la mine. Ditamai măgăoaia, mi-am pus mintea cu pişpirica şi m-am hotărât să mă uit în ochii ei până o să i se facă ruşine şi-o să cedeze. Da' de unde! Căpoasa, pişpirica îşi bătea joc de mine sau nu ştiu ce era cu ea. Mă privea fără să clipească. Aş fi vrut să zâmbesc, dar nu eram în stare. Aia mică nu glumea deloc. M-am simțit brusc atât de obosită, de neliniştită, încât am ieşit din rând şi am plecat. O simțeam în spatele meu. Mă şi gândeam cum o să-mi poruncească în gând să cad. Ceea ce, bineînțeles, s-a şi întâmplat. În plină zi, în plină vară! Aveam de-a face, se vede treaba, cu-o vrăjitoare mică. Cu astea nu-i bine să-ți pui mintea. Ştiam eu.

(Simona Popescu – **Exuvii*)

Dicționar

**exuvie s.f.* – învelişul rezultat prin năpârlirea şi ieşirea insectelor adulte din pupe.

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *trucul, a fixa.* **6 puncte**

2. Indică rolul utilizării semnului exclamării în structura: *Da' de unde!* **6 puncte**

3. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația credinței copiilor în miracole. **6 puncte**

4. Selectează două figuri de stil diferite prezente în fragmentul de text citat. **6 puncte**

5. Precizează care sunt modurile de expunere utilizate în fragmentul citat. **6 puncte**

B. Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului citat, respectând regulile de alcătuire a unui asemenea tip de compunere. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**

– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**

– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**

– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**

– să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; **2 puncte**

– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Când spui Roma – te gândeşti (fie că ai văzut aievea Cetatea Eternă, într-un moment binecuvântat al vieții tale, fie că o ştii pe dinafară, tot privind prin albume, admirând fotografii ori filme documentare tip „National Geographic") la unul dintre cele mai frumoase oraşe ale lumii! La un izvor viu, fremătător, de Istorie şi Civilizație.

Ne-ar trebui, desigur, zeci de pagini ca să povestim aici tumultuoasa istorie a imperiului roman, a poporului roman, a Romei.

Aşa încât „voi sări" direct în prezent! În prezentul acestui oraş de care mi-a fost dor chiar mai înainte de a-l fi întâlnit „personal". I-am cunoscut magnificiența studiind cărți despre Roma, procurându-mi albume „de artă", i-am văzut splendoarea în nenumărate filme istorice ori în cele aparținând neorealismului italian. Am iubit oraşul ăsta pentru străzile lui, pentru "piazzette"-le lui, pentru fântânile lui magice, pentru monumentele lui grandioase. [...]

Azi, când dai cu ochii de Cetatea Eternă, oraşul pare năpădit de un fel de abur. E prea multă lume peste tot! Nu se mai cheamă „aglomerație" – se cheamă fojgăială. Oraşul ar trebui să fie luat la pas, cu un sentiment de reculegere. Străzile lui înguste, vechi de sute şi sute de ani, ca şi bulevardele croite în ziduri de istorie, ar trebui străbătute cu sfială, cu respect, cu recunoştință pentru lecțiile de Frumos şi Civilizație pe care ni le oferă!

Şi când colo, în celebra „Piață a Spaniei", ale cărei trepte curg de la poalele bisericii Trinita dei Monti, n-ai loc să pui un picior – dară-mi-te... două! Turişti peste turişti de toate neamurile şi vârstele stau îngrămădiți unul într-altul.

(Silvia Kerim, ***Roma - La Dolce Vita...***, în ***Formula As***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
   – autorul;
   – publicația din care a fost selectat fragmentul;
   – informațiile despre oraşul Roma prezente în fragmentul citat. **6 puncte**
2. Selectează structurile/ grupurile de cuvinte care conțin caracteristici ale oraşului Roma. **6 puncte**
3. Notează răspunsul corect pentru cerința: **6 puncte**
   Propoziția subordonată din fraza *Oraşul ar trebui să fie luat la pas, cu un sentiment de reculegere* este:
   a. subiectivă;
   b. predicativă;
   c. atributivă.
4. Precizează funcția sintactică şi modul următoarelor verbe din text: *ar trebui, să povestim, procurând.* **6 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ți exprimi opinia despre importanța documentării în legătură cu un oraș, înainte de a-l vizita. **12 puncte**

În compunerea ta trebuie:
- să-ți prezinți opinia despre importanța documentării în legătură cu un oraș, înainte de a-l vizita; **4 puncte**
- să valorifici secvențele din text care ilustrează cunoașterea de către autoare a unor informații despre orașul Roma, înainte de a-l vizita; **4 puncte**
- să ai o structură adecvată tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate. **2 puncte**

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziției* – 1 p.; *coerența textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuația* – 2 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Varianta 38

Subiectul I (42 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

— Greaca veche și latina au fost în adolescență colacul meu de salvare! Visam să dau diferențele la liceu și să ajung profesor de greacă și latină. Bietul meu tată, nu ți-am povestit asta niciodată, draga mea, mă obligase să merg la școala de preoți pentru că acolo nu se plăteau taxe...

— Mi-ai povestit tu vreodată ceva din viața ta de acolo?

— Îți povestesc acum, uite... Nu voiam în ruptul capului să merg la Seminarul Teologic și bietul tata m-a dus cu sila! [...]

— Vezi că totuși, până la urmă, mi-a prins mai bine decât să fi rămas acasă, să muncesc la câmp! Tata a mers cu mine de mână să mă înscrie, iar eu am plâns de disperare până la gară, el n-avea bani de taxe, dar nici eu nu aveam vocație de preot. Nu m-am consolat niciodată cu viitorul pe care mi-l pregătea Seminarul. Iar pe la 16-17 ani, lectura mea preferată era ***Odiseea****, o știam pe dinafară și vezi că încă o mai știu...*

Înainte să termin Seminarul, mi-am dat diferențele la liceu, adunasem bani meditând un coleg, Anton Dobrotă, fiu de oameni înstăriți care se ținea doar de boroboațe. La liceu am primit bursă, dar, odată intrat acolo, m-am întors, cu 180 de grade, spre biologie, fizică și chimie...

(Gabriela Adameșteanu – ***Întâlnirea***)

Scanned with OKEN Scanner

A.
Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele următoare:

1. Menționează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor: *disperare, a (se) consola.* **6 puncte**
2. Indică rolul utilizării semnului întrebării în enunțul: *— Mi-ai povestit tu vreodată ceva din viața ta de acolo?* **6 puncte**
3. Explică, în maximum 5 rânduri, semnificația respectării propriei vocații în viață. **6 puncte**
4. Selectează o interogație, o metaforă și o exclamație retorică prezente în fragmentul de text citat. **6 puncte**
5. Precizează care sunt modurile de expunere utilizate în fragmentul citat. **6 puncte**

B. Scrie, în maximum 10 rânduri, rezumatul textului citat, respectând regulile de alcătuire a unui asemenea tip de compunere. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

– să respecți fidelitatea față de textul dat; **2 puncte**
– să desprinzi ideile principale ale textului; **2 puncte**
– să prezinți succesiunea întâmplărilor la care participă personajele; **2 puncte**
– să respecți convențiile specifice rezumatului; **2 puncte**
– să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limita de spațiu indicată. **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul următor:

În ce privește Brăila, ea a fost pentru prima oară atestată documentar la 20 ianuarie 1368, un viitor centru comercial – încurajat și „alimentat" de vecinătatea Dunării. Corăbii încărcate cu tot felul de mărfuri veneau din porturi înfloritoare, aflate pe malurile Mării Negre ori ale Mediteranei, descărcând mărfuri alese în prăvăliile prospere ale orașului.

Cu timpul, Brăila devine cel mai mare exportator de cereale al României. Brăileni bogați, iubitori de neam și de țară, se îngrijesc să-i asigure rețele de căi ferate, să-i modernizeze aspectul, să-i extindă capacitățile portuare... Autoritățile locale își dau și ele concursul pentru înflorirea orașului... Un mare român, Dumitru Ionescu, om bogat, ajuns primar al urbei, lasă Brăilei prin testament comori de preț, adică întreaga averea sa! Din banii lui se vor construi ori reconstrui spitale, biserici, se vor oferi burse, se vor înființa școli, biblioteci comunale, se vor acorda ajutoare permanente săracilor – bătrâni și copii. [...]

Darurile lui Dumitru Ionescu luminează și azi la Brăila. Biserici albe, clădiri somptuoase – majoritatea restaurate – sunt vii, în ciuda vremurilor grele pe care le trăim. [...]

Am plecat din Brăila cu un dor nelămurit... Orașul, curat și plin de parcuri, cu palate din alt timp, cu clădiri impozante, boierești, mai toate albe, cu acoperișuri ar-

Scanned with OKEN Scanner

gintii, cu biserici venite din Istorie, cu străzi îngrijite, cu superba lui esplanadă, tot albă, în trepte de marmoră, coborând spre Dunăre – foarte curată şi liniştită, la ceasul când am mâncat într-un restaurant tip vapor, aşezat pe apele ei, [...] oraşul cu oamenii lui normali, care-şi văd de treabă, şi pe care nu pare să-i fi cuprins „criza" morală, m-a făcut să regret că-l părăsesc. Pentru un timp, mi-am trădat marea iubire faţă de Bucureşti.

(Silvia Kerim – ***O iubire pe Dunăre: Brăila,*** în ***Formula As***)

A.

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerinţele următoare:

1. Formulează câte un enunţ în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat:
– autorul;
– publicaţia din care a fost selectat fragmentul;
– informaţiile despre oraşul Brăila prezente în fragmentul citat. **6 puncte**

2. Selectează trei structuri/ grupuri de cuvinte care conţin caracteristici ale oraşului Brăila. **6 puncte**

3. Notează răspunsul corect pentru cerinţa: **6 puncte**
Propoziţia subordonată din fraza *Brăileni bogaţi, iubitori de neam şi de ţară, se îngrijesc să-i asigure reţele de căi ferate* este:
a. completivă directă;
b. completivă indirectă;
c. circumstanţială de scop.

4. Precizează funcţia sintactică a trei pronume selectate din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează o compunere de 10-15 rânduri în care să-ţi exprimi opinia despre importanţa pe care trebuie să o acorde autorităţile locale conservării patrimoniului* propriului oraş. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:
– să-ţi prezinţi opinia despre importanţa pe care trebuie să o acorde autorităţile locale conservării patrimoniului propriului oraş; **4 puncte**
– să valorifici secvenţele din text care ilustrează importanţa acordată de autorităţi conservării patrimoniului Brăilei; **4 puncte**
– să ai o structură adecvată tipului de text şi cerinţei formulate; **2 puncte**
– să te înscrii în limitele de spaţiu indicate. **2 puncte**

Dicţionar

**patrimoniu* s.n. – totalitatea bunurilor care aparţin colectivităţii şi sunt administrate de către organele statului; bun public; moştenire culturală.

NOTĂ! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerinţelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (*unitatea compoziţiei* – 1 p.; *coerenţa textului* – 2 p.; *registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului* – 2 p.; *ortografia* – 3 p.; *punctuaţia* – 2 p.; *aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* – 2 p.).

Scanned with OKEN Scanner

III.
BAREME DE CORECTARE ŞI DE NOTARE

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 1

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: sosind, frumoasă, cândva etc. (2+2+2)

2. (6p.) *-ntinerească, poate, trăiesc, lumea.* (2+2+2)

3. (6p.) *Ionică şi Ileana vieţuiră în fericire cerească, cu dragoste nesfârşită...* (3+3)

4. (6p.) de exemplu: personaje specifice (Ileana Cosânzeana, Făt-Frumos), obiecte fermecate (mărul), formula de încheiere. (3+3)

5. (6p.) brusc, pe neaşteptate, surprinzător etc.(6)

B. (12 p.) Finalul, specific basmului popular, exprimă triumful binelui, reprezentat de fericirea celor doi soţi.

(4 p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parţial)

(4 p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate)

(2 p.) – utilizarea unui conţinut adecvat tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.)

(2 p.) – respectarea limitei minime de spaţiu indicate

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. aproape 40°C;

b. ploi asociate cu rafale puternice de vânt, descărcări electrice şi grindină;

c. aspectul vremii va reveni la normal, chiar dacă precipitaţiile vor fi în continuare deficitare. (2+2+2)

2. (6p.) de exemplu: rafale puternice de vânt; descărcări electrice; grindină. (3+3)

3. (6p.) b.

4. (6p.) substantiv; locuţiune conjuncţională; substantiv. (2+2+2)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.) Fiind vorba de o descriere din perspectiva ta de călător, în realizarea compunerii trebuie să folosești, cu precădere, persoana I.

(4 p.) – descrierea cadrului, cu elemente spațiale și temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(4 p.) – exprimarea impresiilor produse de contemplarea peisajului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2 p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 2

I. (42 de puncte)

A.

1. (**6p.**) *unu, doi, trei* - numeral cardinal; *al doilea* - numeral ordinal (3+3)

2. (**6p.**) Cratima leagă două cuvinte diferite rostite împreună, indică rostirea în ritm rapid etc.

3. (**6p.**) de exemplu: leneş, fricos, temător de pedeapsă, nerăbdător se scape de pedeapsă etc. (3+3)

4. (**6p.**) *prin luna lui mai, aproape de Moşi* (6)

5. (**6p.**) *Smărăndița popei...*: (6)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.) Atenție! la convențiile specifice rezumatului: respectarea fidelității față de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate. Ai în vedere, de asemenea, estetica lucrării/ așezarea în pagină (alineat; scris lizibil) și respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. Emil Racoviță s-a născut în anul 1867;

b. ... Punta Arenas, Țara de Foc;

c. Au stat mai bine de un an. (2+2+2)

2. (6p.) ... va rămâne celebru mai cu seamă pentru descoperirea unei specii necunoscute până atunci, *balena cu cioc*. (6)

3. (6p.) b.

4. (6p.) substantiv comun, pronume relativ, verb auxiliar, verb predicativ, prepoziție simplă (pentru Ac.), substantiv propriu (1+1+1+1+1+1)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.)
(4 p.) – descrierea cadrului, cu elemente spațiale și temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
(4 p.) – descrierea impresiilor exploratorii față de lumea în care trăiesc (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)
(2 p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)
(2 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 3

I. (42 de puncte)
A.
1. (6p.) de exemplu: Mi-a vorbit de împăcarea dintre cei doi. (6)
2. (6p.) Izolează vorbirea indirectă (6)
3. (6p.) de exemplu: necinstit, incorect; abil, viclean etc. (3+3)
4. (6p.) *...Nastratin Hogea,/ Ceartă cu-n vecin având,/ Fuse tras în judecată...* (6)
5. (6p.) Judecătorul i-a dat dreptate lui Nastratin și l-a alungat pe jeluitor. (6)

B. (12p.) Mesajul întâmplării povestite de Anton Pann scoate în evidență modul în care necinstea este sancționată cu aceeași „monedă" de către omul inteligent.
(4p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial)

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. S-a dorit ase afla preocupările copiilor în timpul liber.

b. ... grupul de vârstă al elevilor de 10-14 ani.

c. ... pentru că dezvoltă capacitățile imaginative. (2+2+2)

2. (6p.) Vă plac jocurile pe calculator? (6)

3. (6p.) a.

4. (6p.) substantiv comun, adjectiv variabil cu patru terminații, prepoziție simplă (pentru Ac.), substantiv comun, verb copulativ, adjectiv variabil cu patru terminații (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I, dar și mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4 p.) – descrierea regulilor (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)

(4 p.) – explicarea motivului pentru care practici acest joc (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(4 p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(4 p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

Scanned with OKEN Scanner

– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 4

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: a se pregăti…..; a se vindeca….. (3+3)

2. (6p.) 8 sunete (6)

3. (6p.) se făcea (3+3)

4. (6p.) Transformarea dialogului în vorbire indirectă presupune trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a, la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate (6/4/2)

5. **(6p.)** argumente: formula specifică de început; personaje specifice – cei trei feciori, Smeoaica Pământului, ursitoarele, zâna; obiecte miraculoase – chimirașul; acțiuni miraculoase – se transformă în pasăre; relații specifice între personaje – feciorii cei mari sunt îngâmfați și proști, cel mic este isteț, în ciuda aparențelor care îl arată nevolnic, Smeoaica este rea, zâna este miloasă; polarizarea personajelor – bune/ rele etc. (3+3)

B. (12p.) Atenție! la convențiile specifice rezumatului: respectarea fidelității față de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate. Ai în vedere, de asemenea, estetica lucrării/ așezarea în pagină (alineat; scris lizibil) și respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. de exemplu: Pentru că *știm dacă lumile sunt locuite, ne ducem să văd!*.

b. de exemplu: Deoarece Luna nu evoluează în jurul Pământului pe o traiectorie circulară, ci pe una alungită, așadar distanța între cele două obiecte cosmice nu este mereu aceeași.

c. de exemplu: *Deoarece pe Pământ natura oferă exemple de animale trăind în condiții cu totul diferite.* (2+2+2)

2. (6p.) 3 (6)

3. (6p.) c.

4. (6p.) 5

B. (12p.) În redactarea compunerii este important să pornești de la ideea acceptării neobișnuitul situației propuse de Jules Verne: o călătoie într-un proiectil lansat de un tun uriaș, și nu de o rachetă precum Apollo 11, cu care au zburat Neil Armstrong și Buzz Aldrin, primii pământeni care, la 11 iulie 1969, au pășit pe Lună

(4p.) – enumerarea materialele necesare zborului cosmic în neobișnuitul vehicul; (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)

(4p.) – descrierea calităților necesare unor exploratori care vor întreprinde o călătorie atât deneobișnută; (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)
(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 5

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) e, o, e (2+2+2)
2. (6p.) a chibzui, a cugeta, a judeca; a alerga, a goni: (3+3)
3. (6p.) *prietenul la nevoie se cunoaşte* (6)
4. (6p.) Veselie, mândrie, laşitate (6)
5. (6p.) redactarea rezumatului (6/4/2)

B. (12p.) În realizarea compunerii este bine să ai în vedere *proverbul prietenul la nevoie se cunoaște*, evidențiind, totodată și trăsăturile dominante ale „personajelor": îngîmfarea inițială a purcelului care a considerat în mod greșit că, dacă pare a fi altfel decât semenii săi, nu mai are ce căuta printre aceștia; nepăsarea noilor săi „prieteni", datorată și faptului că, în fond, nu are nimic comun cu ei; conștientizarea, târzie, dar benefică până la urmă a faptului că nu trebuie să-ți judeci semenii după aparențe.

(4p.) – prezentarea mesajului (clar, precis: 4p./ parțial: 2p.)
(4p.) – ilustrarea opiniei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. de exemplu: **Kiks-Ass** (acțiune), **Iubire la Roma** (iubire), **Robin Hood** (aventuri)

b. Iubire la Roma

c. Robin Hood (2+2+2)

2. (6p.) *În rolurile principale apar celebrii actori Russell Crowe și Cate Blanchett, ceea ce reprezintă în mod sigur o garanție a succesului.*

3. (6p.) a (6)

4. (6p.) articol nehotărât, verb copulativ, adjectiv variabil cu patru terminații (2+2+2)

B. (12p.) Fiind vorba despre exprimarea unui punct de vedere personal vei utiliza verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și conclusiv – *pentru că, încât, așadar, așadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate.

(4p.) – exprimarea preferinței pentru unul dintre cele trei filme

(4p.) – motivarea opțiunii (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.)

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 6

Subiectul I (42 de puncte)

A.

(6p.)

1. Sinonim: *cinste* –onoare, *vorbe* –cuvinte, *sfârșită* – terminară.

2. (6p.) Semnului exclamării – redă un îndemn.

3. (6p.) Două figuri de stil: epitetul *părul de aur*, enumerația *oaspeții, curtenii și împăratul*. (3+3)

4. (6p.) Două trăsături ale basmului: cifra magică 12, mama vitregă e pedepsită, cei buni sunt răsplătiți etc. (3+3)

5. (6p.) Semnificația structurii – o masă îmbelșugată ca în basme.

B. (12p.) Finalul basmului ***Doi feți cu stea în frunte*** de Ioan Slavici redă deznodământul: dezvăluirea adevărului, pedepsirea celor răi și repunerea în drepturi a celor buni; sunt prezente elemente miraculoase în portretul feciorilor.

(4p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat (4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial)

(4p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate)

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

1.

(6p.) a. Munții Bucegi şi Piatra Craiului;

b. numele voievodului : Vlad Țepeș, fiul lui Vlad Dracul, domn al Țării Românești, supranumit „Dracula";

c. 19 noiembrie 1377 , Ludovic I de Anjou (rege al Ungariei). (2+2+2)

2. (6p.) *„avea şi atribuții de judecător, dar mai ales militare".*

3. (6p.) b. 3.

4. (6p.) Valoarea morfologică: *prima* – numeral ordinal cu valoare adjectival, *atestare* – substantiv comun, *este* – verb copulativ. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe şi pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – descrierea castelului, pe baza unor informații spațiale şi temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – exprimarea opiniei despre ceea ce face din Castelul Bran o atracție turistică (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului;

Scanned with OKEN Scanner

– ortografia; **2 puncte**
– punctuația; **3 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**
2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 7

Subiectul I (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Antonim: *a sosit* – a plecat, *dimineață* - seara, *vii* - pleci. (3+3+3)

2. (6p.) Cratima leagă două cuvinte diferite rostite împreună, elidează vocala *î* etc.

3. (6p.) Transformarea primei replici în vorbire indirectă.

4. (6p.) Modurile de expunere: narațiune, descriere, dialog. (3+3+3)

5. (6p.) Abu-Hassan crede că visează etc.

B. (12p.) Convenții specifice rezumatului: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate.

De exemplu:

Califul îl duce pe Abu-Hassan adormit la palat şi dă ordin ca a doua zi dimineața toți supușii să se poarte cu omul simplu ca și cum ar fi însuși califul.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat şi rezumatul realizat*- în totalitate: ; 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale:* 2p.*; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale:* 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate*- în totalitate:

Scanned with OKEN Scanner

2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

1. (6p.)

- data şi locul naşterii lui Constantin Brâncuşi: 19 februarie 1876, Hobița;
- țara unde s-a afirmat cu adevărat sculptorul român : Franța;
- denumirea celor trei opere realizate de sculptor în Târgu-Jiu: „Coloana Infinitului", „Poarta sărutului", „Masa tăcerii" (2+2+2).

2. (6p.) *Gândul de a realiza opere şi în țara sa natală nu-i da pace.*

3. (6p.) b.

4. (6p.) Valoarea morfologică: *1935* – numeral cardinal, *această* – adjectiv pronominal demonstrativ, *să se contureze* – verb predicativ. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – descrierea alcătuirii complexului expozițional, folosind informațiile spațiale şi temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – exprimi opinia despre dorința sculptorului de a înalța în țara sa natală o *Coloană a infinitului* (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

Scanned with OKEN Scanner

– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 8

Subiectul I (42 de puncte)

A.
1. Sinonim: *lucii* - lucioase, *agale* - încet, *vor afla* – vor găsi. (2+2+2) **6 puncte**

2. Virgula izolează vorbirea indirectă de vorbirea directă. **6 puncte**
3. *cu pene <u>lucii,</u> Păgubaş de patru lei, desculț.* (2+2+2) **6 puncte**
4. Imagine vizuală *Cârdul tot pe râu trecu* si imagine auditivă *Mac-mac-mac şi ga-ga-ga!* etc. (3+3) **6 puncte**
5. De exemplu: Textul motivează de ce gâștele și rațele se scufundă gălăcioase în apă. (6/4/2) **6 puncte**

B. Textul motivează de ce gâștele și rațele se scufundă gălăcioase în apă, pentru că odeinioară un gâscan și-ar fi pierdut papucii, pe care îi caută neîncetat.

(4p.) – prezentarea mesajului fragmentului dat(4 p. răspuns convingător; 2p. răspuns parțial) **4 p.**
(4p.) – ilustrarea opiniei: (4 p. cu exemple adecvate; 2 p. prezentarea opiniei, fără exemple adecvate) **4 p.**
(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

A.

1. - limitele de la est și de la vest ale Munților Bucegi : la est Valea Prahovei, iar la vest Valea Dâmboviței;

- numărul de subgrupe din Munții Bucegi : 4;

- ce produce formele ciudate în Munții Bucegi: „conglomeratele de roci și de calcarele din care sunt alcătuiți". (2+2+2) **6 puncte**

2. Atracțiile pentru excursioniști vara (*sunt accesibile cele mai interesante trasee montane*) și iarna (*îi răsfață pe iubitorii zăpezii*). (3+3) **6 puncte**

3. a. nume predicativ. **6 puncte**

4. Valoarea morfologică: *Carpații Meridionali* – substantiv propriu compus, *noastră* – adjectiv pronominal posesiv, *vara* – adverb de timp. (2+2+2) **6 puncte**

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – descrierea cadrului montan, cu elemente spațiale și temporale (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – impresiile despre elementele care fac din această zonă muntoasă o atracție turistică (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unui conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei minime de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 9

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *clar, limpede, victorie, biruință* etc. (3+3)

2. (6p.) delimitează vorbirea indirectă.

3. (6p.) de exemplu: Costi dorea să se revanșeze, pentru că fusese de mai multe ori bătut de Trică, ajutat de sora sa. (6/4/2)

4. (6p.) transformarea dialogului în vorbire indirectă: trecerea verbelor şi a pronumelor de la persoana I şi a II-a la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, ortografia şi punctuația adecvate. (6/4/2)

5. (6p.) narațiune, descriere, dialog. (2+2+2)

B. (12p.) caracterizarea directă, de către narator, dar mai ales cea indirectă, prin comportament şi limbaj; mândru, încăpățânat, îndrăzneț, dar respectuos cu învățătorul său; se înțelege foarte bine cu sora sa etc.

(4p.) – precizarea a cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare ale personajului, care se regăsesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – indicarea a cel puțin două trăsături ale personajului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate: claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente (opinie-motivare), dispunerea paragrafelor (2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. dezvelirea plăcii memoriale și a bustului poetului Octavian Goga;

Scanned with OKEN Scanner

b. în fața casei memoriale din Răşinari;
c. cu prilejul împlinirii a şaptezeci de ani de la moartea scriitorului.

2. (6p.) dezvelirea plăcii memoriale, a bustului, discursurile, recitările, sesiunea de comunicări, concursul, premierea învingătorilor.
3. (6p.) c.
4. (6p.) adjectiv substantivizat – subiect; substantiv – complement direct; verb – atribut verbal. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I; pentru explicarea motivelor „înfrângerii", este bine să întrebuinţezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuţiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivităţii: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranţă* etc.; conjuncţii/ locuţiuni conjuncţionale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – prezentarea concurenţilor şi a desfăşurării concursului (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(4p.) – explicarea motivului pentru care nu te-ai ridicat la nivelul „adversarilor" şi al sentimentelor tale faţă de rezultatul concursului (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziţiei; **1 punct**
– coerenţa textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuaţia; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 10

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *poverii, sarcina, vrusei, pricina, dusese, neputincioşi.* (1+1+1+1+1+1)

2. (6p.) de exemplu: *a ajunge cal de poştă, cal de bătaie, o fugă (bună) de cal, la paştele cailor* etc. (2+2+2)

3. (6p.) *O, nemernicul de mine!*

4. (6p.) de exemplu: egoist.

5. (6p.) de exemplu: regretul pentru o greşeală care acum îl va costa scump. (6/4/2)

B. (12p.) Atenţie! la convenţiile specifice rezumatului: respectarea fidelităţii faţă de textul dat; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenţii emoţional-subiective şi fără citate. Ai în vedere, de asemenea, estetica lucrării/ aşezarea în pagină (alineat; scris lizibil) şi respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie şi de punctuaţie.

(2p.) – respectarea fidelităţii faţă de textul dat (concordanţa dintre conţinutul textului dat şi rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parţial: 1p.);

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului (desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.);

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (prezentarea în succesiune logică, esenţializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenţii specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenţii emoţional-subiective şi fără citate – în totalitate: 2p./ parţial: 1p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate: claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– în enunț integrează următoarele informații: picioare scurte, cu gheare ascuțite, codiță subțire, carapace de culoare castanie, cu dungi și pete gălbui.

– se lasă la fund, pe mâl, ca să nu mai poată fi văzută din cauza culorii carapacei.

– încetineala.

2. (6p.) înoată rapid și este greu de observat din cauza culorii carapacei.

3. (6p.) **b.**

4. (6p.) de exemplu: *se întâmplă* – predicat verbal; *scurte* – atribut adjectival; *în țara* – complement circumstanțial de loc. (2+2+2)

B. (12p.) În realizarea compunerii te poți referi la pericolul în care se află numeroase specii de pe glob din cauza poluării, a reducerii habitatelor sau a vânătorii excesive. Poți aduce argumente legate și de apartenența țării noastre la UE și, în consecință, de obligația respectării legilor și a convențiilor europene. Utilizează mijloace lingvistice specifice: verbe de opinie, conectori precum adverbele și locuțiunile adverbiale de mod, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale cu rol argumentativ etc.

(4p.) – prezentarea importanței conservării biodiversității în lumea de azi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – indicarea unor posibile motive pentru protejarea mediului în țara noastră și valorificarea secvențelor din textul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate: claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– punctuația; **2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 11

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) *străluci, prevedere, argintie, călătoare, trecători, înșirate.* (1+1+1+1+1+1)
2. (6p.) de exemplu: păstrarea măsurii versului, conservarea ritmului, dispariția/ elidarea unei vocale, rostirea împreună a celor două cuvinte, dispariția unei silabe etc. (3+3)
3. (6p.) comparații: *Ca fantasme albe plopii înșirați se perd în zare; Soarele rotund și palid se prevede pintre nori/ Ca un vis de tinerețe pintre anii trecători;* repetiție: *Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară!;* epitet: *cumplita iarnă* (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: descriere literară în versuri, înfățișează un aspect din natură, un peisaj, sugerează sentimentele poetului, apelează la elemente de expresivitate artistică etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: *a cerne,* folosit în sens figurat, sugerează curgerea abundentă a zăpezii. (6/4/2)

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie" de lectură, poate fi descifrat pe trei paliere: **a.** indică în mod direct anotimpul descris; **b.** raportat la text, sugerează o anume stare de spirit a poetului: spaima în fața frigului asociat morții; **c.** din punct de vedere expresiv, conferă întregului tablou o senzație de puritate, de prospețime. Mijloace artistice: epitete, inversiuni, comparații, metafore, enumerații.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente:

Scanned with OKEN Scanner

opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.
1. (6p.)
– trebuie să păstrezi *chitanța emisă la cumpărare.*
– *primul cumpărător şi urmaşii acestuia.*
– să apelez *la Biroul cu problemele consumatorului din orașul X, strada XX nr. XXX, ori să telefonați la Serviciul de informații clienți: XXX. XXX. XX. XX*

2. (6p.) Certificatul de garanție pe un an asigură gratuit componente şi servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui *orice componentă a frigiderului* care se defectează din cauza unui viciu de fabricație; certificatul de garanție pe cinci ani asigură gratuit componente şi servicii la domiciliu pentru a repara sau a înlocui *orice piesă a sistemului de răcire* (*compresorul, vaporizatorul, rețeaua de tuburi*) care se defectează din cauza unui viciu de fabricație.

3. (6p.) **b.**

4. (6p.) *firma* – substantiv comun; *noastră* – adjectiv pronominal; *se obligă* – verb; *de garanție* – substantiv comun; *gratuită* – adjectiv variabil cu două terminații; *a defectelor* – substantiv comun. (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) În realizarea compunerii, poți să te referi mai întâi la pericolul în care se află umanitatea din cauza poluării planetei, iar apoi la poluarea din țară sau din localitatea în care trăiești (emisii de gaze provocate de mașini, poluarea industrială, defrișări, reducerea spațiilor verzi, depozitarea neglijentă a deșeurilor etc.). Poți aduce argumente legate și de apartenența țării noastre la UE și, în consecință, de obligația respectării legilor și a convențiilor europene. Utilizează mijloace lingvistice specifice: verbe de opinie, conectori precum adverbele și locuțiunile adverbiale de mod, conjuncțiile și locuțiunile conjuncționale cu rol argumentativ etc.
(4p.) – prezentarea importanței protejării mediului în lumea de azi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(4p.) – indicarea unor posibile motive pentru protejarea mediului în țara noastră (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate: claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziţiei; **1 punct**
– coerenţa textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuaţia; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Varianta 12

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) *jupâneasă vulpe, bietul măgar.* (3+3)
2. (6p.) izolează vocativul.
3. (6p.) *Văzui ce păţi bietul măgar.*
4. (6p.) *orgolios/ violent, înţeleaptă, cinstit/ naiv* (2+2+2)
5. (6p.) omul învaţă din eşecurile celorlalţi. (6/4/2)

B.
(12p.) În argumentare ar trebui să te referi la câteva dintre următoarele aspecte: specie a genului epic, în versuri sau în proză, personaje-animale puse în situaţii omeneşti, alegoria, intenţie satirică/ educativă etc. pe care să le ilustrezi adecvat cu exemple din text. Utilizează verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ şi conclusiv – *pentru că, încât, aşadar, aşadar, în concluzie* etc. Evidenţiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* şi prin alineate.

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) – numirea celor patru caracteristici (1p.+1p.+1p.+1p.);
(4p.) – ilustrarea aceste caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate: claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.
1. (6p.)
– joi, vineri, sâmbătă, duminică.
– ar trebui să mai renunțe la antrenament şi să învețe mai bine.
– sportul.
2. (6p.) *...ar fi bine să renunți la antrenament şi să te pui cu burta pe carte, căci doar astfel te vei revanșa față de familia ta.*
3. (6p.) b.
4. (6p.) de exemplu *...o discuție/ pe care o vei purta cu părinții...* – subordonată atributivă.

B. (12p.) În compunere te poți referi la câteva dintre următoarele trăsături ce rezultă din text: mare amator de sport, orgolios, dar mai puțin dispus să învețe; totuşi, când nu are încotro, este capabil să recupereze rămânerea în urmă şi astfel să-şi mulțumească părinții.
(4p.) – precizarea celor patru trăsături ale capricornului; (1+1+1+1);
(4p.) – ilustrarea acestor trăsături cu exemple adecvate, utilizând şi informațiile din textul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate: claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuaţia; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Varianta 13

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) *cumetriţă, bucuroasă, cumătra, mânioasă, tocătură, ulcior.* (1+1+1+1+1+1)
2. (6p.) *vulpe* – Ac.; *care* – N.; *unei păduri* – G. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: Barza s-a supărat pe vulpe, pentru că nu a putut mânca orezul din farfurie.
4. (6p.) de exemplu: pentru a-i plăti vulpii cu aceeaşi monedă. (6/4/2)
5. (6p.) de exemplu: explică motivul pentru care vulpea şi barza nu mai sunt prietene.

B. (12p.) Modalităţile transformării dialogului în vorbire indirectă sunt precizate chiar în cerinţă.

II. (36 de puncte)

A.
1. (6p.)
– leu, capricorn;
– de exemplu: perseverenţa, puternicul simţ al realităţii, concentrarea asupra esenţialului;
– amabil, deschis, optimist, iubeşte adevărul şi dreptatea.
2. (6p.) de exemplu: *Dacă interesele de moment i-o cer, se orientează după cum bate vântul. Îşi schimbă comportamentul în funcţie de starea de spirit.*
3. (6p.) **a.**
4. (6p.) de exemplu: *Îi plac laudele* din cauza firii sale orgolioase.

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.) Poți alege între un *vărsător* (Goe; Ionel – *Vizită...*), un *berbec* (popa Tanda), o *balanță* (Greuceanu) etc.

(4p.) – precizarea numelui personajului, a titlului textului din care l-ai selectat, a autorului, precum și a motivelor alegerii (1+1+1+1);

(4p.) – ilustrarea trăsăturilor personajului cu exemple adecvate, din textul selectat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate: claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 14

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) *trebuia, vii, vreo, loază, ai, mei, iei.* (3+3)

2. (6p.) de exemplu: *dușmănia, să accepți, niciodată, aproape, să iau, bucurie.* (1+1+1+1+1+1)

3. (6p.) profesorul: *leneș, dobitoc;* vizitatorul: *un băiat prea cumsecade.* (3+3)

4. (6p.) Costică Ionescu.

5. (6p.) *...un băiat dintr-o familie dintre cele mai bune, mi-e rudă.* (3+3)

B. (12p.) Modalitățile transformării dialogului în vorbire indirectă sunt precizate chiar în cerință.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
– de exemplu: Roua le readuce pe pământ, unde apa conține substanțele nutritive necesare trezirii lor la viață;
– Africa de Nord, Italia și Europa Centrală;
– *germeni, ouă de insecte și semințe de plante.*

2. (6p.) *Cețurile atlantice de praf gălbui* [...] *pătrund periodic din arhipelagul Capului Verde.*

3. (6p.) b.

4. (6p.) de exemplu: *Vânturile* și curenții *ascendenți ridică din apele secate legiuni de vietăți microscopice.*

B. (12p.) Având în vedere enunțul inițial, probabil descrierea cea mai potrivită ar fi a unei câmpii uscate de seceta prelungită a verii. Poți înșirui elementele descrierii, de exemplu, în ordinea *aproape – departe* ori *jos – sus*. Poți integra figuri de stil precum personificarea, repetiția, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, enumerația sau antiteza.

(4p.) – ordonarea elementelor tabloului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(4p.) – folosirea celor patru figuri de stil (1+1+1+1);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	**1 punct**
– coerența textului;	**2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	**2 puncte**
– ortografia;	**3 puncte**
– punctuația;	**2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	**2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 15

I. (42 de puncte)

A.

1. **(6p.)** *sperios, singuratice, vultur.* (2+2+2)
2. **(6p.)** Virgula enumeră părți de propoziție de același fel; semnul exclamării indică adresarea directă. (3+3)
3. **(6p.)** de exemplu: epitet – *(apa) sură;* personificare – *pădurea lin suspină;* metaforă – *codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată.* (2+2+2)
4. **(6p.)** de exemplu: *Ș-ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!*
5. **(6p.)** de exemplu: Toamna frunzele codrului au căzut, astfel încât luna poate să-i lumineze cele mai tainice locuri. (6/4/2)

B. (12p.) În compunere trebuie să ai în vedere, de exemplu, faptul că liricul, prin excelență genul subiectivității, al lumii interioare, exprimă sentimentele, trăirile poetului, prezent în mod nemijlocit în creația sa prin intermediul limbajului poetic și al elementelor de expresivitate artistică; mai poți avea în vedere cadrul spațio-temporal (pădure, munte, locuri singuratice, început de toamnă) și atmosfera generală (tristă, melancolică), imaginile vizuale și auditive; mijloace artistice folosite în conturarea atmosferei, de exemplu: aliterația – *sură-i sara,* epitetul (cromatic, personificator, metaforic), personificarea – *pădurea... suspină, vântul sperios;* alternarea persoanei a treia cu persoana a doua, a adresării directe – *Șapte ani de când plecat-ai, zburător cu negre plete,/ Ș-ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!;* evidențierea valorilor expresive ale unor categorii lexico-semantice, de exemplu folosirea unor forme regionale: *sara, vo, farmă.*

(4p.) – precizarea modului de expunere dominant, a genului literar și a trăsăturilor acestuia, identificabile în text (1p.+1p.+1p.+1p.);

(4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de poet (1p.+1p.+1p.+1p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. informarea

b. vara

c. *spray nazal pe bază de apă de mare*

2. (6p.) *plasturi sterili de mărimi diverse care pot fi utilizați pentru orice fel de rană, dar și pentru înțepăturile insectelor; o cremă sau un gel împotriva mânărilor datorate înțepăturilor de insecte.*

3. (6p.) a.

4. (6p.) de exemplu: *este vremea legumelor și a fructelor* proaspete.

B. (12p.) În redactarea compunerii trebuie să folosești, cu precădere, pronume și verbe la persoana întâi și a doua, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului. Integrează indici de spațiu și de timp. Asigură-te că întâmplarea povestită are o desfășurare sau măcar un deznodământ vesel.

(4p.) – informații succinte despre locul și timpul când a avut loc excursia (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea circumstanțelor în care s-a produs întâmplarea la care te vei referi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 16

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *a aduce (pe cineva) la viață, cu prețul vieții, pe viață și pe moarte, cu viață, a fi om de viață, a da viață.* (2+2+2)

2. (6p.) de exemplu: *răcoroasă, mângâioasă, șezătoare, ceresc.* (2+2+2)

3. (6p.) de exemplu: epitet – (*gândire*) *mângâioasă*; comparație – *un foc tainic strălucește/ Ca un ochi roș de balaur*; inversiune – *un lung bucium.* (2+2+2)

4. (6p.) de exemplu: specie a genului liric, descriere literară în versuri, înfățișează un aspect din natură, un peisaj, prin intermediul căruia sunt sugerate sentimentele poetului etc. (3+3)

5. (6p.) de exemplu: *farmec, încântare, emoție* etc.

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie" de lectură, poate fi descifrat pe trei paliere: **a.** oferă în mod direct un indice de timp; **b.** raportat la text, sugerează o anume stare de spirit a privitorului: emoție, farmec; **c.** din punct de vedere expresiv, conferă întregului tablou o impresie de mister. Mijloace artistice: epitete, inversiuni, comparații, metafore, enumerații, interogații retorice.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– informativ și persuasiv;

– de exemplu: *este situat în stațiunea Poiana Brașov;*

– de exemplu: prețul unei camere, mijloace de transport etc.

2. (6p.) *Este clasificat cu patru stele.*

3. (6p.) **b.**

Scanned with OKEN Scanner

4. (6p.) verb la diateza pasivă, prepoziție simplă, numeral cardinal, substantiv.

B. (12p.) de exemplu: poți adăuga informații despre prețul fiecărui tip de cameră, o adresă e-mail, numele unor persoane de contact etc.

(4p.) – două informații suplimentare care completează anunțul (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – folosirea unui limbaj potrivit pentru acest tip de text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 17

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *maiestuoasă, măreață* (3+3)
2. (6p.) izolează substantivul în vocativ; delimitează vorbirea indirectă de vorbirea directă. (3+3)
3. (6p.) comparație: *luneca vântul ca un râu nevăzut; poteca se desface înaintea ta ca o caracatiță;* epitet: *tăcere solemnă; liniște sfântă.* (3+3)
4. (6p.) narațiune, descriere, dialog. (2+2+2)

Scanned with OKEN Scanner

5. (6p.) de exemplu: în trecerea sa pe deasupra pădurii de brad, sunetul abia auzit al vântului, amplificat de vârfurile copacilor, seamănă cu șoapta valurilor unui râu nevăzut. *(6/4/2)*

B. (12p.) În compunere trebuie să scoți în evidență neliniștea călătorului aflat la căderea serii în pustietatea muntelui și să oferi o posibilă soluție la impasul în care se află: de exemplu, să-și improvizeze un adăpost din ramurile unor copaci care să-l ferească de frigul și umezeala nopții sau, poate, să descopere totuși o drum care să-l îndrepte spre un o stână ori o cabană. În descrierea locurilor pe care le străbate drumețul poți integra și figuri de stil precum personificarea, hiperbola, epitetul, comparația, enumerația sau antiteza.

(4p.) – descrierea locului unde se află călătorul, care justifică motivul neliniștii (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea unei soluții plauzibile pentru situația-limită (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. să ofere celor interesați informații despre *starea cărții în România;*

b. 1990-2006;

c. *55%*

2. (6p.) *56% dintre subiecții chestionați într-o anchetă recentă declară că nu au cumpărat nicio carte în ultimul an și 55% nu au citit deloc cărți.*

3. (6p.) **a.**

4. (6p.) adjectiv nehotărât, substantiv, adjectiv posesiv, prepoziție, substantiv, verb. (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) Argumentele Danei: *dezinteresul multora pentru cultură și educație; fără cultură ești un ignorant; fără educație nu poți să reușești în viață.* Argumentele lui Mihai: *nu poți fi sigur de corectitudinea informației; o persoană din două citește totuși; toți colegii de clasă citesc.* În argumentarea ta este bine să întrebuințezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai su-

Scanned with OKEN Scanner

biectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – integrarea, alături de propria părere, a argumentelor celui pe care îl contrazici/ îl aprobi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – folosirea unui limbaj potrivit pentru acest tip de text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) - adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 18

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Cuvinte derivate cu ajutorul sufixelor: *argintie, lămâiță, viforniță*; cuvinte derivate cu ajutorul prefixelor: *împodobit, învie*. (3+3)

2. (6p.) *podoaba*: vocale – *o, a, a*; semivocale – *o*; *se-ndoiesc*: vocale – *e, o, e*; semivocale – *i*; *miazănoapte*: vocale – *a, ă, a*; semivocale – *i, o*. (2+2+2)

3. (6p.) personificare.

4. (6p.) de exemplu: pronume și verbe de persoana I singular și plural (*mi, ascult, simt, ni*), adjectiv pronominal (*noastră*). (3+3)

Scanned with OKEN Scanner

5. (6p.) de exemplu: tristețe, melancolie, jale etc. În redactarea răspunsului este recomandabil să folosești verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; adverbe de mod potrivite exprimării subiectivității evaluative – *posibil, probabil, desigur* etc.; cuvinte cu rol argumentativ – *pentru că, încât, așadar* etc. (6/4/2)

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie" de lectură, poate fi descifrat pe trei paliere: **a.** oferă în mod direct un indice de timp; **b.** raportat la text, anunță de la început sentimentul de tristețe care învăluie poezia; **c.** din punct de vedere expresiv, conferă întregului tablou o impresie de melancolie, de jale, asociind lumea exterioară cu lumea interioară a poetului. Mijloace artistice: personificări, epitete, aliterații.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
   – *Tu vorbești?*
   – *Da' ce-i cu tine?*
   – *Ce problemă?!...*
2. (6p.) nesiguranță.
3. (6p.) **c.**
4. (6p.) interjecție, adverb, conjuncție, verb, prepoziție, substantiv. (1+1+1+1+1+1)

B. (12p.) Motive posibile: nu și-a scris tema pentru acasă, nu a învățat, s-a comportat nepotrivit față de profesor cu o zi înainte și acum îi este jenă să dea ochii cu acesta etc. Limbajul utilizat: informal, familiar. Poți utiliza interjecții, propoziții eliptice, semne de punctuație (..., !, ?, !?, !!) prin care să sugerezi intonația, ritmul vorbirii, pauzele etc.

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) – prezentarea unui motiv al îngrijorării lui Dan (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(4p.) – folosirea unui limbaj potrivit pentru acest tip de text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 19

I. (42 de puncte)

A.
1. **(6p.)** de exemplu: O mâță luase obiceiul (căpătase năravul, se nărăvise) de a merge într-o casă şi de a vâna şoareci.
2. **(6p.)** de exemplu: Atunci pisica, nemaivăzând niciun şoarece ieşind din găuri, se gândi la ce-ar face pentru ca să-i poată scoate.
3. **(6p.)** de exemplu: înțelepciune.
4. **(6p.)** Genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său personal sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă –, a acțiunii, a subiectului şi a momentelor subiectului etc. (3+3)
5. **(6p.)** de exemplu: Omul devine mai înțelept, învățând din experiențele neplăcute ale vieții. (6/4/2)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.) În argumentare ar trebui să te referi la câteva dintre următoarele aspecte: specie a genului epic, în versuri sau în proză, personaje-animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă etc. pe care să le ilustrezi adecvat cu exemple din text. Utilizează verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și conclusiv – *pentru că, încât, așadar, așadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate.

(4p.) – numirea celor două caracteristici și ilustrarea cu exemple din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – argumentarea finalității morale a textului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

a. de exemplu: pentru a stârni curiozitatea.

b. *Lumea Încuiată și cea Magică încep să se împletească.*

c. ***Harry Potter și Prințul Semipur*** *este al șaselea film din seria adaptărilor cărților lui J. K. Rowling.*

2. (6p.) *Cap-de-Mort își întinde puterea atât asupra Încuiaților, cât și asupra lumii vrăjitorilor.*

3. (6p.) **a.**

4. (6p.) subiect: *dragostea și gelozia*; predicat: *plutesc.* (3+3)

B. (12p.) În redactarea răspunsului este obligatoriu să îndeplinești toate cerințele compunerii, deoarece alocarea punctelor se realizează în funcție de acest criteriu.

(4p.) – precizarea titlului și a tipului filmului (2p.+2p.);

(4p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 20

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *senzație, tiranică, panică.* (3+3)

2. (6p.) de exemplu: cratima – dispariția/ elidarea unei vocale, rostirea împreună a celor două silabe, păstrarea măsurii versului, conservarea ritmului etc.; punctul – marchează sfârşitul enunțului. (3+3)

3. (6p.) comparație: *Un salcâm* […]/ *Mândru ca o flamură*; personificare: *Plopii şi răsurile/ Spun…* (3+3)

4. (6p.) rima: încrucişată; măsura: 8 şi 7 silabe. (3+3)

5. (6p.) de exemplu: personificare; descrie adierea atât de uşoară a vântului, încât abia dacă a putut să pună în mişcare puful aproape imponderabil al păpădiilor. (6/4/2)

B. (12p.) Titlul, o posibilă „cheie" de lectură, poate fi descifrat pe trei paliere: **a.** este alcătuit din cuvântul *rapsodie* – scriere lirică în versuri, fantezistă şi sentimentală + *toamnă* – anotimp nostalgic, prevestind moartea naturii; **b.** raportat la text, anunță de la început sentimentul de uşoară tristețe care învăluie poezia; **c.** din punct de vedere expresiv, sugerează muzicalitatea interioară a versurilor. Mijloace artistice: în primul rând personificări şi, de asemenea, epitete.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu şi conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.
1. (6p.)
– ... *sud-estul Europei...*
– *paralela de 45°*
– temperată.
2. (6p.) informare.
3. (6p.) c.
4. (6p.) *Teritoriul, țării, sud-estul, paralelei.*

B. (12p.) sinonime: *teritoriu* – zonă, meleag, regiune; *țară* – stat, patrie; *sud* – miazăzi; *est* – răsărit, orient, soare-răsare; *vest* – apus, asfințit; *nord* – miazănoapte. Poți integra figuri de stil precum repetiția, metafora, epitetul, comparația, enumerația.
(4p.) – ordonarea elementelor componente ale tabloului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(4p.) – folosirea celor patru figuri de stil diferite (1p.+1p.+1p.+1p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– punctuația; **2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 21

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) de exemplu: …*mai* renunță…
2. (6p.) Marchează căderea accidentală în rostire a unui sunet.
3. (6p.) expoziționea.
4. (6p.) de exemplu: moşul – pofticios, naiv etc.; baba – avară, rea etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: să facă rost de bani pentru a-i aduce moşului ori să-şi găsească alt stăpân. (6/4/2)

B. (12p.) convenții specifice: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (Concordanța dintre conținutul textului dat şi rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (Desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (Prezentarea în succesiune logică, esențializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente:

Scanned with OKEN Scanner

opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– fasole, pepeni;

– Sunt bogate în betacaroten;

– pepenii verzi și galbeni.

2. (6p.) informarea.

3. (6p.) a.

4. (6p.) de exemplu: Nu rata întâlnirea/ pentru că vei regreta.

B. (12p.) Utilizează verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și conclusiv – *pentru că, încât, așadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate. Exemplifică-ți opinia, folosind și extrase din text.

(4p.) – prezentarea calităților (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – argumentarea în favoarea unei diete bogate în legume și fructe (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 22

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *a avea zile, de la o zi la alta, din zi în zi, a face cuiva zile fripte* etc. (2+2+2)
2. (6p.) *muntelui*: vocale – u, e, u; semivocale – i; *două*: vocale – o, ă; semivocale – u; *obișnuiau*: vocale – o, i, u, a; semivocale – i, u. (2+2+2)
3. (6p.) *vacanța mare, decenii, săptămâni, înainte-de-amiază, seara.* (1+1+1+1+1+1)
4. (6p.) narațiunea, descrierea. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: prezența indicilor de spațiu și de timp, indicarea personajelor. (6/4/2)

B. (12p.) Convenții specifice: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (Concordanța dintre conținutul textului dat și rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.);

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului (Desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea inadecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.);

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (Prezentarea în succesiune logică, esențializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului (Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate: claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– alauda arvensis;

– 6-12 pui;

– din Europa până în nordul Africii şi sud-vestul Asiei.

2. (6p.) Oferă informaţii despre ciocârlia de câmp.

3. (6p.) **a.**

4. (6p.) indicativ prezent.(3+3)

B. (12p.) Sinonime: *mascul* – bărbătuş; *zbor* – planare, plutire; *înălţime* – altitudine; *cuib* – adăpost. Poţi integra figuri de stil precum repetiţia, metafora, epitetul, comparaţia, enumeraţia.

(4p.) – ordonarea elementelor componente ale tabloului (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(4p.) – folosirea celor patru figuri de stil (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei de spaţiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziţiei; **1 punct**

– coerenţa textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuaţia; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 23

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *a avea tragere de inimă, cu inimă ușoară, din toată inima etc.; a rămâne cu buzele umflate, a rămâne de căruță, a rămâne pe dinafară* etc. (3+3)

2. (6p.) *ăl, îmblat, lungiș.* (2+2+2)

3. (6p.) expozițione.

4. (6p.) are *inima rece.*

5. (6p.) de exemplu: peste tot, pretutindeni, în toată țara etc. (6/4/2)

B. (12p.) Caracteristici ale baladei: de exemplu: este o creație epică, în versuri; fiind o creație populară, este orală, anonimă, colectivă, sincretică; conține situații/ întâmplări ieşite din comun; permite interferențe ale epicului cu liricul etc.

(4p.) – precizarea celor două caracteristici ale baladei populare, ca specie literară (3p.+3p.);

(4p.) – ilustrarea aceste caracteristici cu exemple din textul ales (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitei de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– apă curentă, canalizare, lumină electrică, telefon, încălzire cu lemne, cărbuni, petrol, boiler electric;

– pentru încălzirea din timpul iernii;

– se cumpăra combustibilul necesar încălzirii din timpul iernii.

2. (6p.) *străzile Negoiul şi Meşterul Manole, marginea Bucureştiului; 1926, vara, iarna.*

Scanned with OKEN Scanner

3. (6p.) a.
4. (6p.) atribut adjectival exprimat prin adjectiv propriu-zis; predicat verbal exprimat prin verb la diateza pasivă. (3+3)

B. (12p.) Poți înșirui elementele descrierii, de exemplu, în ordinea *departe* (localitatea/ cartierul, strada) – *aproape* (casa) ori *afară* (curtea) – *înăuntru* (interiorul locuinței). Poți integra figuri de stil precum repetiția, epitetul, comparația, enumerația.

(4p.) – indici de spațiu și de timp (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – enumerarea elementelor care compun locuința (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 24

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) Termenii din text: *a visat, visătorul*; cuvântul de bază: *vis*. (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: rostirea împreună a două cuvinte diferite; apariția unui diftong; rostirea mai rapidă. (3+3)

Scanned with OKEN Scanner

3. (6p.) de exemplu: metafora *mătasa-i*, personificarea *se frământă în mătasa-i un păianjen* etc. (3+3)
4. (6p.) de exemplu: exprimarea în mod direct a sentimentelor autorului prin vocea eului liric, eul liric/ mărcile lingvistice ale subiectivității/ comunicarea la persoana I singular, monologul liric, prezența unor procedee de expresivitate artistică etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: contemplarea zbaterii păianjenului este pretext pentru reflecția eului liric asupra insectei care sugerează, prin aspirația sa spre înălțimi, idealismul poetului; interogația retorică, personificarea, imaginea vizuală etc. (6/4/2)

B. (12p.) De exemplu: titlul ***Visătorul*** se referă simultan la două ființe – atât păianjenul, care încearcă imposibilul, cățărându-se pe firul său de mătase la cer, cât și omul, poetul, care aspiră spre absolut pe „firul" gândului.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu și conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
   – Aurelia Cosma, Doina Ișfănoni;
   – *Al. Odobescu;*
   – de exemplu: *Specialiștii și studenții, oameni de cultură și artă, 130 de meșteri populari veniți din satele de unde erau aduse casele și 1 100 muncitori (zidari, tâmplari, dulgheri, pictori de construcții etc.).*
2. (6p.) *Astăzi Muzeul Satului se întinde pe o suprafață de 10 ha, cu 71 de complexe, cu 317 construcții diferite.* (2+2+2)
3. (6p.) **c.**
4. (6p.) complement circumstanțial de mod – diateza activă; predicat verbal – diateza pasivă; predicat verbal – diateza reflexivă.

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I pentru a releva propriile impresii produse de vizită, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuţiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivităţii: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranţă* etc.; conjuncţii/ locuţiuni conjuncţionale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerinţă, valorificând informaţii din textul dat.

(4p.) – descrierea Muzeului Satului din Bucureşti, cu elemente spaţiale (imaginea de ansamblu, clădirile componente şi detaliile) şi temporale (anotimpul, momentul zilei) (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(4p.) – prezentarea impresiilor proprii despre elementele care fac din acest muzeu o atracţie turistică (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziţiei;	**1 punct**
– coerenţa textului;	**2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului;	**2 puncte**
– ortografia;	**3 puncte**
– punctuaţia;	**2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	**2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Varianta 25

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu, termenii neologici din text: *solemnă, imens, aspiraţie*; sinonime: sacră/ profundă/ gravă, uriaş, năzuinţă. (1+1+1+1+1+1)

Scanned with OKEN Scanner

2. (6p.) de exemplu: *li-niş-te, so-lem-nă, mi-li-oa-ne, as-pi-ra-ți-e, ulmi, di-vi-ni-ta-te.* (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: o enumerație – *Brazi, paltini, ulmi, stejari* –, o comparație *Lemnul ca o aspirație a pământului* – şi un epitet – *(liniște) solemnă* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: *Unde plec, Doamne?*
5. (6p.) de exemplu: relația dintre om şi natură, dintre planul subiectiv, al eului efemer şi planul obiectiv, al naturii, redat de pădurea personificată poate fi sugerată de metafora *cercuri*, ce desemnează timpul care trece etc. (6/4/2)

B. (12p.) De exemplu: titlul ***Pădurea*** desemnează cadrul natural descris în poezia lui Marin Sorescu, dar are valoare simbolică pentru motivul legăturii dintre om şi natură, dar şi al trecerii ireversibile a timpului, al efemerității omului în raport cu ritmul amplu al existenței naturii.

(4p.) – ilustrarea, cu exemple adecvate, a relației dintre titlu şi conținutul poeziei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea a două mijloace artistice prin care este susținută ideea sugerată de titlu (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
   – Aristide N. Popescu;
   – câinele ca ajutor al omului în situații dificile;
   – de exemplu: pentru a aproviziona stațiunile meteorologice; în caz de accident în zona polară, când supraviețuitorii ar muri pe banchiză, de foame şi frig.
2. (6p.) *pentru tras cărucioare cu mărfuri, ca însoțitor al nevăzătorilor; „câinii-paraşută"* etc. (2+2+2)
3. (6p.) **b.**
4. (6p.) *a fost utilizat* - predicat verbal, verb predicativ; *din Herculanum* – atribut substantival, substantiv propriu; *a devenit foarte rară* – predicat nominal, verb predicativ copulativ + nume predicativ/ adjectiv.

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.) În redactarea compunerii trebuie să folosești pronume și verbe la persoana a III-a, adecvate unei narațiuni, sau la persoana I, dacă alegi să realizezi relatarea din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului. Integrează indici de spațiu și de timp. E de preferat ca întâmplarea povestită să aibă un deznodământ fericit. Poți utiliza informații din textul dat.

În exprimarea propriei opinii, poți să folosești verbe și pronume la persoana I, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a întâmplării (reale sau imaginare) prin care trece un câine pentru salva un om (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea propriei opinii despre cele întâmplate (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 26

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *ferecate* – descuiate, *împovărate* – despovărate/ uşurate, *bătrân* – tânăr. (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: virgula izolează substantive în vocativ etc.
3. (6p.) de exemplu: o metaforă *Spaimele răscrucilor* – o repetiție *Nu s-arată şir de care,/ Şir de care ferecate* –, o personificare – *Codrule, bătrânule!/ Scutură-ți tu pletele* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: măsura de 7-8 silabe, ritmul trohaic, rima pereche. (2+2+2)
5. (6p.) de exemplu: personificarea codrului, înfățişat ca un bătrân înțelept, protector şi stăpân al cetelor de haiduci ilustrează motivul specific folclorului al comuniunii dintre om şi natură etc. (6/4/2)

B. (12p.) De exemplu: motivului literar al comuniunii dintre om şi natură în poezia ***Cântec vechi*** se realizează prin personificarea codrului şi prin modul de expunere (monolog liric adresat), dar şi prin procedeele artistice utilizate, imitând doinele populare.

(4p.) – precizarea genului liric şi trăsăturile acestuia: exprimarea în mod direct a sentimentelor autorului prin vocea eului liric, eul liric/ mărcile lingvistice ale subiectivității/ comunicarea la persoana I singular, monologul liric, prezența unor procedee de expresivitate artistică etc. (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– ***Panorame. Pădurea tropicală; Viața în pădurea tropicală;***

Scanned with OKEN Scanner

– Editura Art;
– *Datorită căldurii din tot timpul anului şi precipitaţiilor bogate.*

2. (6p.) *în bazinul Amazonului din America de Sud, în America Centrală, Africa Centrală şi de Vest, sud-estul Asiei şi estul Madagascarului*
3. (6p.) **c.**
4. (6p.) atribute adjectivale; *bogate* – adjectiv la gradul pozitiv; *cele mai întinse* – grad superlativ relativ; *foarte multe* – superlativ absolut.

B. (12p.) În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I pentru exprimarea opiniei, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuţiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivităţii: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranţă* etc.; conjuncţii/ locuţiuni conjuncţionale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerinţă, valorificând informaţii din textul dat.

(4p.) – prezentarea opiniei despre importanţa protejării pădurii tropicale în lumea de azi (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(4p.) – valorificarea secvenţelor de text care ilustrează necesitatea protejării pădurii tropicale de exploatarea forestieră haotică (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziţiei;	**1 punct**
– coerenţa textului;	**2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului;	**2 puncte**
– ortografia;	**3 puncte**
– punctuaţia;	**2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	**2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 27

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: două cuvinte formate prin derivare – *nemărginire, stufoşi;* un cuvânt format prin conversiune – *mărginitul.* (2+2+2)
2. (6p.) de exemplu: virgulele izolează vorbirea indirectă de vorbirea directă, o propoziție principală incidentă etc.
3. (6p.) de exemplu: o antiteză – *Sus nemărginire-albastră, jos e mărginitul verde* – o enumerație – *şi zi şi noapte, şi pe luna şi pe soare* – şi o personificare – *Stânca zice gârlei* etc. (2+2+2)
4. (6p.) două trăsături ale pastelului, de exemplu: coordonate spațio-temporale, tablou/ descrierea unui colț din natură, imagini artistice, exprimarea unui sentiment al privitorului. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: dialogul dintre *stâncă* şi *gârlă* valorifică personificarea şi antiteza pentru a exprima opoziția dintre două condiții universale, şi anume dintre moarte/ încremenire/ rezistență la timp şi viață/mişcare, curgere continuă/ efemeritate, schimbare perpetuă etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu: trăsături ale genului liric sunt exprimarea în mod direct a sentimentelor autorului prin vocea eului liric, eul liric/ mărcile lingvistice ale subiectivității/ comunicarea la persoana I singular, monologul liric, prezența unor procedee de expresivitate artistică etc.

(2p.) – precizarea a două trăsături ale genului liric (2+2);
(2p.) – ilustrarea caracteristicilor genului liric cu exemple extrase din text (convingător, adecvat: 2p./ parțial: 1p.);
(2p.) – explicarea modului prin care se face simțită prezența eului liric (convingător, adecvat: 2p./ parțial: 1p.);
(2p.) – prezentarea rolului mijloacelor artistice din text în conturarea ideii poetice (convingător, adecvat: 2p./ parțial: 1p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– *Prezentarea județului Maramureș;*

– prezentarea unei regiuni geografice cu scop turistic;

– *folosirea lemnului în construcții și costumele tradiționale purtate în zilele de sărbătoare.*

2. (6p.) *zona montană ocupa 43 %, cu Munții Rodna și Masivul Pietrosul – cel mai înalt din Carpații Orientali – și zona vulcanică cu Munții Gutâi și Țibleș; Depresiunea Maramureșului, cea mai mare din România* etc. (2+2+2)

3. (6p.) c.

4. (6p.) *acest* – adjectiv pronominal demonstrativ, atribut adjectival; *cu mii* – numeral cardinal precedat de prepoziție, complement circumstanțial de timp; *de ani* – substantiv comun precedat de prepoziție, atribut substantival prepozițional.

B. (12p.)

Ai de realizat o descriere literară a unui peisaj (de munte/ de deal/ de câmpie), care te-a impresionat în călătoriile tale. Poți folosi informații din textul dat și poți situa călătoria în spațiul maramureșean preferat în urma lecturii acestui text (munte, depresiune etc.).

(4p.) – înfățișarea unor elemente spațiale și temporale tabloului, de la imaginea de ansamblu la detalii (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – utilizarea a patru modalități artistice (imagini artistice, figuri de stil) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– punctuația; **2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 28

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: tristețe, întristare, întristat etc. (2+2+2)

2. (6p.) *mă-ias-tra, din-a-afa-ră/ din-a-fa-ră, noap-tea, vieți, trud-ni-ca.* (1+1+1+1+1+1)

3. (6p.) de exemplu: două metafore – *eterni luceferi, potop de negre gânduri*; epitet – *(ochii) gânditori și galeși* etc. (2+2+2)

4. (6p.) de exemplu: *măiastra-ți carte, tristei... vieți, ochii gânditori.* (3+3)

5. (6p.) de exemplu: elementele naturii *întunecații nouri* și *vârful de munte* servesc analogiei cu viața poetului, ele desemnând metaforic dificultățile efemere ale vieții, respectiv măreția și veșnicia creației sale etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu: portretul literar are ca subiect aici personalitatea poetului Mihai Eminescu, față de care Al. Vlahuță are profunde sentimente de admirație, exprimate în mod direct prin vocea eului liric, prin alternarea persoanei I și a II-a singular, într-un dialog imaginar, de fapt un monolog adresat; trăsăturile poetului sunt surprinse în imagini artistice, cu ajutorul figurilor de stil etc.;

(4p.) – precizarea trăsăturilor modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
- Anca Iordăchescu;
- protecția mediului;
- *Acest tip de poluare a redus posibilitatea omului de a vedea stelele şi are un impact negativ asupra vieții în sălbăticie.*

2. (6p.) *Lăsați noaptea să fie noapte!*

3. (6p.) **c.**

4. (6p.) *în jos* – locuțiune adverbială, atribut adverbial; *a razelor* – substantiv comun, atribut substantival genitival; *emise* – adjectiv, atribut adjectival. (2+2+2)

B. (12p.)

În compunere poți arăta efectele negative pe care le are poluarea luminoasă asupra vieții păsărilor migratoare şi a plantelor din oraşe, pornind chiar de la compararea cu situația obişnuită a iluminării publice care pătrunde în cameră şi ne deranjează somnul. Vei insista asupra necesității conştientizării de către oameni a efectului perturbator pentru viață al acestei forme de poluare.

Aminteşte în compunere de modalitățile de protecție ale cerului nopții de poluarea luminoasă, indicate în textul dat: *proiectarea în jos a razelor de lumină emise de obiectele de iluminat public; eliminarea iluminatului inutil.*

În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I pentru exprimarea opiniei, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.; trebuie să descrii elementele indicate în cerință, valorificând informații din textul dat.

(4p.) – prezentarea opiniei despre importanța protejării cerului nopții de poluarea luminoasă în lumea de azi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – indicarea unor posibile motive şi modalități de protecție ale cerului nopții de poluarea luminoasă în țara noastră (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 29

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) de exemplu: Am recunoscut un complement direct în fraza dată. Am cumpărat sare. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: hiat în *miniatură*, două cuvinte care conțin diftong – *scaiete, coboară*. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: o enumerație – *Mic, elastic şi urgent* – o comparație – *Ca o minge se prăvale* – un epitet – *țarinile moarte* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: *țarinile moarte, un scaiete zăpăcit, neagra arătură*. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: versul redă prin repetiție rapiditatea fugii iepurelui, care apare şi dispare iute din raza vizuală a vânătorului etc. (6/4/2)

B. (12p.)
De exemplu: portretul literar are ca subiect aici un iepure, un reprezentant simpatic din lumea necuvântătoarelor, față de care poetul îşi transmite în mod direct sentimentele de compasiune, prin vocea eului liric; trăsăturile iepurelui sunt surprinse în imagini artistice, cu ajutorul figurilor de stil etc.
(4p.) – precizarea trăsăturilor modului de expunere descrierea (de tip portret), existente în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) - prezentarea semnificației a două dintre mijloacele artistice folosite de autor (*figuri de stil, procedee artistice, imagini artistice*) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) - utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) - respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. **(6p.)**
   – festivalul de teatru pentru elevi din județul Iaşi;
   – informare şi persuadare;
   – de exemplu: *Data limită a înscrierilor este 25 februarie; durata minimă a reprezentației unei trupe să nu fie mai scurtă de 15 minute* etc.
2. **(6p.)** *îi ajută să folosească în mod constructiv timpul liber, să ştie cum să-şi controleze emoțiile, gesturile, cum să «citească» o reprezentație teatrală*
3. **(6p.) b.**
4. **(6p.)** un atribut adjectival - *altă*, un predicat nominal – *să nu fie mai scurtă* şi un subiect – *o condiție*. (2+2+2)

B. (12p.)

În compunere poți valorifica informațiile din textul dat şi vei adăuga alte detalii narative necesare: etapele participării la festival ar putea fi decizia trupei de a participa la festival, trimiterea documentelor de înscriere, repetiții, venirea veştii că trupa a fost înscrisă, prezența pe scena festivalului – toate etapele fiind însoțite de emoții şi speranțe; poți imagina chiar şi obținerea unui premiu în cadrul festivalului şi bucuria victoriei.

În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I pentru exprimarea opiniei, dar şi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a etapelor participării la festival, utilizând informațiile din textul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) – descrierea impresiilor provocate de participarea la festival (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 30

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) de exemplu: *mirare* – uimire, *nătărău* – prostănac, *obşteasca* – populară etc. (2+2+2)
2. (6p.) *Îmblă* – umblă, *să primblă* – se plimbă, *streine* – străine. (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: o personificare – *Vrabia-i răspunde* – şi un epitet – *țări streine* etc. (3+3)
4. (6p.) de exemplu: alternarea persoanei I şi a II-a singular, interjecția, propoziții interogative şi exclamative etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: versurile finale constituie morala fabulei care conține un proverb românesc lămuritor pentru semnificația situației de viață înfățişate în restul textului, în dialogul celor două păsări etc. (6/4/2)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.)

De exemplu:

În argumentare ar trebui să te referi la câteva dintre următoarele trăsături ale fabulei: specie a genului epic, în versuri sau în proză, personaje-animale puse în situații omenești, alegoria, intenție satirică/ educativă etc. pe care să le ilustrezi adecvat cu exemple din text. Utilizează verbe de opinie – *a crede, a considera* etc.; cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și conclusiv – *pentru că, încât, așadar, în concluzie* etc. Evidențiază argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând* și prin alineate.

(4p.) – precizarea a patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în poezie (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – ilustrarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– însușirile uimitoare ale păsării colibri relevate cu prilejul unui experiment;

– *în Munții Stâncoși din Canada;*

– de exemplu: *sunt singurele viețăți capabile să zboare cu spatele* etc.

2. (6p.) *păsările, care cântăresc numai 3,2 grame, trebuie să își economisească energia ca să efectueze o migrație de 1 500 km între Canada și Mexic*

3. (6p.) a.

4. (6p.) *aceștia* – subiect, pronume demonstrativ, *decât al nostru* – complement circumstanțial de mod, pronume posesiv, *ceea ce* – subiect, pronume relativ compus. (2+2+2)

B. (12p.)

În compunere poți valorifica informațiile din textul dat, putând alege ca protagonistă chiar pasărea colibri. Întâmplarea poate fi chiar descrierea studiului cercetătorilor sau poți imagina cu totul altceva, de pildă călătoria păsării în timpul *migrației de 1 500 km între Canada și Mexic.* Vei adăuga alte detalii narative și trăsături care să dea viață personajului întruchipat de mica pasăre.

Scanned with OKEN Scanner

Desigur, poți povesti despre o pasăre indigenă, cum sunt cele amintite la partea întâi, şi le poți personifica, aşa cum se întâmplă în fabulă.

Finalul povestirii poate fi vesel sau trist, dar trebuie să fie potrivit tonalității generale a narațiunii.

În realizarea compunerii, vei utiliza fie narațiunea la persoana a III-a, fie, dacă optezi pentru a te „implica", precum un personaj-narator, narațiunea la persoana I. Exprimarea opiniei se realizează cu verbe şi adverbe de opinie şi cu structuri argumentative.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a întâmplării imaginate (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea propriei opinii despre cele întâmplate (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor)- adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 31

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *pustiu* – deşert, *fierbinte* – arzător, *creangă* – ramură etc. (2+2+2)

Scanned with OKEN Scanner

2. (6p.) *de-scriu/des-criu, fier-bin-te, trans-port, vre-o-da-tă/vreo-da-tă, li-mo-nadă, mig-da-le.* (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: o enumerație – *Cu umbră multă și răcoare,/Cu arbori năpădiți de floare* etc., o repetiție – *Sunt toate, toate, ale tale*, și un epitet – *(Ținându-și coada) grațios* etc. (2+2+2)
4. (6p.) de exemplu: elementele cadrului natural sunt pustiul și oaza, imagini artistice vizuale, figuri de stil – enumerația, epitetul; transmiterea prin intermediul descrierii a unor stări sufletești, precum spaima și apoi bucuria etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: versurile notează succint faptele lui Apolodor, care, de bucurie că a găsit apă în deșert, a cântat atât de frumos, încât maimuța din oază l-a răsplătit pentru talentul lui etc. (6/4/2)

B. (12p.)

De exemplu:

În compunere ar trebui să te referi la semnificația personajelor – animale personificate – și a călătoriei în deșert. În scena versificată citată, pinguinul Apolodor călătorește în deșert, lucru neobișnuit, care sugerează dorința specific umană de cunoaștere a tărâmurilor inaccesibile, pericolul și apoi salvarea prin găsirea apei la oază și cântecul de bucurie. Artistul își găsește un admirator în maimuța care îi dăruiește mâncare exotică. Călătoria este un mod de cunoaștere a lumii, dar și a propriilor limite și talente.

Procedeele artistice utilizate sunt: personificarea animalelor, enumerația, epitetul, iar imaginile artistice vizuale (*Cât e nisipul de fierbinte/ Și cum nu vezi măcar un cort)* și auditive (*Iar el cânta fermecător,/ Cu glasul-i dulce, de tenor*) conferă expresivitate tabloului terifiant al deșertului fierbinte și îl portretizează pe protagonist. Modurile de expunere utilizate sunt: narațiunea, descrierea, dialogul.

Poți utiliza verbe de opinie – *a crede, a considera* etc., cuvinte/ structuri cu rol argumentativ și conclusiv – *pentru că, încât, așadar, în concluzie* etc., și poți evidenția argumentele prin structuri de tipul *în primul rând, în al doilea rând,* și prin alineate.

(4p.) – precizarea modurilor de expunere (narațiunea, descrierea, dialogul) și a trăsăturilor acestora, identificabile în text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea semnificației unora dintre mijloacele artistice folosite de autor (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)
   a. lansare de carte, anunț publicitar;
   b. JOI, 22 MARTIE 2007,ORA 14.30, ÎN CADRUL TÂRGULUI B. E., LA SALA POLIVALENTĂ DIN BUCUREŞTI;
   c. *leul Amedeu şi cangurul Ilie.*
2. (6p.) *Se vor organiza concursuri de colorat şi de recitat, copiii îl vor vedea pe Apolodor modelat din baloane şi vor fi pictați pe față în culori strălucitoare!*
3. (6p.) a.
4. (6p.) un numeral ordinal, atribut adjectival – *primul*, un verb la diateza pasivă, predicat verbal – *au fost reeditate*, un adjectiv nehotărât, atribut adjectival – *toate*. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii, trebuie să folosești, cu precădere, pronume și verbe la persoana întâi, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere situarea evenimentului în timp şi spațiu, valorificând indicii din textul citat. Desfăşurarea evenimentului ar trebui să corespundă atât anunțului citat, cât şi celor trei momente principale ale subiectului. Integrează indici de spațiu și de timp. E de preferat ca întâmplarea povestită să aibă o desfășurare sau măcar un deznodământ vesel, dar indiferent de ton, integrează impresiile personale.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a unor informații succinte despre locul, timpul şi desfăşurarea evenimentului (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – prezentarea propriilor impresii despre evenimentul respectiv (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului;

Scanned with OKEN Scanner

– ortografia; **2 puncte**
– punctuația; **3 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**
2 puncte

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 32

I. (42 de puncte)

A.

1. **(6p.)** de exemplu: *fără înconjur, bag de seamă, (îl) lua peste picior* etc. (2+2+2)
2. **(6p.)** de exemplu: nume proprii, nume de persoană și toponime, la începutul unei propoziții/ enunț. (3+3)
3. **(6p.)** transformarea dialogului în vorbire indirectă: trecerea verbelor și a pronumelor de la persoana I și a II-a la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, eliminarea vocativelor, ortografia și punctuația adecvate; de exemplu:
   Anton Lupan îl întrebă pe Ieremia dacă nu ar vrea să pornească împreună la drum, mai ales că, după cât bagă el de seamă, rosturi prea multe nu are acolo, în târg.
   Ieremia îi răspunde domnului că nici în altă parte și îl întreabă încotro o s-o pornească. Domnul răspunde că spre capătul lumii.
4. **(6p.)** de exemplu: adresarea directă, la persoana a II-a, alternarea persoanei I și a II-a singular, substantive în vocativ, interjecții, propoziții exclamative și interogative etc. (3+3)
5. **(6p.)** de exemplu: Anton Lupan tresare la ultimul răspuns dat de Ieremia pentru că „era mai încercat decât bănuise el. Se cuvenea să nu-l mai scape din mâini", întrucât cunoștea bine marea și porturile ei, avea o experiență valoroasă etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Convenții specifice rezumatului: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective și fără citate.

Scanned with OKEN Scanner

De exemplu:

Anton Lupan îi face lui Ieremia propunerea de a călători împreună până la capătul lumii, ceea ce îi provoacă acestuia dorința aventurii. Apoi domnul îl mai întreabă dacă îi e frică de mare şi dacă o cunoaşte. Răspunsul lui Ieremia îi întăreşte dorința lui Anton Lupan de a-l avea drept tovarăş pe încercatul bărbat.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (*Concordanța dintre conținutul textului dat şi rezumatul realizat* – în totalitate: ; 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (*Desprinderea adecvată a ideilor principale*: 2p.; *desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale*: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (*Prezentarea în succesiune logică, esențializată*: 2p./ *prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative*: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului. (*Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate* – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– ***Sarmizegetusa Regia;***

– *Ea ocupă punctul cel mai înalt de pe Dealul Grădiştei, la 1 200 m altitudine.;*

– *Scorilo şi Decebal.*

2. (6p.) *un drum monumental, pavat cu lespezi de calcar; constituind cea mai mare locuire dacică cunoscută.*

3. (6p.) c.

4. (6p.) atribut substantival apozițional, în cazul N – *capitală;* atribut substantival genitival, în cazul G. – *unui patrulater;* atribut substantival prepozițional, în cazul Ac. – *de canalizare.* (2+2+2)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.)

În redactarea compunerii, trebuie să prezinți, pe scurt, contextul călătoriei la cetatea dacică (locul, timpul, participanții, scopul excursiei) şi să descrii aşezarea cetății, principalele părți componente ale cetății şi traseul parcurs în incinta sitului arheologic. Poți integra imagini artistice, figuri de stil şi elemente de subiectivitate, mai ales că relatarea trebuie făcută la persoana I singular, din perspectiva unui participant, real sau imaginar, la excursie.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a contextului călătoriei la cetatea dacică (locul, timpul, participanții, scopul excursiei) (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – descrierea aşezării cetății, principalele părți componente ale cetății şi traseul parcurs în incinta sitului arheologic (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 33

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *fără de nicio treabă* – inutil, *(oameni) de treabă* – buni, cinstiți, cumsecade etc. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: rostirea împreună a două cuvinte diferite, elidarea unei vocale, dispariția unui diftong etc. (3+3)
3. (6p.) transformarea dialogului în vorbire indirectă: trecerea verbelor şi a pronumelor de la persoana I şi a II-a, la persoana a III-a, păstrarea, pe cât e posibil, a cuvintelor vorbitorului, evidențierea replicilor prin verbe care exprimă acțiunea de *a spune*, eliminarea vocativelor, ortografia şi punctuația adecvate.
4. (6p.) de exemplu: nu-şi păzea vițeaua care intra în holdele oamenilor, profitând de munca altora; vrea să-şi facă un rost în satul lui etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: naratorul îl dezaprobă pe Păcală, pentru că îşi lasă vițeaua liberă intenționat, ca să profite de munca altora etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Apartenența la genul epic necesită enumerarea unor trăsături, ilustrate apoi pe baza textului dat: genul epic presupune prezența naratorului, care poate vorbi în numele său personal sau poate face personajele să se exprime în vorbire directă, a acțiunii, a subiectului şi a momentelor subiectului etc.

(4p.) – numirea a patru dintre caracteristicile genului epic, care se întâlnesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – ilustrarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– Sărbătoarea de Sânziene – folclor românesc;

Scanned with OKEN Scanner

– datină autohtonă, pe 24 iunie;
– *Sunt datini autohtone, al căror nume originar dac s-a pierdut. S-a păstrat cel roman, Sânziana, de la Sancta Diana (care circulă şi azi în Ardeal), şi cel slav, Drăgaica (venit mai târziu şi care circulă în Muntenia şi Oltenia).*

2. **(6p.)** *în credința că ele vor ocroti casa şi gospodăria, aducând totodată noroc, sănătate şi belşug; un mijloc de a-şi afla ursitul şi timpul când se vor mărita.*
3. **(6p.) a.**
4. **(6p.)** *Obiceiurile* – subiect, gen neutru, nr. plural, caz N; *în negura* – complement circumstanțial de timp, gen feminin, nr. sg., caz Ac.; *timpurilor* – atribut substantival genitival, gen neutru, nr. pl., cazul genitiv. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii trebuie să prezinți, pe scurt, participarea tinerilor din satul bunicilor tăi la sărbătoarea de Sânziene, valorificând informațiile din textul dat şi să relatezi la persoana I. Poți integra imagini artistice, figuri de stil şi elemente de subiectivitate.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a participării tinerilor din sat la sărbătoarea de Sânziene (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – să valorifici informațiile din textul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 34

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *voință* – hotărâre, *inocenți* – naivi/ nevinovați, *firesc* – natural etc. (3+3)
2. (6p.) alcătuirea celor şase enunțuri. (1+1+1+1+1+1)
3. (6p.) de exemplu: un epitet – *(băiat) voluntar* –, o enumerație – *Mănânc, mă culc, mă scol.* (3+3)
4. (6p.) de exemplu: relatare la persoana I, din perspectiva unui personaj-narator, o succesiune de întâmplări etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: oferă nişte repere temporale, cum e data din jurnal şi împărțirea programului de învățare pe ore de elevul corigent etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Caracterizarea personajului-narator, pe baza fragmentului dat, necesită relevarea unor modalități/ procedee de caracterizare (directă – autocaracterizare, opinia colegilor ; indirectă – limbaj, fapte, gânduri, atitudini) ilustrate cu citate din text, dar şi a unor trăsături care compun portretul unui adolescent corigent pentru că a preferat să studieze domeniile sale de interes, lăudăros şi lipsit de voință în fața corigenței sale.

(4p.) – precizarea a cel puțin două modalități/ procedee de caracterizare ale personajului-narator, care se regăsesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – indicarea a cel puțin două trăsături ale personajului-narator (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– Teodor Boantă, ziarul *Sibiul;*
– *dăruire totală şi devotament;*
– *Steliana Nistor.*

Scanned with OKEN Scanner

2. (6p.) *Selecția primară are loc în fiecare toamnă în școli; Următoarea etapă de selecție se face pentru formarea loturilor de juniori, iar selecția finală deschide doar câtorva sportivi ușa spre sportul de mare performanță.*
3. (6p.) c.
4. (6p.) *fiecare* – atribut adjectival, pronume nehotărât, caz N; *care* – subiect, pronume relativ, caz N; *viteză* – complement direct, substantiv comun, caz Ac. (2+2+2)

B. (12p.)

În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; să întrebuințezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

Opinia ta va susține necesitatea practicării unui sport de către elevi, pentru a avea o dezvoltare fizică armonioasă, îndemânare, forță, viteză în execuția unor mișcări și pentru a-și dezvolta o serie de calități morale, precum devotament, disciplina muncii, tărie de caracter.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a opiniei despre necesitatea practicării unui sport de către elevi (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – evidențierea calităților care se dezvoltă prin practicarea unui sport (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției;	**1 punct**
– coerența textului;	**2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului;	**2 puncte**
– ortografia;	**3 puncte**
– punctuația;	**2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea.	**2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 35

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *lecții, bancă, carte* etc. (2+2+2)

2. (6p.) de exemplu: *făcui, aceea, dimineața, trebuie, meargă, zmeu.* (1+1+1+1+1+1)

3. (6p.) de exemplu: o repetiție – *(un palat) mare, mare* –, un epitet – *mare și frumos* –, o enumerație – *minte, învățătură și sănătate, părinți și profesori.* (2+2+2)

4. (6p.) de exemplu: descrierea, dialogul, narațiunea. (3+3)

5. (6p.) de exemplu: uimirea produsă de contrastul evident între imaginația lui și realitate etc. (6/4/2)

B. (12p.)

În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe și pronume la persoana I; să întrebuințezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

Opinia ta va susține ideea diferenței între cele două etape, trecut-prezent, din punctul de vedere al condițiilor materiale, al conținuturilor învățării și al metodelor didactice.

(4p.) – prezentarea opiniei despre școala de acum o sută de ani, comparativ cu zilele noastre (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – valorificarea unor secvențe din text care ilustrează aspecte ale școlii din trecut (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– noi metode în educația copiilor;

Scanned with OKEN Scanner

– *în 1999, într-un cartier din oraşul New Delhi;*
– *cei cu vârste cuprinse între 6 şi 13 ani sunt foarte interesaţi de „noua maşinărie", în timp ce populaţia adultă nu prezintă nicio urmă de interes.*

2. (6p.) de exemplu: *devin mai motivaţi, se descurcă mult mai bine la şcoală, au o dorinţă crescută de a învăţa şi a descoperi lucruri noi.*
3. (6p.) **b.**
4. (6p.) *ce* – pronume relativ, complement direct, *vor* – verb predicativ, predicat verbal, *ei* – subiect, pronume personal. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii trebuie să foloseşti pronume şi verbe la persoana întâi, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului/ etapele desfăşurării activităţii preferate. Integrează indici de spaţiu şi de timp, precizează participanţii, sarcina de lucru primită etc. Asigură-te că întâmplarea povestită demonstrează că ai participat cu plăcere la activitate.

(4p.) – precizarea contextului activităţii şcolare (de exemplu: timp şi loc de desfăşurare, participanţi, disciplina şcolară, sarcina de lucru primită) (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(4p.) – prezentarea etapelor activităţii şi a impresiilor pe care ţi le-a produs participarea ta (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziţiei; **1 punct**
– coerenţa textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuaţia; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obţine prin împărţirea la 10 a punctajului obţinut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 36

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *bunget, pălimar.* (3+3)
2. (6p.) de exemplu: *trei, feciori, soție.* (2+2+2)
3. (6p.) de exemplu: o repetiție – *p-aci, p-aci* –, un epitet – *(împărat) puternic.* (3+3)
4. (6p.) de exemplu: modul de expunere dominant este narațiunea, succesiunea întâmplărilor, personajele, naratorul etc. (3+3)
5. (6p.) de exemplu: încercarea voiniciei, probă a maturității, necesară înaintea căsătoriei; participă trei fii – procedeul triplicării; prezența supranaturalului în legătură cu fiul cel mic etc. (6/4/2)

B. (12p.)

Basmul popular înfățișează lupta dintre bine şi rău; personajele au puteri supranaturale, visul premonitoriu, motivul probei – aici tragerea cu arcul pentru găsirea ursitei, împăratul cu trei feciori, superioritatea mezinului, formule introductive specifice *A fost odată ca niciodată* etc.

În argumentare poți să întrebuințezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – numirea a patru dintre caracteristicile speciei, care se întâlnesc în fragmentul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – ilustrarea acestor caracteristici, cu ajutorul exemplelor extrase din text (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Scanned with OKEN Scanner

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.)

– astronomie, Sistemul Solar;

– solide şi gazoase;

– *Unitatea Astronomică (UA) este considerată a fi distanța dintre Pământ şi Soare, echivalentul a 149 597 870 km.*

2. (6p.) de exemplu: *plante, sateliți naturali, asteroizi, meteoriți, comete, Soarele* etc.

3. (6p.) **a.**

4. (6p.) *a treia* – nume predicativ, numeral ordinal; *patru* – atribut adjectival, numeral cardinal, *prima* – subiect, numeral ordinal. (2+2+2)

B. (12p.)

În redactarea compunerii trebuie să folosești pronume şi verbe la persoana întâi, căci relatarea o vei realiza din perspectiva ta. Ai în vedere cele trei momente principale ale subiectului/ etapele desfăşurării vizitei. Integrează informații din textul citat în presupusa discuție cu cercetătorii de la observator.

(4p.) – prezentarea vizitei (reale sau imaginare) realizate la un observator astronomic şi însoțită de explicațiile cercetătorilor (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – integrarea adecvată în compunere a patru informații din articolul dat (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.;

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

– coerența textului; **2 puncte**

– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**

– ortografia; **3 puncte**

– punctuația; **2 puncte**

– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

Varianta 37

I. (42 de puncte)

A.

1. (6p.) de exemplu: *scamatoria, a privi.* (3+3)
2. (6p.) de exemplu: semnul exclamării ilustrează prezența unei exclamații retorice.
3. (6p.) de exemplu: Copiii trăiesc, de obicei, într-o lume în care orice este posibil, în care universul real coexistă cu universul fabulos. Credința copiilor că orice este posibil determină reuşita lor în situații care, aparent, nu au o soluție reală. (6/4/2)
4. (6p.) de exemplu: *El se uita la mine hipnotizat* – epitet; *lăsa să-i alunece plasa de parcă ar fi fost făcut din mămăligă* – comparație etc. (3+ 3)
5. (6p.) Răspuns corect: narațiunea şi monologul. (3+ 3)

B. (12p.)

Convenții specifice rezumatului: respectarea fidelității față de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate.

De exemplu:

Naratoarea relatează că în copilărie credea că are puteri de vrăjitoare, că prin puterea gândului poruncea oamenilor ce să facă. La 14 ani, la o coadă, îşi găseşte o rivală mai puternică într-o fetiță care o fixează, apoi o determină să iasă din rând şi să cadă pe stradă fără un motiv natural evident.

(2p.) – respectarea fidelității față de textul dat (Concordanța dintre conținutul textului dat şi rezumatul realizat – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului (Desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (Prezentarea în succesiune logică, esențializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenții specifice rezumatului (Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenții emoțional-subiective şi fără citate – în totalitate: 2p./ parțial: 1p.) **2 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) (2+ 2+ 2)

– *Autoarea articolului citat este Silvia Kerim;*

– *Publicaţia din care a fost selectat articolul este* ***Formula As;***

– Informaţiile despre oraşul Roma prezente în fragmentul citat sunt: *Azi, când dai cu ochii de Cetatea Eternă, oraşul pare năpădit de un fel de abur. E prea multă lume peste tot! Nu se mai cheamă „aglomeraţie" – se cheamă fojgăială. Oraşul ar trebui luat la pas, cu un sentiment de reculegere. Străzile lui înguste, vechi de sute şi sute de ani, ca şi bulevardele croite în ziduri de istorie, ar trebui străbătute cu sfială, cu respect, cu recunoştinţă pentru lecţiile de Frumos şi Civilizaţie pe care ni le oferă!*

2. (6p.) de exemplu: *Cetatea Eternă; unul dintre cele mai frumoase oraşe ale lumii; un izvor viu, fremătător, de Istorie şi Civilizaţie.*

3. (6p.) a.

4. (6p.) *ar trebui* – mod condiţional-optativ, funcţia sintactică de predicat verbal; *să povestim* – mod conjunctiv, funcţia sintactică de predicat verbal, *procurând* – mod gerunziu, funcţia sintactică de complement circumstanţial de mod. (2+2+2)

B. (12p.)

Opinia ta va susţine ideea necesităţii documentării în legătură cu un oraş, înainte de a-l vizita. În realizarea compunerii trebuie să foloseşti verbe şi pronume la persoana I; să întrebuinţezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuţiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivităţii: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranţă* etc.; conjuncţii/ locuţiuni conjuncţionale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a opiniei despre importanţa cunoaşterii unui oraş înainte de a-l vizita (convingător, adecvat: 4p./ parţial: 2p.);

Scanned with OKEN Scanner

(4p.) – valorificarea secvențelor de text care ilustrează cunoașterea de către autoare a orașului Roma înainte de a-l vizita (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);
(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text și cerinței formulate (claritatea și coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);
(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:
12 puncte se acordă pentru:
– unitatea compoziției; **1 punct**
– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Varianta 38

I. (42 de puncte)

A.
1. (6p.) de exemplu: *necaz; a (se) resemna* etc. (3+3)
2. (6p.) de exemplu: semnul întrebării ilustrează prezența unei interogații.
3. (6p.) de exemplu: Este foarte important ca o persoană să-și respecte propria vocație, atunci când își alege o profesie, așa cum se întâmplă cu personajul-narator din fragmentul citat. În caz contrar, intervin frustrările și nemulțumirile, care îl împiedică pe om să lucreze cu dăruire. (6/4/2)
4. (6p.) de exemplu: *Greaca veche și latina au fost în adolescență colacul meu de salvare* – metaforă; *Vezi că totuși, până la urmă, mi-a prins mai bine decât să fi rămas acasă, să muncesc la câmp!* – exclamație retorică etc. (3+ 3)
5. (6p.) răspuns corect: narațiunea și dialogul. (3+ 3)

Scanned with OKEN Scanner

B. (12p.)

Convenţii specifice rezumatului: respectarea fidelităţii faţă de text; relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenţii emoţional-subiective şi fără citate.

De exemplu:

Bărbatul îi povesteşte femeii dragi că greaca veche şi latina l-au salvat în adolescenţă, că tatăl său l-a dat cu forţa la Seminarul Teologic, deşi adolescentul nu avea vocaţie de preot. Apoi a dat diferenţe, pe care le-a plătit cu banii câştigaţi din meditaţii, şi a intrat la un liceu teoretic.

(2p.) – respectarea fidelităţii faţă de textul dat (concordanţa dintre conţinutul textului dat şi rezumatul realizat – în totalitate: ; 2p./ parţial: 1p.)

(2p.) – desprinderea ideilor principale ale textului. (Desprinderea adecvată a ideilor principale: 2p.; desprinderea adecvată sau cu omisiuni a ideilor principale: 1p.)

(2p.) – prezentarea succesiunii întâmplărilor la care participă personajele. (Prezentarea în succesiune logică, esnţializată: 2p./ prezentare cu omisiuni sau cu amănunte nesemnificative: 1p.);

(2p.) – respectarea unor convenţii specifice rezumatului. (Relatarea la persoana a III-a; utilizarea modurilor şi a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, fără dialog inserat; relatarea obiectivă, fără intervenţii emoţional-subiective şi fără citate – în totalitate: 2p./ parţial: 1p.) **2 puncte**

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinţei formulate (claritatea şi coerenţa ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parţial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spaţiu indicate.

II. (36 de puncte)

A.

1. (6p.) (2+ 2+ 2)

– Autoarea articolului citat este Silvia Kerim;

– Publicaţia din care a fost selectat articolul este ***Formula As.;***

– Informaţiile despre oraşul Brăila prezente în fragmentul citat sunt: *Brăila [...] a fost pentru prima oară atestată documentar la 20 ianuarie 1368, un viitor centru comercial – încurajat şi „alimentat" de vecinătatea Dunării. Corăbii încărcate cu tot felul de mărfuri veneau din porturi înfloritoare, aflate*

Scanned with OKEN Scanner

pe malurile Mării Negre ori ale Mediteranei, descărcând mărfuri alese în prăvăliile prospere ale oraşului.
Cu timpul, Brăila devine cel mai mare exportator de cereale al României. Brăileni bogaţi, iubitori de neam şi de ţară, se îngrijesc să-i asigure reţele de căi ferate, să-i modernizeze aspectul, să-i extindă capacităţile portuare... etc.

2. (6p.) *un viitor centru comercial – încurajat şi „alimentat" de vecinătatea Dunării.; cel mai mare exportator de cereale al României; Oraşul, curat şi plin de parcuri [...] cu străzi îngrijite, cu superba lui esplanadă, tot albă, în trepte de marmoră, coborând spre Dunăre – foarte curată şi liniştită, la ceasul când am mâncat într-un restaurant tip vapor, aşezat pe apele ei, [...] oraşul cu oamenii lui normali, care-şi văd de treabă, şi pe care nu pare să-i fi cuprins „criza" morală.*
3. (6p.) **b.**
4. (6p.) *ea* – subiect; *i* – complement indirect; *pe care* – complement direct. (2+2+2)

B. (12p.)

Opinia ta va susține importanța pe care trebuie să o acorde autoritățile locale conservării patrimoniului propriului oraş. În realizarea compunerii trebuie să folosești verbe şi pronume la persoana I; să întrebuințezi mijloace lingvistice specifice, cum ar fi verbele de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/ locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/ locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.

(4p.) – prezentarea, pe scurt, a opiniei despre importanța pe care trebuie să o acorde autoritățile locale conservării patrimoniului propriului oraş (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(4p.) – valorificarea secvențelor de text care ilustrează importanța acordată de autorități conservării patrimoniului Brăilei (convingător, adecvat: 4p./ parțial: 2p.);

(2p.) – utilizarea unei structuri adecvate tipului de text şi cerinței formulate (claritatea şi coerența ideilor, echilibru între componente: opinie-motivare, dispunerea paragrafelor) – (adecvată contextului: 2p./ parțial adecvată: 1p.);

(2p.) – respectarea limitelor de spațiu indicate.

Acordarea punctajului pentru redactare:

12 puncte se acordă pentru:

– unitatea compoziției; **1 punct**

Scanned with OKEN Scanner

– coerența textului; **2 puncte**
– registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului; **2 puncte**
– ortografia; **3 puncte**
– punctuația; **2 puncte**
– aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea. **2 puncte**

Notă. Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se obține prin împărțirea la 10 a punctajului obținut de elev.

Scanned with OKEN Scanner

IV.
ANEXE

- Programa pentru evaluarea națională
- Modele de subiecte postate de M.E.C.
- Bareme de corectare şi notare pentru modelele de subiecte postate de M.E.C.

Scanned with OKEN Scanner

PROGRAMA
pentru disciplina Limba şi Literatura Română
Evaluarea Națională pentru elevii clasei a VIII-a – 2011

I. STATUTUL DISCIPLINEI

Limba şi literatura română are, în cadrul evaluării naționale de la finalul clasei a VIII-a, statut de disciplină obligatorie.

Prezenta programă pentru evaluarea națională de la finalul clasei a VIII-a la disciplina limba şi literatura română vizează evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse şi de exprimare scrisă/ de utilizare corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse. Deoarece competențele sunt definite ca ansambluri de cunoştințe, deprinderi şi atitudini formate în clasele a V-a – a VIII-a, subiectele pentru evaluarea națională vor evalua atât competențele specifice şi conținuturile asociate acestora, conform programei şcolare actualizate pentru clasa a VIII-a (aprobată prin ordinul ministrului educației, cercetării şi inovării cu nr. 5097/ din 09.09.2009), cât şi conținuturile din programele şcolare actualizate pentru clasele a V-a – a VII-a, ce sunt valorificate în clasa a VIII-a.

Prin evaluarea națională la limba şi literatura română, în evaluarea unităților de conținut care privesc domeniul limba română (Elemente de construcție a comunicării), se are în vedere viziunea comunicativ-pragmatică, abordarea funcțională şi aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor şi pe utilizarea lor corectă şi adecvată în propria exprimare scrisă. Sarcinile de lucru vizează exerciții de tip analitic (de recunoaştere, de grupare, de motivare, de descriere, de diferențiere) şi de tip sintetic (de modificare, de completare, de exemplificare, de construcție), de subliniere a valorilor stilistice şi de evidențiere a aspectelor ortografice şi de punctuație, în situațiile care impun o asemenea abordare.

În evaluarea unităților de conținut ale domeniului lectură, sarcinile de lucru implică cerințe care privesc înțelegerea unui text dat, literar sau nonliterar (identificarea ideilor principale, a unor trăsături generale şi particulare ale textului şi exprimarea unui punct de vedere asupra acestora etc.), precum şi redactarea de către elev a unor compuneri vizând scrierea despre un text

Scanned with OKEN Scanner

literar sau nonliterar (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvențe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.). De asemenea, sarcinile de lucru vor avea în vedere evaluarea competențelor de redactare a unor texte argumentative (exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind textul studiat la prima vedere, motivarea apartenenței la un gen literar), reflexive şi imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente, evidențierea trăsăturilor unui obiect într-o descriere/ într-un portret, scurte narațiuni, continuarea logică a unor dialoguri etc.)

Pentru competențele de receptare şi de producere a mesajelor orale, profesorii vor organiza activități specifice şi vor realiza evaluarea de parcurs a progresului elevilor.

II. COMPETENȚE GENERALE, COMPETENłE SPECIFICE ŞI CONȚINUTURI ASOCIATE

Tabelul de mai jos cuprinde competențele generale care vizează receptarea şi producerea mesajelor scrise din programa şcolară pentru clasa a VIII-a (Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse; Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse), detalierile lor în competențele specifice şi conținuturile asociate, din programele şcolare pentru clasele a V-a – a VIII-a.

1. **Receptarea mesajului scris, din texte literare şi nonliterare, în scopuri diverse**
2. **Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse**

NOTĂ: Comparativ cu programa şcolară în vigoare pentru clasa a VIII-a, nu constituie conținuturi obligatorii pentru evaluarea națională: speciile literare: romanul, balada; genul dramatic; propoziția subordonată circumstanțială condițională; propoziția subordonată circumstanțială concesivă; propoziția subordonată circumstanțială consecutivă.

Scanned with OKEN Scanner

EVALUAREA NAȚIONALĂ
pentru elevii clasei a VIII-a, în anul școlar 2010—2011 la disciplina Limba și literatura română

Introducere

Evaluarea Națională este examenul pe care îl susțin elevii din clasa a VIII-a și vizează evaluarea sumativă atât a competențelor specifice și a conținuturilor asociate acestora, conform programei școlare actualizate pentru clasa a VIII-a, cât și a conținuturilor din programele școlare actualizate pentru clasele a V-a – a VII-a, ce sunt valorificate în clasa a VIII-a. Examenul constă în susținerea unei probe scrise, cu durata de 120 de minute.

Structura probei de evaluare la disciplina Limba și literatura română

Proba de examen conține două subiecte, care vor evalua competențele de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse și abordarea funcțională și aplicativă a elementelor de construcție a comunicării, cu accent pe identificarea rolului acestora în construirea mesajelor și pe utilizarea lor corectă și adecvată în propria exprimare scrisă.

Competențe specifice	Conținuturi asociate
1.1. dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date	– idei principale, idei secundare; ordinea logică și cronologică a ideilor /a întâmplărilor dintr-un text; – moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog, monolog); – structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje) și lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei și ideea transmisă de aceasta; eul liric);

Scanned with OKEN Scanner

– idei principale, idei secundare; ordinea logică şi cronologică a ideilor /a întâmplărilor dintr-un text;
– moduri de expunere (narațiune, descriere, dialog, monolog);
– structuri în textele epice (logica acțiunii, timp, spațiu, modalități de caracterizare a personajelor, relațiile dintre personaje) şi lirice (concordanța dintre forma grafică a poeziei şi ideea transmisă de aceasta; eul liric);
– subiectul operei literare, momentele subiectului;
– procedee de expresivitate artistică în textele studiate (figuri de stil: personificarea, alegoria, repetiția fonetică/ aliterația, metafora, hiperbola, epitetul, comparația, repetiția, enumerația, antiteză);
– sensul propriu şi sensul figurat al unor cuvinte într-un context dat;
– elemente de versificație (măsura, rima, piciorul metric, ritmul, versul, strofa); -
– trăsăturile specifice genului epic şi liric, în opere literare studiate sau în texte la prima vedere;
– trăsături ale speciilor literare: schița, basmul (popular/ cult), pastelul, fabula, nuvela, în opere literare studiate;
– texte literare (populare şi culte – aparținând diverselor genuri şi specii studiate); texte nonliterare (texte publicitare, articolul de ziar/ de revistă, anunțul, ştirea);

1.2. sesizarea corectitudinii şi a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogățire a vocabularului şi a categoriilor semantice studiate, a ortografiei şi punctuației

– arhaisme, regionalisme şi neologisme în texte date; cuvinte derivate, compuse sau obținute prin conversiune;
– categorii semantice studiate: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; construcții pleonastice; sensurile cuvintelor în contexte diferite;

Scanned with OKEN Scanner

	– mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului (derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale), familia de cuvinte; mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului; – ortografierea diftongilor, a triftongilor şi a vocalelor în hiat; – despărțirea cuvintelor în silabe; rolul semnelor ortografice şi de punctuație studiate, prezente într-un text dat; – valori expresive ale nivelurilor limbii (fonetic, lexical şi morfosintactic) într-un text dat; elemente de limbă şi de stil în textul literar; figurile de stil, versificația; – categorii morfologice specifice părților de vorbire (conform programelor şcolare pentru clasele a V-a – -a VIII-a): părțile de vorbire flexibile (verbul, substantivul/ articolul, pronumele, numeralul, adjectivul) şi neflexibile (adverbul, prepoziția, conjuncția, interjecția); relații şi funcții sintactice; – elemente de sintaxă a propoziției şi a frazei (probleme de acord; funcții sintactice; tipuri de propoziții – regente şi subordonatele indicate de programa şcolară; relații sintactice; topică şi punctuație; valori stilistice ale folosirii acestora în textul dat);
1.3. identificarea valorilor etice şi -culturale într-un text, exprimându-şi impresiile şi preferințele	– elemente etice şi culturale în texte literare şi nonliterare şi exprimarea propriei atitudini față de acestea;

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul I este elaborat pe baza unui text literar suport, la prima vedere, selectat conform precizărilor din programă şi are două componente:

Competenţe specifice	Conţinuturi asociate
2.1. redactarea diverselor texte, cu scopuri şi destinaţii diverse, adaptându-le la situaţia de comunicare concretă	– elemente de redactare a unor compuneri scurte pe o anumită temă/ urmărind un plan dat sau conceput de elev; părţile componente ale unei compuneri; organizarea planului unei compuneri pe o temă dată; structurarea detaliilor în jurul ideii principale; dispunerea în pagină a diverselor texte; scrierea îngrijită, lizibilă şi corectă; – redactarea unor texte reflexive şi imaginative (compuneri care presupun exprimarea propriilor sentimente cu ocazia unui eveniment personal, social sau cultural; evidenţierea unor trăsături ale unui obiect -peisaj, persoană -într-o descriere/ într-un portret; – redactarea unor scurte naraţiuni; continuarea unor dialoguri; redactarea unor compuneri având ca suport texte literare studiate sau la prima vedere – rezumat, caracterizare de personaj; – motivarea apartenenţei unui text studiat la o specie literară sau la un gen literar: epic, liric; – prezentarea unui punct de vedere asupra unor secvenţe din texte la prima vedere, pe baza unor cerinţe date (de exemplu: elemente de structură a operei literare, figurile de stil studiate, elemente de versificaţie etc.) sau prin exprimarea argumentată a opiniei personale privind structura textului, semnificaţia titlului, procedeele de expresivitate artistică învăţate şi semnificaţiile mesajului din fragmentul dat;

Scanned with OKEN Scanner

	– exprimarea argumentată a unui punct de vedere privind un text studiat sau textul la prima vedere ; aprecieri personale referitoare la fragmente din textele studiate (moduri de expunere, figuri de stil, personaje etc.);
2.2. utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoştinţelor de lexic şi de morfo-sintaxă, folosind adecvat semnele ortografice şi de punctuaţie	– elemente de lexic studiate în clasele V - VIII; – aplicarea adecvată a cunoştinţelor de morfosintaxă în exprimarea scrisă corectă; - – folosirea corectă a semnelor la nivelul de punctuaţie propoziţiei şi al frazei (coordonare, subordonare, incidenţă); – enunţul, fraza, părţi de propoziţie şi propoziţii studiate (predicatul şi propoziţia subordonată predicativă, subiectul şi propoziţia subordonată subiectivă; atributul şi propoziţia subordonată atributivă; complementul direct şi propoziţia subordonată completivă directă; complementul indirect şi propoziţia subordonată completivă indirectă; complementele circumstanţiale şi propoziţiile subordonate circumstanţiale corespunzătoare (de loc, de timp, de mod, de cauză, de scop); dezvoltarea şi contragerea.

A. **Receptarea mesajului scris** (înţelegerea unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerinţe date, sesizarea corectitudinii şi a valorii expresive a categoriilor morfosintactice, a mijloacelor de îmbogăţire a vocabularului şi a categoriilor semantice studiate, a ortografiei şi punctuaţiei).

B. **Redactarea diverselor texte**, cu exprimarea argumentată a unui punct de vedere, pornind de la textul literar suport (rezumat, caracterizare de personaj, comentarea sumară a unor secvenţe, identificarea ideilor principale, exprimarea unui punct de vedere privind ideile sau structurarea textului etc.)

Subiectul al II-lea este elaborat pe baza unui text nonliterar suport, selectat conform precizărilor din programă şi are două componente:

Scanned with OKEN Scanner

A. **Receptarea mesajului scris** (înțelegerea unui text nonliterar de tipul: articol de ziar/ revistă, text publicitar, anunț, știre scrisă etc., cu privire la autorul textului, sursa de unde a fost selectat textul suport, informațiile din text etc.).

B. **Redactarea diverselor texte**, cu exprimarea argumentată a unui punct de vedere, pornind de la textul nonliterar suport și respectând structura/ punctele de sprijin indicate.

Competențe de evaluat la disciplina Limba și literatura română

Subiectele vizează evaluarea competențelor dobândite de elevi pe parcursul ciclului gimnazial, în clasele a V-a – a VII-a, care sunt valorificate în clasa a VIII-a.

Conform precizărilor din programa de examen, Evaluarea Națională vizează:

- evaluarea competențelor elevilor de receptare a mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse;
- evaluarea competențelor de exprimare scrisă/ de utilizare corectă și adecvată a limbii române în producerea de mesaje scrise, în diferite contexte de realizare, cu scopuri diverse.

Precizări privind evaluarea la disciplina Limba și literatura română

Cele două subiecte sunt evaluate după cum urmează:

Subiectul I (42 de puncte):

- **componenta A (30 de puncte)**, itemi semiobiectivi cu răspuns scurt și cu răspuns elaborat;
- **componenta B (12 puncte)**, un item subiectiv de tip minieseu semistructurat.

Subiectul II (36 de puncte):

- **componenta A (24 de puncte)**, itemi obiectivi cu alegere multiplă și itemi semiobiectivi cu răspuns scurt;
- **componenta B (12 puncte)**, un item subiectiv de tip minieseu liber.

Pentru redactarea întregii lucrări, se acordă **12 puncte**, astfel:

- unitatea compoziției – 1 punct

Scanned with OKEN Scanner

- coerența textului – 2 puncte
- registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului – 2 puncte
- ortografia – 3 puncte
- punctuația – 2 puncte
- aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 puncte

Punctajul maxim acordat pentru întreaga lucrare este de **100 de puncte.** Se acordă **10 puncte** din oficiu.

MODELE DE SUBIECTE POSTATE DE M.E.C.

MODEL 1

Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Subiectul I (42 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Un poloboc cu vin Mergea în car pe drum, încet şi foarte lin; Iar altul cu deşărt*, las' că vinea* mai tare Dar şi hodorogea, Făcând un vuiet mare, Încât cei trecători în laturi toți fugeau: Atunci când el folos nimica n-aducea.*

Asemine în lume, Acel ce tuturor se laudă şi spune În trebi* puțin sporeşte. Iar cel ce tace, Şi treabă face: Acela pururе* mai sigur isprăveşte.*

(Alecu Donici, **Două poloboace**)

Dicționar

* poloboc – butoi *cu deşărt (cu deşert) – gol, fără conținut *vinea – venea *asemine – asemenea *trebi – treburi *pururе – pururi

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Scanned with OKEN Scanner

1. Notează câte un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: încet, vuiet, mare. **6 puncte**
2. Explică rolul virgulei în structura: Mergea în car pe drum, încet şi foarte lin. **6 puncte**
3. Menționează, din textul dat, trei structuri care prezintă trăsături ale butoiului plin. **6 puncte**
4. Transcrie versurile care conțin o imagine vizuală şi o imagine auditivă, din textul dat. **6 puncte**
5. Prezintă, pe scurt, semnificația titlului fabulei date. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere de 10 – 15 rânduri în care să-ți exprimi opinia privind mesajul pe care îl transmite morala fabulei **Două poloboace** de Alecu Donici. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie: -să prezinți mesajul fabulei date; -să ilustrezi opinia ta cu exemple adecvate, selectate din textul dat; -să utilizezi un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; -să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Citeşte cu atenție textul următor:

Pe Pământ, viața este pretutindeni. Sub fiecare piatră, în orice colț de verdeață, în vârful celor mai înalți munți şi chiar în deşerturile neprimitoare. Credeți că stați singuri în camera voastră? O cu zeci de ființe mici ca dimensiuni şi alte miliarde de organisme, prea mici pentru a fi văzute. Pe Terra, datorită condițiilor propice vieții, au apărut nenumărate specii de virusuri, bacterii, plante şi animale. Majoritatea îşi datorează existența apei în stare lichidă, planeta noastră fiind situată nici prea aproape de Soare (pentru ca apa să se evapore), nici prea departe (pentru ca apa să înghețe).*

A existat o junglă pe Venus?

Ce putem spune, despre viața pe celelalte planete din Sistemul Solar? Sau despre cea de pe sateliții planetelor? În Sistemul Solar există opt planete şi 167 de sateliți. Dintre planete, patru au suprafață solidă şi trei dintre acestea atmosferă (Venus, Terra, Marte). Dintre sateliți doar unul are atmosferă (Titan) şi mai mulți sunt compuşi din apă înghețată. Totuşi un singur satelit (Europa) conține un ocean în care s-ar putea găsi viața.

(Adrian Sonika, **Viața pe alte planete**, în **Terra Magazin**)

Dicționar

* propice – favorabil, prielnic, nimerit, potrivit

Scanned with OKEN Scanner

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numeşti următoarele elemente care privesc articolul citat: -condiția esențială care a favorizat apariția vieții pe planeta Pământ; -numărul de planete şi de sateliți din Sistemul Solar; -satelitul care conține un ocean în care s-ar putea găsi viața. **6 puncte**
2. Selectează două structuri care prezintă condițiile de pe Terra, ce favorizează viața. **6 puncte**
3. Notează litera corespunzătoare răspunsului corect pentru următoarea cerință. **6 puncte**

   Cuvântul subliniat din enunțul Pe Pământ, viața este pretutindeni are funcția sintactică de: a) nume predicativ; b) complement circumstanțial de loc; c) complement circumstanțial de mod.
4. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în text: fiecare, o, spune. **6 puncte**

B.

Redactează o compunere, de 10 – 15 rânduri, în care, pornind de la informațiile din textul dat, să prezinți o întâmplare imaginară din jungla de pe planeta Venus. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie: -să prezinți, pe scurt, o întâmplare imaginară din jungla de pe planeta Venus, la care tu să fii martor; -să-ți exprimi opinia despre frumusețea unui peisaj de junglă de pe o altă planetă; -să ai un conținut adecvat tipului de text şi cerinței formulate; -să respecți limita minimă de spațiu indicată.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. **Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări** (unitatea compoziției – 1 p.; corența textului 2 p.; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conținutului 2 p.; ortografia 3 p.; punctuația 2 p.; aşezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea – 2 p.)

Scanned with OKEN Scanner

BAREME DE CORECTATE ŞI DE NOTARE PENTRU MODELELE DE SUBIECTE POSTATE DE M.E.C.

MODEL 1

- **Se punctează oricare alte formulări/ modalităţi de rezolvare corectă a cerinţelor.**
- **Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracţiuni de punct.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărţirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.**

Subiectul I (42 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru notarea oricăror antonime potrivite sensului din text al cuvintelor subliniate (de exemplu, încet – repede, vuiet – linişte, mare – mic) **3x2p=6 puncte**
2. explicarea rolului utilizării virgulei în structura dată (coordonarea a două părţi de propoziţie de acelaşi fel) **6 puncte**
3. câte 2 puncte pentru menţionarea oricăror trei dintre structurile cerute (de exemplu, cu vin; mergea, în car, pe drum; încet şi foarte lin) **3x2p=6 puncte**
4. câte 3 puncte pentru menţionarea oricăror imagini vizuale, respectiv auditive (de exemplu, Încât cei trecători în laturi toţi fugeau – imagine vizuală; Dar şi hodorogea – imagine auditivă) **2x3p=6 puncte**
5. prezentarea, pe scurt, a semnificaţiei titlului (de exemplu, alegoria care sugerează profilul omului profund, care face lucruri temeinice etc., în antiteză cu cea a omului lăudăros, care mai mult vorbeşte decât lucrează) **6 puncte**

B.

– -prezentarea mesajului fabulei (4 p. pentru un răspuns convingător, cu exemple adecvate; 2p. pentru un răspuns parţial, fără evidenţierea mesajului prin exemple adecvate) **4 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– -ilustrarea opiniei: (4 p. pentru ilustrarea opiniei cu exemple adecvate; 2 p. pentru prezentarea opiniei, fără exemple adecvate) **4 puncte**
– -redactarea unui conținut adecvat cerinței formulate (Claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie – motivare, dispunerea paragrafelor:) – 2p./ parțial adecvat – 1p. **2 puncte**
– -respectarea limitei minime de spațiu indicate **2 puncte**

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

A.

1. câte 2 puncte pentru formularea corectă a fiecăruia din cele trei enunțuri cerute (de exemplu: *Condiția esențială care a favorizat apariția vieții pe planeta Pământ a fost existența apei în stare lichidă; În Sistemul Solar există opt planete și 167 de sateliți; Singurul satelit care conține un ocean ce poate conține viață este Europa*) 3x2p=**6 puncte**
2. câte 2 puncte pentru selectarea fiecăreia din cele două structuri care prezintă condițiile de pe Terra ce favorizează viața (apa în stare lichidă; situarea nici prea aproape, nici prea departe de Soare) 3x2p=**6 puncte**
3. b **6 puncte**
4. câte 2 puncte pentru precizarea valorii morfologice a fiecăruia din cele trei cuvinte subliniate (fiecare – adjectiv pronominal nehotărât; o – pronume personal; spune – verb) 3x2p=**6 puncte**
5. Probă scrisă la **Limba și literatura română** Barem de evaluare și de notare

B.

– -prezentarea întâmplării la care ai fost martor **4 puncte**
– -exprimarea opiniei despre frumusețea unui peisaj de junglă de pe o altă planetă **4 puncte**
– -utilizarea unui conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate (*Claritatea și coerența ideilor, echilibrul între componente: opinie – motivare, dispunerea paragrafelor) – 2p./* utilizarea parțial adecvată – 1p. **2 puncte**
– -respectarea limitei minime de spațiu indicate **2 puncte**

12 puncte se acordă pentru redactare, astfel: -
– -unitatea compoziției **1 punct**
– -coerența textului **2 puncte**
– -registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2p./ adecvare parțială – 1p.) **2 puncte**
– -ortografia (0-2 erori – 3p./ 3 erori – 2p./ 4 erori – 1p./ 5 sau mai multe erori – 0p.) **3 puncte**

Scanned with OKEN Scanner

– -punctuația (0-3 erori – 2p./ 4 erori – 1p./ 5 sau mai multe erori – 0p.) **2 puncte**

– -așezarea corectă a textului în pagină **1 punct**

– -lizibilitatea **1 punct**

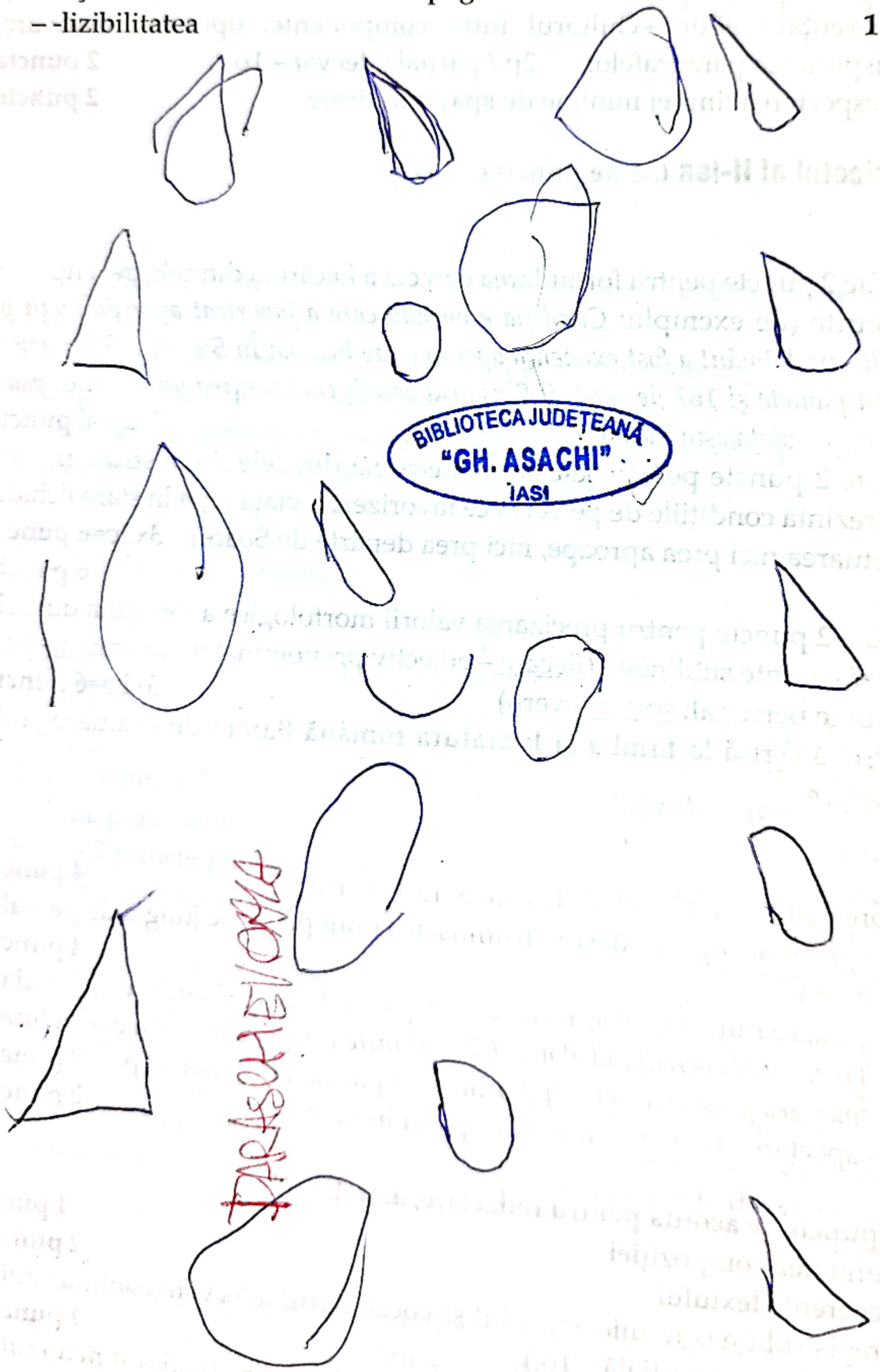

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
"GH. ASACHI"
IAȘI

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINS

I. REZOLVAREA SUBIECTELOR. REDACTAREA RĂSPUNSURILOR 9

- textul literar şi nonliterar 13
- cum se citeşte un text literar sau nonliterar 15
- înțelegerea baremului, a cerințelor şi răspunsul la acestea 17
- modurile principale de expunere 21
- eul liric 29
- cum rezolv cerințele complexe ale subiectului 31
- aşezarea textului în pagină 33
- caligrafie 34
- exprimarea corectă 35

II. MODELE DE SUBIECTE 37

III. BAREME DE CORECTARE ŞI DE NOTARE 143

IV. ANEXE 225

- Programa pentru evaluarea națională 225
- Modele de subiecte postate de M.E.C. 233
- Bareme de corectare şi notare pentru modelele de subiecte postate de M.E.C. 236

Scanned with OKEN Scanner

Concepută ca un ghid atractiv de pregătire individuală, cartea răspunde, într-o manieră inedită, unor întrebări pe care elevii şi le pun înaintea şi pe parcursul învățării pentru evaluarea națională:

cum să învăț, cu eforturi minime, pentru atingerea obiectivelor propuse?
cum să utilizez, în învățare, informațiile de care dispun?
cum să redactez, corect şi complet, răspunsurile la diferitele cerințe ale subiectului?

Informațiile, testele şi soluțiile oferite în prezenta carte sunt instrumentele potrivite – chiar indispensabile – pentru dezvoltarea deprinderilor de învățare eficientă.

Mai mult decât o culegere de teste, cartea vă învață ceea ce n-ați învățat până acum.

ART
Grup Editorial

ISBN 978-973-124-592-8
9 789731 245928

Scanned with OKEN Scanner